CLASSIS IV.

METALLA.

77. URANIUM.	Calce flava cum borace in vitrum fuſcum, cum oſſium acido in viride abeunte.
78. WOLFRAMUM.	Calce flava cum borace et oſſium acido in vitrum caeruleum abeunte.
79. MAGNESIA.	Calce nigra cum borace et oſſium acido in vitrum rubrum abeunte.
80. STIBIUM.	Calce cinerea in vitrum hyacinthinum abeunte.
81. ZINCUM.	Calce alba boracem aut oſſium acidum, cum quibus igne colliquatur, vix tingente.
82. MOLYBDAENA.	Calce alba cum borace in vitrum violaceum, cum oſſium acido in viride abeunte.
83. STANNUM.	Calce alba cum borace et oſſium acido in vitrum lacteum abeunte.
84. COBALTUM.	Calce nigra cum borace et oſſium acido in vitrum caeruleum abeunte.
85. FERRUM.	Calce rubra cum borace in vitrum ex vireſcente fuſcum abeunte.
86. ARSENICUM.	Calce alba igne in fumum album allium redolentem abeunte.
87. CUPRUM.	Calce ſpadicea cum borace in vitrum viride abeunte.
88. NICCOLUM.	Calce viridi cum borace et oſſium acido in vitrum hyacinthinum abeunte.
89. WISMUTHUM.	Calce tandem rubra facile in vitrum ex luteo fuſcum ignis ſola vi abeunte.
90. ARGENTUM.	Ignis vi ſola non in calcem convertendum, ſulphure ſolvendum.
91. PLUMBUM.	Calce tandem rubra ignis vi ſola facile in vitrum flaveſcens abeunte.
92. HYDRARGYRUM.	Calce rubra volatili.
93. AURUM.	Ignis vi ſola non in calcem convertendum, non ſulphure quidem, ſed hepate ſulphuris ſolvendum.
94. PLATINA.	Ignis vi ſola non in calcem convertendum, nec ſulphure, nec hepate ſulphuris ſolvendum.

METALLA.

77. URANIUM. ♁

Duriusculum, fragile obscure cinereum, tritura dilute fuscum, parum nitens, ponderis specifici = 6440 : 1000.

Igne difficilime liquescens, ex aqua forti et regis per lixivium sanguinis colore spadiceo, per natrum colore flavo praecipitandum.

Calce cum natro et borace in vitrum fuscum, cum ossium acido in viride abeunte.

ochraceum. 1. U. flavescens terreum aqua forti totum solubile, ferri calci mistum.

Klaproth chem. Annal. 1789. 2. *p.* 403. Uranites ochraceus luteus.

Habitat superficiale in uranio sulphureo, *flavedinis nunc dilutioris nunc saturatioris, ferri calce nunc magis, nunc minus praegnans, nunc pulverulentum, nunc paulo firmius cohaerens.*

Chalcolithus. 2. U. duriusculum diaphanum intus nitens texturae lamellosae, aqua forti totum solubile.

Klaproth chem. Annal. 1789. 2. *p.* 403. Uranites spathosus.
Werner Ueberf. v. Cronst. Miner. p. 217. Grüner Glimmer.
Werner bergm. Journ. 1789. 1. *p.* 376. *n.* 45. Chalcolit.
Habitat nunc superficiale, nunc minoribus majoribusve particulis gneissо micaceo, granitae, aut mixto ex quartzo et uranite sulphureo fossili insperſum in Saxonia (*prope* Eibenstock *et* Johanngeorgenstadt,) *et electoratu* Trevirensi (*prope* Rheinbreidenbach,) *rarius cereum, quam cupri calce intermista virens, coloris pistacini, psittacini, smaragdini, pomacei interdum in argenteum vergentis, forma communi aut crystallorum exilium nitentium, cubos, prismata, tabulas hexaëdras aut octoëdras, frequentius tetraëdras tum rectangulas, tum obliquangulas referentium.*

3. U.

ſulphureum. 3. U. duriuſculum ponderoſiſſimum atrum compactum intus nitens.

Klaproth chem. Annal. 1789. 2. *p.* 403. Uranites ſulphuratus.

Wern. bergm. Journ. 1789. 1. *p.* 384. *n.* 141. Pechblende.

Habitat in Saxonia (*prope* Johanngeorgenſtadt,) Thuringia? (*prope* Saalfeld,) *et?* Bohemia (*prope* Joachimsthal,) *nunc integra tenuia ſtrata cum aliis ſtratis alterna conſtituens, nunc majoribus minoribusve partibus aliis inſperſum, ſolum ignis vi vix liqueſcens, cum oſſium tamen acido in vitrum viride abiens, acidis difficilius, optime adhuc aqua forti ſolvendum, cui vini colorem conciliat, nunc obſcure chalybeum plumbi plumbaginis nidulis, ſtriis, venis varium, nunc aterrimum, ut tamen paſſim rubedo intermicet, tritura paulisper in vireſcentem colorem vergente, nitore lithanthracem referens.*

78. WOLFRAMUM.

Fragile, obſcure fuſcum, intus chalybeum.

Acidis difficilime facilius quam in reliquis, aqua forti ſolvendum.

Calce flava natro tum antiquorum, tum potiſſimum volatili facile ſolvenda, utrumque in ſal medium convertente, cum multo oſſium acido ignis vi in vitrum caeruleum abeunte.

album. 1. W. ponderoſum lamelloſum maxime fragile album a ſuperinfuſa aqua forti calida flavicans.

Cronſt. miner. §. 208. Ferrum calciforme terra quadam incognita intime miſtum.

Cronſt. act. Stockh. 12. *p.* 226. Jernſten.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 253. *n.* 17. Ferrum lapidi vitreſcibili inhaerens, minera alba vel rubente, facie lapidea ſine nitore in igne et magneti refractaria graviſſima.

Scheele et Bergmann nov. act. Stockh. 2. 1781. *p.* 89. *et* 95. Tungſten.

v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 89. Stannum ſpatoſum.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 575. Scheelium ochraceum album.
Klaproth Schr. berl. Naturf. 10. *p.* 319.
Habitat rarius in Suecia (*prope* Bipsberg,) Cornubia (*prope* Pengilly,) *frequentius in* Saxoniae (*prope* Marienberg *et* Altenberg) *et* Bohemiae (*prope* Schoenfeld *et* Schlackenwalde) *ſtannifodinis, ex wolframi calce et terra calcaria conflatum accedente utplurimum ferri calce, cujus largiori portione interdum flaveſcit, neque aqua, neque acidis ſolubile, in igne crepitat, verum, ne violentiore quidem, liqueſcens, nunc forma communi, nunc pyramidis tetraëdrae duplicis.*

ſpuma lupi. 2. W. ponderoſiſſimum opacum coloris obſcuri tritura ex rubro obſcure fuſca ex wolframi, magneſiae et ferri calce compoſitum.
Syſt. nat. I. *p.* 175. *n.* 4. Ferrum intractabile fibris planiuſculis centralibus nitentibus.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 122. *n.* 3. Molybdaenum tritura rubra.
Woltersd. miner. 31. Ferrum nigrum radiatum jovem adulterans.
Cartheuſ. miner. 72. Ferrum mineraliſatum griſeo-nigrum ſplendens, lateribus planis ſtriatis.
Waller miner. 268. Ferrum arſenico mineraliſatum, minera nigra ſ. fuſca attritu rubente, cryſtalliſata planis nitidis ſplendente.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 330. Magneſia cryſtallina nigra fuſca vel rubra intrinſece ſtriata, attritu rubens.
Cronſt. miner. §. 117. Magneſia cum parva portione martis et jovis mixta.
Lehmann phyſic. chem. Schrift. p. 275. Wolfram.
d'Elhujar chem. Zerglied. des Wolframs Ueberſ. v. Gran. Hal. 1786. 8.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 576. Scheelium ochraceum Spuma lupi.
Vogel mineralſ. p. 178. Spuma lupi.
Habitat rarius in Eſtremadura Hiſpaniae, *frequentius in* Britannia (*prope* Caetanos,) *in* Cornubiae, Saxoniae *et* Bohemiae *ſtannifodinis, non raro ideo ſtanni calce inquinatum, coloris nigri, interdum in fuſceſcentem vergentis, ſuperficie nonnunquam variis coloribus ludente, nitens, texturae recte lamelloſae, rarius radiatae, fragile, molle, in fragmenta indeterminata diſſiliens, in cruſtas incurvas, angu-*

angulosas aut rectas secedens, forma saepe communi, interdum prismatum hexaëdrorum compressorum pyramide tetraëdra terminatorum, rarius tabularum tetraëdrarum rectangularum, salis communis spiritu pro magna parte solvendum, eique colorem concilians.

79. MAGNESIA. ☿ Fragilis, macra, opaca, fusca, intus cana, ferro difficilius igne liquescens, ponderis specifici = 6850 : 1000.

Acidis plurimis solvenda, et affuso sanguinis lixivio colore ochroleuco ex his praecipitata.

Calce pro majore minorive phlogisti superstitis portione nunc hoc nunc illo colore conspicua, minima portione vitris addita haec omni tinctu orbante, paulo majori violaceum, adhuc majore nigrum colorem affricante.

regulina. 1. M. inquinans nitoris intus metallici texturae divergenti-radiatae. *Lapeirouse act. ac. Tolos.* 1. *p.* 256.
Habitat in ferri fodinis Sem *vallis* pyrenaeae Vic-dassos, *reniformis, magneti non obtemperans, submalleabilis; an nomine reguli magnesiae revera digna?*

ochracea. 2. M. friabilis inconspicua terrea.
Syst. nat. XII. 3. *p.* 194. *n.* 9. Ochra magnesiae pulverea nigra.
Cronst. miner. §. 114. Magnesia friabilis terriformis.
Habitat in Anglia, Pyrenaeis (*prope* Sem *et* Lapeirouse,) Franconiae *fodinis* Culmbacensibus *et* Sibiriae *montibus altaicis utplurimum nigra, rarius superficialis rubra, an ex fatiscentibus speciebus durioribus nata?*

pictorum. 3. M. nigra friabilis natans, siccata, obiter contusa et cum oleo unguinoso subacta ad aërem liberum sponte exardescens.

Wedegewood ap. Kirwan mineral. p. 352. *T. Bergm. chem. Annal.* 1784. 2. *p.* 367. *Groschke chem. Annal.* 1785. 2. *p.* 440. Wad.

Habitat in Angliae *provincia* Derby *strata satis ampla hinc inde constituens, potissimum prope* Portwai, *etiam? in ferrifodina sylvae* Thuringiacae, v. g. *prope* Melis *ad montem* Glükstein, *pingendis navibus inserviens, praeter magnesiam et ferri calcem, plumbi quoque calcem et barytidem continens.*

nivea. 4. M. alba igne fuscescens aut nigrescens, mollis cum nitri acido effervescens et aërem hepaticum eructans.

α) texturae radiatim fibrosae.

Cronst. §. 115. B. 1. α. Magnesia alba stricte sic dicta.

β) texturae incurvo-lamellosae.

Karst. Lesk. Mineralkab. 2. *p.* 561. Magnesium ochraceum album.

Habitat majoribus aut minoribus portionibus aliis fossilibus immersa, reniformis aut globosa in Norwegia, Wermelandia Sueciae *et* Transilvania, *nitoris intus vitrei, vix subopaca, leviuscula, in fragmenta indeterminata dissiliens, in granularia secedens, interdum spongiosa, cum borace liquata vitrum rubrum exhibens.*

rubra. 5. M. rubra, vitra colore rubro tingens.

Cronst. miner. §. 115. B. 1. β.

Habitat in Pedemontio *et* (*prope* Sem *et* Lapeirouse) *in* Pyrenaeis, *saepe sphaerica, stellatim fibrosa, ferri inops.*

vulgaris. 6. M. mollis inquinans coloris chalybei nitoris metallici.

Syst. nat. I. *p.* 176. *n.* 8. Ferrum intractabile fuscum inquinans, particulis micaceis striatis.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 121. *n.* 2. Molybdaenum tritura atra.

Cronst. miner. §. 116. 2. Magnesia parum martialis.

Baum. miner. 1. *p.* 269. Magnesia vitriariorum.

Woltersd. miner. 31. Ferrum nigricans splendens a centro radiatum.

Waller. miner. 269. Ferrum mineralisatum, minera fuliginosa inquinante, striis sparsis convergentibus.

Waller. syst. miner. 1. *p.* 328. *n.* 2. Magnesia fuliginosa, particulis acerosis nitens fragilis manus inquinans.

Cartheus. miner. 72. Ferrum mineralisatum nigricans obsolete splendens fibrosum.

Habitat

Habitat in Suecia, (*ad montem* Skidberg *et prope* Tiwaden,) Anglia (*in collibus* Mendip *et provincia* Sommerset,) Gallia (*in montibus* pyrenaeis, *potissimum* Remié *et* Canigou, *prope* Siverac Roverniae, Davejan Occitaniae,) *insula* Elba, Hetruria (*prope* Chianciano di bagni,) Venetorum *fodinis prope* Schio, Hungaria (*prope* Felsobanya,) Silesia (*prope* Conradswalde,) Carniolia (*prope* Paludnig *et* Lolling,) Hennebergia (*prope* Ilmenau,) Saxonia (*prope* Altenberg, Eibenstock, Annaberg, Johanngeorgenstadt, Camsdorf *et* Boesenbrunn,) Thuringia (*prope* Langenwiese *et in monte* Schneekopf,) *in* Hercynia (*praecipue prope* Ilefeld, *plurimo ferro inquinata prope* Wezlariam *et* Osnabrugum) *tam in montibus simplicioribus, quam in stratariis, frequentius barytidi, ferri mineris, jaspidi, argillae ferriferae, quam spato aut gypso immersa, aëre vitali aut igne torta, aut vitrioli acido irrigata largam copiam exhibens, vitris et crustis vitreis aut tingendis, aut omni colore exuendis crebro adhibita, ferro nunquam carens, texturae rarius compactae, aut stellatim fibrosae, aut minutim lamellatae, quam sparse, stellatim vel fasciculate radiatae, in fragmenta utplurimum indeterminata, rarius in festucas longas dissiliens, crebrius in fragmenta granularia quam in crustas crassas subincurvas, aut in bacillos secedens, saepe formae communis, ut tamen etiam forma arbuscularum, fruticum, fistularum, uvarum, tabularum minimarum tetraëdrarum, in pelliculas, columnas, fasciculos aggregatarum, aut prismatum tetraëdrorum, vel exilium acicularium hexaëdrorum in fasciculos congestorum compareat.*

nigra. 7. M. mollis inquinans nigra vix nitens.

Cronst. miner. §. 116. 2. α. *Waller. syst. miner.* 1. *p.* 329. *n.* 2. b. Magnesia fuliginosa scoriacea.

Habitat in montibus pyrenaeis, Pedemontio, Helvetia, Wirtembergia, *electoratu* Trevirensi, Thuringia (*praesertim prope* Koeniz,) Saxonia (*prope* Camsdorf,) *et* Lusatia (*prope* Sornendorf, *et in monte* Heideberg *prope* Rengersdorf,) *iisdem, quibus vulgaris, usibus inserviens, ferro quoque nunquam libera, interdum cupri pauxillum continens, nunc superficialis, nunc minoribus majoribusve partibus aliis fossilibus immersa in fuscum aut caerulescentem colorem vergens, aut superficie variis coloribus picta comparens, rarius spongiosa, quam compacta, texturae terreae, planae vel conchaceae, superficiei interdum vesti-*

giis sphaericis impressis, formae saepe communis, interdum cellulosae, fruticulosae, pectinatae, botryoidis, aut renum.

Petracorius. 8. M. duriuscula inquinans nigra intus nitens, igne rubescens. *Waller. syst. miner.* 1. *p.* 330. *n.* 3. Magnesia compacta nigra, particulis nitens, dura, inquinans.

Habitat in Galliae *provincia* Perigord, *magnetem non sequens, ponderosa, cum borace liquata vitrum rubrum exhibens; an hujus generis?*

rosea. 9. M. rosea lamellosa non inquinans igne facile et cum spuma liquescens.

v. Born ind. foss. 1. *p.* 31. Spatum scintillans carneum particulis impalpabilibus, auriferum.

v. Born ind. foss. 1. *p.* 68. Spatum scintillans roseum.

v. Ruprecht phys. Arb. eintr. Fr. z. Wien. I. 1. *p.* 59.

Bindheim Schr. berl. Naturf. 5. *p.* 447.

Habitat in Transilvania (*prope* Nagyag) *et* Hungaria (*prope* Kapnik,) *auri matrix, in crustas tenues et incurvas secedens, forma communi, botryoide, aut lentium pyramidumve pusillarum, in sphaeras, uvas aut pyramides congestarum.*

80. STI-

80. STIBIUM. ♁ Fragile, coloris argentei, texturae radiatae, ponderis ſpecifici = 6860 : 1000.

Igne non difficulter fluens, in calcem primo ex cinereo albam abiens, paulo violentiori in vitrum hyacinthinum, tandem in fumum album.

Aqua regis cum colore aureo ſolvendum, et, lixivio quoque caerulei Berolinenſis et aqua, forma calcis albae, praecipitandum.

nativum. 1. St. ſtannei nitoris, ignis vi liqueſcendo nullum aut ſulphuris aut arſenici odorem ſpirans.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 123. *n.* 1. Stibium nudum argenticolorum.

Cronſt. miner. §. 231. *Act. Stockh.* 1748. *p.* 99. Antimonium nativum ſeu Regulus antimonii nativus.

Cartheuſ. miner. 59. Antimonium nudum regulinum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 196. *n.* 1. Antimonii regulus nativus.

Habitat in Sueciae *fodinis* Sahlbergenſibus Carlsort *et* Lator, *formae communis, texturae lamelloſae: lamellis rectis, cum hydrargyro facile ſubigendum, poſt liquationem ſolideſcendo facile in cryſtallos abiens.*

arſenicale. 2. St. ſtannei nitoris, ignis vim experiendo arſenicum olens.

Sage act. Pariſ. ann. 1782. *p.* 310.

Habitat in Delphinatu *prope* Allemont, *in* Hercynia *fodina* Abendroethe *prope* Andreasberg, *nativo ſimile, et arſenico parumper inquinatum, in fragmenta indeterminata diſſiliens, in granularia ſecedens.*

rubrum. 3. St. obſcure rubrum fibroſum candeſcendo ſulphuris et arſenici vapores eructans, parum nitens.

Syſt. nat. I. *p.* 172. *n.* 5. XII. 3. *p.* 124. *n.* 4. *Muſ. Teſſin.* 50. Stibium mineraliſatum fibroſum rubrum.

Waller. miner. 239. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 199. *n.* 6. Antimonium ſulphure et arſenico mineraliſatum, rubrum.

Cronſt.

Cronſt. miner. §. 233. Antimonium auripigmento mineraliſatum.

Vogel Mineralſ. 496. Minera antimonii rubra.

Habitat rarius in Hungaria, Saxonia.

Argentigo. 4. St. fibroſum, ignis vi exagitatum argenti granulum relinquens et ſulphuris vaporem emittens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 194. *n.* 14. Ochra argenti germinans nigra.

Cartheuſ. miner. 76. Argentum fibris rectis tenuiſſimis friabilibus nigricantibus.

Cronſt. miner. §. 172. 2. 1. Minera argenti antimonialis capillaris.

Waller. miner. 291. Argentum ſulphure, arſenico et antimonio mineraliſatum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 339. *n.* 9. Argentum ſulphure, arſenico et antimonio mineraliſatum, minera plumoſa vel radiata.

Habitat, utplurimum quartzo inhaerens in Delphinatu (*prope* Allemont,) Sicilia (*prope* Novara *et* Rocealumiara,) *in* Tranſilvania (*prope* Nagyag,) *in* Hungaria (*prope* Rapnik, Felſobanya, Cremniz, Hodritſch, Malazka, Schemniz, Koenigsberg,) *in* Bohemia (*prope* Joachimsthal,) *in* Hennebergia (*prope* Ilmenau) *et* Saxonia (*prope* Braeunsdorf *et* Freyberg,) *nunquam ultra* $\frac{7}{200}$ *argenti continens, utplurimum pauperrima, nunc arſenici pauxillum habens, nunc carens, creberrime ex atro caeruleum, interdum cinereum aut niveum, fibris capillaribus, lanae inſtar mollibus rectis aut flexuoſis, liberis, aut quodammodo cohaerentibus, ſparſis, interdum parallelis, aut ſtellatim diſpoſitis.*

Stibigo. 5. St. fibroſum candeſcendo ſulphuris vaporem eructans, violentiore paulo igne totum avolans, parum nitens.

Syſt. nat. I. *p.* 172. Antimonium fibris capillaribus ſparſis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 194. *n.* 13. Ochra ſtibii germinans rubra.

Woltersd. miner. 27. Antimonium rubrum plumoſum.

Waller. miner. 238. Antimonium magna copia ſulphuris mineraliſatum, lanae inſtar fibris capillaribus ſeparatis.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 197. *n.* 3. Antimonium ſulphure mineraliſatum, lanae inſtar, fibris capillaribus ſeparatis.

Vogel mineralſ. 496. Flores antimonii.

Habitat in Hercynia (*prope* Andreasberg,) Saxonia, Hennebergia, Bohemia, Hungaria, Tranſilvania, Sicilia, Hetru-

Hetruria, Delphinatu *et* Alvernia, *interdum superficialis, fibris mollibus capillaribus flexilibus, liberis, aut in bacillos, fasciculos, hemisphaeria, vel stellatim congestis, creberrime cinereis, interdum nigris, hepaticis, obscure rubris, violaceis, virescentibus, dilute flavis, flavicantibus, aut variegatis, rarius albis.*

vulgare. 6. St. coloris chalybei, nitoris metallici, ponderosum candescendo sulphuris odorem spirans, tandem totum forma fumi albi avolans.

α) texturae compactae.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 198. *n.* 4. Antimonium sulphure mineralisatum minera difformi solida livido-fusca.

Cronst. miner. §. 232. 2. 1. 3.

β) texturae lamellosae.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 197. *n.* 2. d. Galena antimonii.

γ) texturae radiatae.

Syst. nat. I. *p.* 172. *n.* 2. Stibium striatum.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 123. *n.* 3. Stibium mineralisatum fibrosum plumbicolorum.

Woltersd. miner. 27. Antimonium albo-griseum splendens striatum.

Cronst. miner. §. 232. 2. 1. 1. 2. *Waller. miner.* 238. Antimonium sulphure mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 196. *n.* 2. Antimonium sulphure mineralisatum striatum, colore griseo-caerulescente.

Dal. pharmac. 38. Antimonium.

a) radiis parallelis.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 197. *n.* 2. a.

b) radiis sparsis.

Syst. nat. I. *p.* 172. *n.* 4. *Mus. Tessin.* 50. Stibium fibris intercussantibus spatum.

Waller syst. miner. 2. *p.* 197. *n.* 2. b.

c) radiis fasciculatis.

d) radiis stellatis.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 123. *n.* 3. γ. *Mus. Tessin.* 52. *n.* 6. Stibium fibris concentricis radiantibus.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 197. *n.* 2. c.

δ) texturae fibrosae.

a) formae communis.

b) fistulosum.

c) forma prismatum hexaëdrorum utplurimum acicularium interdum fasciculatorum.

Syst.

Syst. nat. I. *p.* 172. *n.* 3. XII. 3. *p.* 123. *n.* 2. Stibium (crystallinum) crystallisatum.

Cronst. miner. §. 232. 2. 1. 4. *Waller. miner.* 239. *syst. miner.* 2. *p.* 198. *n.* 5. Antimonium sulphure mineralisatum crystallisatum.

Habitat rarius superficiale, quam partibus minoribus majoribusve terris calcariis, argillosis, fluori, quartzo insperſum, rarius in bacillos, utplurimum in grana secedens, frequens in Hungaria, *potissimum superiori*, Temesia (*prope* Moldawa,) Transilvania (*prope* Vayda Hunyad, Staniza *et* Nagyag,) *ad montes* Sudetos, *in* Bohemia (*prope* Przibram,) *in* Carinthia (*prope* Sifliz *et* Lemberg,) *in* Stiria (*prope* Schladming,) *in* Rhaetia, Italia *media* (*prope* Pereta *et* Silvena,) Sicilia (*ad montem* Niso,) Sardinia, Corsica, Gallia (*prope* Rumpon) *ejusque provinciis* Occitania (*prope* Villefort,) Alvernia (*prope* Lubillac,) Borbonienſi, Lemovicenſi, Andegavenſi, Pictavienſi *et* Britannia, *in* Hispania, Suecia (*fodina* Westmanniae *et* Stripas,) Norwegia (*fodina* Narverud,) Saxonia (*prope* Braeunsdorf, Freyberg, Johanngeorgenstadt, Camsdorf, Geyer *et* Voigtsberg,) Thuringia (*prope* Stollberg) *et* Hercynia (*prope* Andreasberg,) α) *in* Hungaria (*prope* Magurca) *et* Saxonia (*prope* Braeunsdorf,) β) *in* Saxonia (*prope* Braeunsdorf,) Transilvania (*prope* Nagyag,) *et* Sabaudiae *fodinis* Rossy, δ) *in* Lapponia, b) *in* Hungaria (*prope* Koenigsberg,) c) *in* Saxonia (*prope* Braeunsdorf) *et* Hungaria (*prope* Cremniz, Felsolangos *et in* Baronia Duroz, *in fodina* Temesienſi *prope* Dognasca *articulatis*,) γ a) *vulgatissimum, chemicorum, alchemicorum, metallorum reliquorum essentiam aurique semina in eo quaerentium, medicorum, oeconomorum, artificum typos fundentium usibus inservieus.*

argentiferum. 7. St. coloris chalybei nitoris metallici, tritura albida. *Klaproth chem. Annal.* 1790. 1. *p.* 294.

α) formae communis.

v. Born ind. foss. 1. *p.* 78. 2. *p.* 116. Argentum album, arsenico et cupro sulphurato mineralisatum, tritura albida, et argentum album amorphum solidum.

β) forma crystallorum polyedrarum.

v. Born ind. foss. 1. *p.* 78. Argentum album crystallis polyedris.

Habitat

Habitat in Hungaria *prope* Cremniz, *in* 100 *partibus ultra* 34 *ſtibii metallici, ultra* 31 *cupri, pene* 15 *argenti,* $11\frac{1}{2}$ *ſulphuris, et ultra* 3 *ferri continens.*

phoſphoratum. 8. St. acieulis ſparſis lamelloſis longitudinaliter ſtriatis ſine fumo notabili incandeſcentibus.

C. a. Raſumowsky chem. Annal. 1786. 1. *p.* 291.

Habitat in Sabaudiae *valle* Servoz, *foveis ſtibii vulgaris lamelloſi innidulans, molle, coram tubo ferruminatorio in carbone facile liqueſcens, et in ſcoriam friabilem granis ſtannei coloris innidulantibus conſpicuam abiens, frequentius flavum, aureum, vel album, quam nigrum et metallice nitens.*

muriaticum. 9. St. niveum matris perlarum inſtar nitens parallele radiatum forma tabularum exilium erectarum tetraëdrarum.

Roeſſler, Hacquet, et Klaproth chem. Annal. 1787. 1. *p.* 334. 1788. 1. *p.* 523. *et* 1789. 1. *p.* 9.

Schreiber bergm. Journ. 1788. 1. *p.* 11. *et* 1789. 1. *p.* 398.

Ferber nov. act. Petrop. 3. *p.* 271.

Habitat in Bohemia (*prope* Przibram, *galenae,*) Saxonia (*prope* Braeunsdorf, *congeneribus inſidens,*) Delphinatu (*in montibus* Chalanches,) *et* Hungaria (*prope* Felſobanya,) *aqua regis totum ſolvendum, majoribus fruſtulis igni expoſitum decrepitans, in pulverem contuſum facile igne liqueſcens et totum ſpecie fumi albi avolans, cum borace colliquatum metalli granula exhibens.*

81. ZIN-

81. ZINCUM. ZZ

Submalleabile, ſubſonorum, ex caeruleſcente album, texturae radiatae aut fibroſae, nitoris conſtantioris, ponderis ſpecifici = 6953 : 1000.

Igne non difficulter liqueſcens, in flammam exardeſcendo coruſcantem, vireſcentem et floccos niveos eructando, calcem relinquens, dum calet, flavam, poſt albam, vitris nullum colorem affricantem, cuprum flavo tingens.

Acidis omnibus ſolvendum, acrimoniam eorum delens, colorem nullum concilians.

ochraceum. 1. Z. pulverulentum album inconſpicuum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 193. Ochra zinci albida.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 222. *n.* 8. Zincum pulverulentum terreſtre.

Grill et Engeſtröm act. Stockh. 36. *p.* 77. 78.

Habitat in Sina, Sueciae *monte argenteo occidentali*, *et* Carinthiae *fodinis* Bleybergenſibus, *via humida cum acidis effervescens et fere totum ſolubile.*

calciforme. 2. Z. coagmentatum molliſſimum opacum album inconſpicuum.

Cronſt. miner. §. 226. 1. 1. 1. 1. Minera zinci calciformis pura indurata.

Habitat in Sibiria (*fodina* Tſchagirenſi *montium altaicorum*,) Suecia (*in monte* Stollberg,) Sileſia (*prope* Beuthen,) Bohemia (*prope* Commotau,) Hungaria (*prope* Cremniz,) Auſtria (*ad montem* Schwarzenberg, *et prope* Annaberg *et* Tirniz,) *in* Carinthia (*ad montem* Koenigsberg,) Carniolia (*prope* Trevilo,) Venetorum *terris* (*prope* Schio,) Anglia (*prope* Wirkesworth,) *intus terreum aut minutim lamelloſum, rarius compactum, acidis facile cum effervescentia et fere totum ſolubile, ſaepius in cruſtas ſecedens, inter-*

interdum in flavum aut cinereum colorem vergens, nonnunquam cellulosum nodulosum, fruticulosum, fistulosum, aut stiriae forma conspicuum, a metalli alieni labe satis purum.

vitreum. 3. Z. durum pellucidum nitoris vitrei.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 215. *n.* 2? Zincum sulphure mineralisatum, minera albescente vel grisea, facie vero et textura vitrea.

Habitat in Dauuria, Anglia, Namurcensi *comitatu*, Carinthia.

siliceum. 4. Z. album fibrosum in crustas secedens cum acidis in gelatinae speciem abiens.

Klaproth 1788. 1. *p.* 391.

Habitat in Scotia (Wanlok Head,) Brisgovia' *plumbo spatoso, forma utplurimum hemisphaerica insidens, tertiam partem terrae siliceae, metallici praeter zincum nihil continens.*

spatosum. 5. Z. lamellosum diaphanum igni expositum paulisper decrepitans, neque unquam sulphur eructans, formae communis aut globulosae.

Habitat in Angliae (Nottingham,) Austriae (*ad montem* Schwarzenberg *et prope* Tirniz,) Carinthiae (*prope* Bleyberg,) Brisgoviae (*prope* Freyburg) *fodinis utplurimum album, interdum ferri calce accedente colore dilute viridi, viridi, flavo, flavescente, rufescente, spadiceo, luteo, nigricante tinctum, terram quoque siliceam semper continens, nonnunquam adeo copiosam, ut ad chalybem scintillet.*

crystallinum. 6. Z. lamellosum diaphanum igni expositum paulisper decrepitans neque sulphur eructans, formae crystallinae.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 125. *n.* 1. *Mus. Tessin.* 52. *n.* 1. Zincum crystallisatum.

Cronst. miner. §. 226. 1. 1. 1. 2. Minera zinci calciformis pura indurata drusica.

Habitat in Anglia (*praesertim provinciis* Nottingham *et* Sommerset,) Polonia, Carinthia (*prope* Bleyberg,) Austria (*prope* Tirniz,) Brisgovia (*prope* Freyburg,) *Ducatu* Westphaliae, *et prope* Aquisgranum, *spatoso satis simile, at forma tabularum rectangularum tetraedrarum in drusas, globi vel uvae speciem aggregatarum, aut cuborum exilium perfectorum faciebus nunc planis, nunc convexis gaudentium, aut parallelepipedorum, aut pyramidum trie-*

 drarum

drarum vel hexaedrarum, saepius simplicium quam duplicium, intus crebro cavarum, rarissime prismatum hexaedrorum in pyramidem hexaëdram terminatorum, aut acicularum capillarium interdum flabelli instar dispositarum conspicuum.

Calamina-ris. 7. Z. molle tinctum formae communis, texturae terreae aqua forti totum solubile opacum inconspicuum.

Syst. nat. I. *p.* 174. *n.* 4. Zincum terrestre.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 126. *n.* 5. Zincum subterreum lapidescens.

Waller. miner. 247. Zinci minera terrea, colore flavescente s. fusco.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 216. *n.* 3. Zincum terrestre vel lapideum, colore flavescente vel fusco.

Woltersd. miner. 27. Zincum argillosum ponderosum, colore vario.

Cronst. miner. §. 226. 1. 2. Minera zinci calciformis impura.

Habitat in nova Hispania (*inter* Chilalpan *et* Troizlan,) Sibiria (*prope* Nertschinsk,) Polonia (*prope* Olkusch,) Silesia (*prope* Tarnowiz,) Saxonia (*prope* Hohenhan,) Bohemia (*prope* Tscheren, Bibshausen *et* Plan,) Austria (*ad montem* Schwartzenberg, *prope* Annaberg *et* Tirniz,) Carinthia (*prope* Bleyberg, Bleyburg *et ad montem* Jauken,) Carniolia (*prope* Treviso,) *comitatu* Marchiae (*prope* Iserloh,) *Ducatu* Westphaliae (*praesertim prope* Brillon,) *et* Juliacensi (*prope* Gresnich,) *terra* Leodiensi, Belgii *provinciis* Nemurcensi *et* Limburgensi, Galliae Andegavensi *et* Saumurois, *etiam* Sevennis, *et* Anglia (*in collibus* Meudip, *in provinciis* Derby, Flint, Sommerset *et* Nottingham,) *parando aurichalco vulgo inserviens, praeter ferri calcem, qua rarius viridi, frequentius ex flavescente cinereo, stramineo, isabellino, aurantio, rufescente, rubro, creberrime ex rubro fusco colore tingitur, plumbi calce, galena, spato (quo praesente potissimum effervescit) inquinatum, in granula secedens, argillae ferriferae ut plurimum innidulans, rarius texturae festucariae.*

Pseudoga-lena. Blende. 8. Z. nitoris semimetallici texturae lamellosae igni injectum sulphuris flammam et vaporem eructans, formae communis.

Cronst. miner. §. 228. 2. 1. 2. 3. Zincum calciforme cum ferro sulphuratum.

Funck act. Stockh. 1744. *p.* 58. Sterile nigrum.

Vogel

Vogel miner. 167. *Baum. miner.* 1. *p.* 271. *Pott observ.* 2. *p.* 105. *Scopol ann. histor. natur.* 5. *p.* 53. Pseudogalena.

α) tritura alba.

Sterile. β) tritura cinerea.

Syst. nat. I. *p.* 174. *n.* 2. Zincum micaceum subtessellatum nigrum.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 126. *n.* 6. Zincum semitessellatum atrum.

Waller. miner. 248. Zincum sulphure, arsenico et ferro mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 218. *n.* 5. Zincum sulphure et ferro mineralisatum, minera squamulis vel tessulis micante obscura.

Cartheus. miner. 61. Zincum mineralisatum squamosum nigricans nitens.

γ) tritura flava.

rapax. δ) tritura rubra.

Syst. nat. I. *p.* 174. *n.* 3. XII. 3. *p.* 127. *n.* 8. Zincum micaceum rubicundum tritura rufa.

Waller. miner. 250. Zincum sulphure, arsenico et ferro mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 220. *n.* 6. Zincum sulphure et ferro mineralisatum, minera aut rubente aut pulverem rubicundum exhibente.

Cartheus. miner. 61. Zincum mineralisatum squamosum rubescens nitens.

a) purum.

b) cupro fulvo subtiliter insperso inquinatum, hinc metallice nitens.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 125. *n.* 3. Zincum (Swabii) mineralisatum compactum, atomis albidis.

Cronst. miner. §. 227. 2. 1. 1. 2. Zincum forma metallica sulphuratum.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 218. *n.* 4. b. Zincum sulphure et ferro mineralisatum colore obscure ferreo, particulis micantibus.

c) galenae miculis interspersis metallice nitens.

α) *Syst. nat.* I. *p.* 174. *n.* 1. Zincum canum galena intertextum.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 125. *n.* 2. Zincum (mineralisatum) mineralisatum compactum subsquamosum.

Waller. miner. 247. Zincum sulphure plumbo s. ferro mineralisatum obscurum, particulis micantibus.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 218. *n.* 4. a. Minera zinci minimis squamulis nitens.

Cronst. miner §. 228. 2. 3.

b) *Muſ. Teſſin.* 54. *n.* 3. Zincum lamelloſo-imbricatum metallicum.

Cronſt. miner. §. 227. 2. 1. 1. 1.

c) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 126. *n.* 4. Zincum (ſtibiatum) mineraliſatum fibroſum.

Muſ. Teſſin. 54. *n.* 4. Zincum ſtibiatum.

d) *Muſ. Teſſin.* 54. *n.* 2. Zincum lamellis decuſſatis, interſtitiis ferreo-ochreis.

d) argento ſubtiliſſime inſperſo dives.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 150. *n.* 8. Argentum (zincoſum) mineraliſatum zinco ſterilo.

Cronſt. miner. §. 174. 7. Argentum zinco ſulphurato mineraliſatum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 340. *n.* 11. Argentum zinco ſulphurato mineraliſatum, minera nigra vel nigreſcente nitida.

e) argentum aurumque ſubtiliſſime inſperſa continens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 152. *n.* 2. γ. Aurum mineraliſatum pyrite in zinco ſterilo.

Cronſt. miner. §. 165. 2. 1. 3. Aurum ſulphure mineraliſatum medicante zinco aut ferro aut argento.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 357. *n.* 4. Aurum ſulphure, zinco et ferro mineraliſatum, minera pſeudogalenica.

Habitat frequens in Sibiriae, Norwegiae, Sueciae, Scotiae, Angliae, Germaniae, Hungariae, Sabaudiae *fodinis*, d) *in* Sabaudiae (*prope* Sourde,) Hungariae (*prope* Schemniz,) Bohemiae (*prope* Katieborziz *et* Joachimsthal,) *et* Saxoniae (*prope* Freyberg *et* Schneeberg,) e) *in* Tranſilvaniae (*prope* Cajonell, Boiza *et* Solathna) *et* Hungariae (*prope* Schemniz) *fodinis*, *in grana ſecedens*, *utplurimum quoque partem terrae aluminaris et ſiliceae continens*, *rarius formae globoſae*, *aut texturae in radiatam vergentis*, *aut intus ſpeculi inſtar nitens*, *interdum in tenebris cultri aut calami apice tentatum ſcintillas lucidas emittens*, *creberrime fuſcum aut nigrum*, *at multis quoque flavi rubrique coloris varietatibus conſpicuum*, *rarius viride*, *ochroleucum vel album*, *ſaepe opacum*, *interdum ſubopacum*, *rarius diaphanum*, *ſemipellucidum vel pellucidum.*

cryſtalliſatum. 9. Z. nitoris ſemimetallici, texturae lamelloſae, igni injectum ſulphuris flammam et vaporem eructans, forma cryſtallorum aggregatarum.

Syſt.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 127. *n.* 7. Zincum sterilum octaëdro-crystallisatum conglomeratum.

Brünn. Cronst. Miner. §. 228. 2. 4.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 221. *n.* 7. Zincum sulphure e ferro mineralisatum, crystallisatum.

Habitat in Seotia (*prope* Airds,) Hercynia (*prope* Lautenthal,) Saxonia (*prope* Scharfenberg *et* Freyberg,) Bohemia (*prope* Ratieborziz,) Hungaria, Temesia (*prope* Dognaska) *et* Transilvania, *colore similiter variabili, quam in Pseudogalena, cui praeter formam simile, superficiei colore interdum alio, virescente, chalybeo, aut variegato, nunquam opacum aut subopacum, nunc pyramides simplices tri- vel hexaëdras, nunc duplices tetraëdras, nunc cubos, nunc prismata tetraëdra obliquangula vel rectangula, nunc dodecaëdra, nunc polyedra referens.*

82. MOLYBDAENA. ♇ Cana, fragilis, ad aërem constans, igne difficulter liquescens, ab acidis difficulter, a natro nequaquam solvenda, magnetem non sequens, ponderis specifici = 6963 : 1000.

Calce alba volatili cum borace in vitrum violaceum, cum ossium acido in viride abeunte, acida, aqua solvenda: solutione ab instillato sanguinis lixivio aut gallarum infuso colorem spadiceum, ab injectis aliis metallis, addita acidi muriae portiuncula, colorem caeruleum induente.

vulgaris. 1. M. mollissima opaca dilute plumbea attactu pinguis incurvolamellosa attactu pinguis igne sulphur eructans.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 121. *n.* 1. γ. Molybdaenum tritura caeruleſcente ſublamelloſum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 249. *n.* 1. a. Molybdaena pura membranacea nitens.

Cronſt. miner. §. 153. 2. 1. Molybdaena membranacea nitens.

Scheele act. Stockh. 39 1778 *p.* 247 &c.

Habitat, ſaepius feldſpato aut ſaxis ex eo compoſitis innidulans, in Suecia (*prope* Biſpberg, Baſtnäs, Grosdrum *et* Landäs,) Saxonia (*prope* Altenberg,) Sabaudia (*ad montem* Talifre,) *et* Calabria (*prope* Squillace, *in valle* S. Simio, *et in montibus* Jejunio *et* S. Niccolai,) *in fragmenta indeterminata diſſiliens, in granula ſecedens, ſulphuris ſat magnam copiam continens, ponderis ſpecifici* = 4569 : 1000 *formae utplurimum communis, rarius tabulas tenues exiles hexaëdras referens.*

83. STANNUM. Malleabile, molle, mutum, album, ponderis ſpecifici = 7150 : 1000, nitoris conſtantioris.

24. Igne facilime liqueſcens, et in calcem canum abiens, difficulter in vitrum idque quidem lacteum abeuntem, quem colorem etiam aliis vitris pellucidis conciliat.

Acidis facile, at imperfecte ſolvendum, iisque amarum ſaporem impertiens.

nativum. 1. St. album nitoris metallici purum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 236. *n.* 1. Stannum nudum.

da Coſta et Borlace act. angl. 56. *p.* 35. 305 *et* 69. 1. *p.* 47.

Habitat in Cornubia, *cruſta cryſtallini obductum, an vere nativum?*

aureum. 2. St. aurei coloris facile in flammam caeruleam exardeſcens, et calcem album relinquens.

Bergman nov. act. Stockh. 2. 1781. *p.* 328.

Gerhard Grundr. mineral. p. 250.

Habitat rarius et minoribus tantum portionibus aliis foſſilibus inſperſum in Sileſia *prope* Gieren.

3. St.

pyritico-ſum. 3. St. chalybei coloris, nitoris metallici, texturae radiatae igne ſulphur eructans, et calcem albam relinquens.

Bergman nov. act. Stockh. 2. 1781. *p.* 328.

Gerhard Grundr. Mineral. p. 250.

Habitat in Sileſia *prope* Gieren *et* Cornubia, *flamma minus lucida ardens.*

mineraliſatum. 4. St. nitens opacum lacteum tritura ex flaveſcente alba.

Gerhard Grundr. Mineral. p. 250.

Habitat in Sileſia (*prope* Gieren,) *quartzo faſciis micae plurimis vario inhaerens.*

ſpatoſum. 5. St. albidum lamelloſum diaphanum ſemipellucidum aut pellucidum.

Syſt. nat. I. *p.* 182. *n.* 6. XII. 3. *p.* 131. *n.* 4. Stannum ſpatoſum ſubdiaphanum album.

Vogel mineralſ. 166. 461. *Juſt. miner.* 120. Stannum ſpati.

Waller. miner. 303. Lapides ſtanniferi ſpathacei.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 322. *n.* 5. Stannum arſenico et ferro mineraliſatum, minera ſpathiformi.

Brünn. Ueberſ. Cronſt. miner. p. 198. Zinnſpath.

Habitat in Bohemiae *ſtannifodinis, facile cum wolframo albo confundendum, difficulter acidis ſolvendum et igne liqueſcens, raro omnis ferri expers, crebro quoque arſenici pecticulas ſubtiliſſimas immixtas habens, una cum carbonibus igni expoſitum ſtannum largiens.*

ligneum. Woodtin. 6. St. dilute ligneum ſtriis alternatim dilutioribus pictum ſtellatim fibroſum ſcintillans, in cruſtas ſecedens, in fragmenta cuneiformia diſſiliens.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 322. *n.* 6? Stannum arſenico et ferro mineraliſatum, minera amianthiformi alba.

Brünnich. act. Stockh. 39. 1778. *p.* 320.

Klaproth Schr. berl. Naturf. 7. *p.* 169. 180. Holzzinn.

Habitat in Cornubia, *potiſſimum in parochiis* S. Columbi, Dyonyſii *et* Rouch, *renis aut globi formam prae ſe ferens, acidis difficulter ſolvendum, igne colorem mutans, et difficilime liqueſcens, opacum, ferri dives, ut tamen ſtanni* $\frac{63}{100}$ *largiatur, ponderis ſpecifici* = 5800 : 1000.

amorphum. 7. St. compactum opacum formae communis coloris obſcuri, tritura dilute cinerea.

Syſt. nat. I. *p.* 182. *n.* 4. XII. 3. *p.* 130. *n.* 3. Stannum amorphum rufo-nigricans.

Waller. miner. 283. Stannum ferro et arsenico mineralisatum, lapidibus simplicioribus simile.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 321. *n.* 4. Stannum arsenico et ferro mineralisatum, minera solida, colore obscure rubente.

Woltersd. mineral. 32. Stannum amorphum petra varia vestitum.

Cronst. miner. §. 180. 1. 1. 1. 1. Minera stanni vitrea arsenicalis amorpha.

Habitat, interdum libera in montibus accumulatis jacens, in India, *et insula* Banca, *in regno* mexicano *et* chilensi, *in* Angliae *provinciis* Devonia *et* Cornubia, *insulisque* Scilly, *in* Saxonia *et* Bohemia Franconia*que finitimis, in* Silesia (*prope* Gieren,) Gallicia, *atque inferiori* Hungaria, *cobalti interdum, semper fere arsenici, praesertim albicantis particulis plurimis, crebro subtilissimis insparsis, ut igni expositum arsenici vaporem eructet, nonnunquam albus arsenici pulvis efflorescat, igne ceterum difficulter liquescens, cum strepitu dissiliens, et carbonibus interjectis stannum exhibens, acidis difficulter solvendum, saepe scintillans, in granula frequentius quam in crustas secedens, coloris fusci aut nigri, ponderis specifici* = 6750 : 1000, *utplurimum parum nitens, interdum speculi instar, nonnunquam spongiosum.*

granulatum. 8. St. compactum opacum ponderosum tritura dilute cinereo forma crystallorum minorum extrinsecus nitentium.

Zwitter. *Syst. nat.* XII. 3. *p.* 130. *n.* 2. Stannum granis crystallinis aggregatis.

Waller. miner. 282. Stannum ferro et arsenico mineralisatum, crystallis stanni minimis.

Vogel mineral. 461. Minera crystallorum stanni.

Cronst. miner. §. 180. 1. 1. 1. 2 2. Minera stanni vitrea arsenicalis crystallisata, crystallis minoribus.

α) *Waller. syst. miner.* 2. *p.* 320. *n.* 3. Stannum arsenico mineralisatum, minera irregulari, crystallis mineralibus stanni minimis in matrice lapidea aggregatis.

β) *Waller. syst. miner.* 2. *p.* 322. *n.* 7. Stanni minera arenis vel terris immixta.

Habitat cum amorpho, *crystallis rarius flavis, flavicantibus aut virescentibus, quam rubris, fuscis aut nigris, nunc quartzo, micae, argillae, lithomargae, fluori, spato, steatitae, aut composito ex his lapidi immersis, aut in humo arenave liberis, nunc parallelepipeda rectangula, nunc pyramides tetraedras utplurimum duplices, rarius perfectas,*

ctas, quam ad basin communem truncatas vel in aciem terminatas, nunc prismata tetraëdra, utrinque pyramide rarius octaëdra, quam tetraëdra terminata, interdum geminatim pyramidibus cohaerentia, non raro pyramidibus aut angulis, aut marginibus truncatis referentibus, ceterum amorpho simile, interdum subopacum.

crystallinum. 9. St. compactum opacum ponderosum tritura dilute cinerea, forma crystallorum majorum.

Syst nat I. *p.* 181. *n.* 1. Stannum crystallis pyramidatis irregularibus nigris.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 130. *n.* 1. Stannum tesseris crystallinis.

Gronov. suppl. 10. *n.* 31-41. *Woltersd. min.* 32. Stannum polyedrum irregulare nigrum.

Waller. miner. 302. Stannum ferro et arsenico mineralisatum, minera crystallisatione polyedra.

Waller. syst. miner 2. *p.* 319. *n.* 2. Stannum arsenico mineralisatum, minera crystallisata, figura polyedrica, diverso colore.

Cronst. miner. §. 180. 1. 1. 1. 2. 1. Minera stanni vitrea arsenicalis crystallisata, crystallis majoribus.

Imper. hist. nat. 519. Ingemmatio stanni.

Habitat cum amorpho, cui praeter figuram crystallorum majorum simile, rarissime album, forma crystallorum, interdum granatos referentium, ad granulatum accedens, ab hoc et amorpho vix specie distinctum.

84. COBALTUM. K

Durum, fragile, nitoris exigui fugacis, coloris chalybei, ponderis ſpecifici = 7600 : 1000.

Igne difficilius cupro liqueſcens, diutius efficaci in calcem nigram abiens, quae vitris caeruleum colorem affricat.

Acidis facile ſolvendum iisque colorem rufeſcentem impertiens, calore in viridem et modo ferri expers fit, in caeruleum tranſeuntem.

nigrum. 1. C. inconſpicuum coloris obſcuri prunis inſperſum nullum arſenici vaporem eructans.

Cronſt. miner. §. 245. Cobaltum calciforme martiale absque arſenico.

α) friabile, inquinans.

Cronſt. miner. §. 245. 1. 1. 1. Ochra cobalti nigra.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 183. *n.* 7. a. Ochra cobalti nigra.

β) induratum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 129. *n.* 4. Cobaltum (ſcoriatum) poroſum glauceſcens fuſcum.

Cronſt. miner. §. 245. 1. 1. 2. Minera cobalti vitrea.

Geſn. cadm. 17. *Vog. miner.* 504. Cobaltum ſcoriae ſimile.

Waller. miner. 225. Cobaltum arſenico mineraliſatum, minera glauca.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 180. *n.* 5. Cobaltum mineraliſatum, minera colore nigreſcente vel glauco, ſcoriis ſimili.

Habitat in Auſtria (*prope* Kleinzelle,) Salisburgi, Fürſtenbergiae (*prope* Wittichen,) Hennebergiae (*prope* Schweina,) Thuringiae (*prope* Saalfeld) *et* Saxoniae (*prope* Annaberg, Schneeberg, Camsdorf *et* Oberrehhübel) *fodini, colore nigro, fuſco, glauco, hepatico, rarius cinereo, ſemper ferri portionem continens, interdum ferro ochraceo interſperſum,* β) *duriuſculum, compactum, nunc majoribus minoribusve portionibus aliis foſſilibus inſperſum, nunc venarum ad inſtar haec percurrens, aut cruſtae more obducens, formae utplurimum communis, interdum reniforme aut botryoides, nonnunquam argentum larvatum aut nativum continens.*

2. C.

ochraceum. 2. C. inconspicuum intus terreum, coloris dilutioris, prunis insperſum arſenici fumum eructans.

Syſt. nat. X. *p.* 47. *Schreb. lith.* 128. Ochra wismuthi rubra.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 193. *n.* 8. Ochra cobalti pulverea fulva.

Waller. miner. 234. Cobalti minera colore rubro ſ. flavo.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 181. *n.* 7. Cobaltum facie et conſiſtentia terrea.

Cartheuſ. miner. 56. *n.* 2. Cobaltum ochraceum rubrum.

Cronſt. miner. §. 246. 2. 1. Minera cobalti calciformis calce arſenici mixta pulverulenta.

Habitat rarius in venis aut ſtratis, rarius in Hungariae (*prope* Topſchau,) Temeſiae (*inter* Bogſchan *et* Dognaska,) Naſſoviae, Hercyniae (*prope* Andreasberg,) Maynae Britanniae, Galliae (*prope* Baigori *in montibus* Pyrenaeis, (*prope* Allemont *in* Delphinatu *et prope* Fanum S. Mariae, *inter* Lotharingiam *et* Alſatiam *intermedium*,) *paulo frequentius in* Hiſpaniae (*prope* Guſtoa *et* Bielſa Arragoniae,) Pedemontii (*prope* Uſſei,) Sabaudiae, Valeſiae (*prope* S. Maurice,) Wirtembergiae (*prope* Alpisſpach,) Haſſiae (*prope* Biber, Riegelsdorf *et* Schmalkalden,) Hennebergiae (*prope* Schweina,) Sileſiae, Sueciae, *praeſertim* Helſingiae, *et* Norwegiae, *praeſertim autem in* Bohemia (*potiſſimum prope* Joachimsthal,) Saxoniae, Thuringiae (*prope* Saalfeld,) *et* Fürſtenbergiae (*prope* Wittichen *et* Wolfach) *fodinis, utplurimum rubrum, perſici flores colore aemulans, rarius corii colore tinctum; rariſſime flavicans aut album, interdum niccolo, wismutho, cupro ochraceis intermiſtis vireſcens viride aut caeruleum, igne facile in vitrum caeruleum colliqueſcens, rarius particulis majoribus minoribusve aliis foſſilibus inſperſum, quam ſuperficiale, ex aliis cobalti mineris effloreſcens, formae utplurimum communis, rarius botryoides.*

Cobaltigo. 3. C. radiatum rubrum, nitoris vitrei prunis inſperſum arſenici fumum eructans.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 195. *n.* 15. Ochra cobalti germinans purpurea.

Cartheuſ.

Cobalti parando vitro caeruleo ſmaltae nomine venienti atque atramento ſympathetico potiſſimum inſervientis regulum primus demonſtravit Act. Upſ. 1733. G. Brandt, *qui ſummus mineralogus chemicus ann. agens* 74. *d.* 29. *Apr.* 1768. *obiit, hiſtoriam naturalem expoſuere* J. A. Geſnerus *hiſtoria cadmiae Berol.* 4 1744. *et* 1747. J. G. Lehmann *Cadmiologia.* Regiom. 1761. 4. *Effloreſcentia colore ſuo perſici flores aemulante ſe prodit.*

Cartheuſ. miner. 56. *n.* a. Cobaltum ochraceum rubrum.
Geſn. cadm. 21. *n.* 37. *Henck. miner.* 107. Coboltblüte, Flos cobalti.
Cronſt. miner. §. 246. 2. 1. 2. Ochra cobalti rubra indurata.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 181. *n.* 6. Cobaltum arſenico mixtum, colore rubro vel flavo efflorescens.
Habitat cum ochraceo, arſenici non calcem, ſed acidum immixtum habens, colore utplurimum perſici flores, interdum coccionellam imitans, vel kermeſinum, ſuperficiale, vel majoribus minoribusve partibus aliis foſſilibus inſperſum, in granula ſecedens, radiis, quos textura oſtendit, nunc latioribus, nunc anguſtioribus, faſciculatis vel ſtellatis, ſaepius formae communis, quam botryoides, aut tabulas minimas rectangulas tetraëdras ad facies terminales in aciem exeuntes, aut aciculas exiles tetraëdro priſmaticas, in faſciculos aut ſphaeras aggregatas referens.

ſtercoreum. 4. C. inconſpicuum coloris ſordidi mixti, uſtum et cum plumbo fuſum argenti portionem relinquens.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 345. *n.* 16. Argentum nativum vel mineraliſatum, lapidibus diverſicoloris mixtis inhaerens, colore ſtercoris anſerini.
v. Born Brief. XXII. *p.* 220. *Schreiber bergm. Journ.* 1788. 1. *p.* 43.
Habitat in Norwegiae (*prope* Kongsberg,) Saxoniae (*prope* Ehrenfriedersdorf, Johanngeorgenſtadt *et* Marienberg,) Hungariae (*prope* Schemniz,) Wirtembergiae (Koenigswart,) *et* Delphinatus (*prope* Allemont) *fodinis, argentum nativum ſemper, nunc parciori, nunc largiori copia (ad* $\frac{1}{4}$ *uſque) continens, ferrum quoque, non raro praeterea niccolum ochraceum, et arſenicum, interdum argillam et hydrargyrum; utrum omne huc ſpectat, an potius ferri mineris accenſendum?*

ſulphuratum. 5. C. nitoris metallici ſtannei coloris prunis inſperſum ſulphuris vaporem eructans, diuque igne agitatum puram cobalti calcem relinquens.
Geyer chem. Annal. 1788. 1. *p.* 67.
Habitat in Suecia *prope* Calmariam.

pyriticoſum. 6. C. nitoris et coloris ſtannei igne agitatum ſulphuris vaporem eructans et carbonum pulvere interſperſo materiem relinquens magneti obtemperantem.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 129. *n.* 2. *Swab act. Holm.* 1746. *Cronſt. miner.* §. 248. Cobaltum ferro ſulphurato mineraliſatum.

Waller.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 178. *n.* 3. Cobaltum ferro sulphurato mineralisatum, colore albo, parum nitens.

Habitat in Sueciae (*prope* Riddarhytta,) Saxoniae, Bohemiae (*prope* Joachimsthal) *et* Thuringiae (*prope* Saalfeld) *fodinis, texturae granulatae, in granula quoque secedens, rarius superficiale, superficie interdum speculi ad instar nitente, aut sulcis decussantibus exarata, cubos interdum exiles perfectos aut truncatos, superficiebus planis vel convexis conspicuos, rarius pyramides tetraëdras duplices ad angulos valde truncatas, aut prismata pusilla hexaëdra, utrinque pyramide tetraëdra terminata referens.*

crystallinum. 7. C. nitoris et coloris ex stanneo-chalybei, igne agitatum sulphuris arsenicique vaporem eructans, et materiam relinquens magneti obtemperantem.

Cronst. miner. §. 249. Cobaltum cum ferro sulphurato et arsenicato mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 176. *n.* 1. Cobaltum ferro arsenicato cum vel sine sulphure mineralisatum, minera alba, planis aut granulis micans.

(β) *Syst. nat.* XII. 3. *p.* 129. *n.* 1. Cobaltum crystallisatum. Fig. 35.

Cartheus. miner. 55. Cobaltum mineralisatum crystallinum, crystallis polyedris nitidissimis albis.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 179. *n.* 4. Minera cobalti crystallisata.

Habitat in monte Sueciae Tunaberg Sudermanniae, *superficiei colore interdum in fulvum vergente, saepe prismata referens hexaëdra, utrinque pyramide irregulari hexaëdra terminata, ita ut crystallus constet tetragonis sex, sexagonis* 12, *faciebus tribus proximis eodem ubique modo striatis, et facies tres similes oppositas sibi habentibus, ut alternis ternis semper contrarie striatis, ut, quocunque vertas, semper sint latera tria proxima reliquis contrario modo striata; ex his tribus planum medium semper tetragonum lateralia hexagona.*

arsenicale. 8. C. nitoris et coloris obscure chalybei igne agitatum arsenici fumum eructans et materiem relinquens magneti obtemperantem.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 129. *Cronst. miner.* §. 247. 1. Cobaltum ferro et arsenico metalliformi mineralisatum.

Waller. miner. 226. Cobalti minera diversimode figurata.

Waller.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 177. *n.* 2. Cobaltum ferro et arsenico mineralisatum, minera cinerea difformi, particulis parce vel non nitens.

Habitat in Saxoniae (*prope* Freyberg, Annaberg, Schneeberg, Johanngeorgenstadt,) Boheniae (*prope* Joachimsthal,) Thuringiae (*prope* Saalfeld,) Stiriae (*prope* Schladming,) Lotharingiae (*prope* Giromagny,) *et* Norwegiae (*prope* Kongsberg) *fodinis, cobalto cum ferro et arsenico conjuncto, texturae nunc granularis, nunc planae ad conchaceam accedentis, rarius parallele, stellatim aut fasciculatim fibrosae, formae utplurimum communis, interdum botryoides, nonnunquam arbuscularum imaginibus nigris pictum.*

hispanicum. 9. C. nitoris et coloris chalybei, igne agitatum sulphuris et arsenici vaporem eructans, et materiem relinquens magneti non obtemperantem.

Habitat in Arragoniae *et* Valesiae *fodinis, ferri expers, et praeter cobaltum sulphuris et arsenici ferax.*

85. FER-

85. FERRUM. ♂ Poſt platinam tenaciſſimum, ſumme elaſticum et duriſſimum, ſonorum, nigredinis ſibi propriae, magnetem ſequens, et in magnetem facile convertendum, rubiginem facilime contrahens, ponderis ſpecifici = 7600 : 1000.

Igne facile candens, paulo fortiori ſcintillans elidens, fortiſſimo demum liquandum, facilius in calcem rubram ſquamoſam abiens, quae vitris adjecta vireſcenti, aut ſi vehementius uſta ſit, luteo illa colore perfundit.

Acidis omnibus facile ſolvendum, quibus, acrimonia omni orbans, ſaporem adſtringentem impertitus, per gallarum tincturam colore nigro, per ſanguinis lixivium caeruleo ex illis praecipitandum.

nativum. 1. F. nudum nitoris metallici.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 136. *n.* 1. *Muſ. Teſſin.* 56. *n.* 1. Ferrum nudum intractabile.

Waller. miner. 242. Ferrum nativum in granulis.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 233. *n.* 1. Ferrum nativum.

Carth. miner. 71. Ferrum nudum malleabile.

Habitat in Islandia, *ducatu* Juliacenſi, Saxonia (*prope* Groscamsdorf *et* Eibenſtock,) Sileſiae, Stiriae, Salisburgi, Bavariae *montibus*, *in* Africa (*ad fluvium* Senegal,) *in* Americae *meridionalis diſtrictu* S. Jacobi del Eſtero, *in* Sibiria *prope montes* Nemiricos *ad fluvium* Jeniſei, *poſterius ramuloſum frigidum quoque malleabile foveolis plenum, hinc inde materia pellucida, difficulter igne liquanda, chryſolithos mentiente, texturae conchaceae refertis; an omne perfecte metallicum, an album vere nativum?*

2. F.

chalybeatum. 2. F. retractorium in grana ſecedens nigrum tritura nigra, texturae compactae, formae communis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 137. *n.* 4. Ferrum retractorium nigricans ſubſcintillans compactiſſimum.

Cronſt. miner. §. 210. 2. 1. 1.

Waller ſyſt. miner. 2. *p.* 237. *n.* 4. a. Minera ferri nigra ſolida.

Habitat ad Sibiriae *montium* Urdjumski *radicem*, *in* Sueciae, *potiſſimum* Weſtmanniae, Dalecarliae, Smolandiae *fodinis*, *ſubſcintillans poſt ignitionem malleabile*, *igne facile liqueſcens*, *ferri boni in eximiam chalybem convertendi largam* $\frac{50-60}{100}$ *portionem exhibens*, *igne ſulphur nullum exhalans.*

ſelectum. 3. F. retractorium in grana ſecedens nigrum tritura nigra texturae ſubtiliſſime granulatae, formae communis.

Syſt. nat. I. *p.* 176. *n.* 13. Ferrum retractorium ſolidum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 137. *n.* 8. Ferrum retractorium nigrans, particulis ſubimpalpabilibus, ſolideſcens.

Cronſt. miner. §. 210. 2. 1. 2.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 437. *n.* 4. b. *et* d. Ferrum ſulphure inſenſibiliter mineraliſatum, minera nigricante, tritura nigra magneti amica.

rhombeum. β) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 137. *n.* 6. Ferrum retractorium nigrans, particulis rhombeis.

Habitat in Americae *ſeptentrionalis* (*prope* Crownpoint,) Lapponiae (e gr. *prope* Kirnuar, Jellivari, Janusvando,) Norwegiae (*prope* Bramble, Lärmſtadt, Tornbiönsbor, Arendal, Koennegen, Gellebeck, Nordſee,) Sueciae *plurimis*, Pyrenaeorum (*potiſſimum inter* Sem *et* Lercoul,) Pedemontii (*prope* Traber *et* Belangero,) Elbae, Sardiniae, Bergami, Breſciae, Stiriae, Carinthiae, Hungariae, Bohemiae *et* Saxoniae *nonnullis fodinis*, *chalybeato ceterum ſimile*, *in fragmenta rhombea* (β) *interdum diſſiliens.*

commune. 4. F. retractorium in grana ſecedens nigrum tritura nigra, texturae evidentius granulatae, formae communis.

Syſt. nat. I. *p.* 177. *n.* 16. XII. 3. *p.* 138. *n.* 10. Ferrum retractorium nigrans, particulis ſubgranulatis inaequalibus.

Cronſt. miner. §. 210. 2. 1. 3.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 238. *n.* 4. c. Minera ferri nigra granularis.

β) *Syſt.*

β) *Syst. nat.* I. *p.* 177. *n.* 15. XII. 3. *p.* 138. *n.* 9. Ferrum (granosum) retractorium nigrans particulis arenaceis.

γ) *Syst. nat.* I. *p.* 177. *n.* 19. XII. 3. *p.* 138. *n.* 12. Ferrum (talcosum) retractorium nigrans, talco inspersum.

δ) *Syst. nat.* I. *p.* 177. *n.* 20. XII. 3. *p.* 138. *n.* 13. Ferrum (calcarium) retractorium nigrans marmoris.

ε) *Syst. nat.* XII. 3. *p.* 137. *n.* 5. Ferrum (sidereum) retractorium nigrans, maculis rhombicis minerae ferri insperſis.

ζ) *Syst. nat.* I. *p.* 177. *n.* 21. XII. 3. *p.* 138. *n.* 11. Ferrum (molle) retractorium nigrans pyriticosum.

Habitat cum selecto, cui ceterum simile, in Sueciae *potissimum fodinis, interdum punctatim steatitae* (γ), *aut lapidi calcario* (δ) *insperſum, aut frustis majoribus ferro intractabili rubro micaceo immersum, aut pyriten sibi insperſum continens, et ea de caussa igne tortum sulphuris vapores eructans.*

crystallinum. 5. F. retractorium nigrum tritura nigra, forma crystallorum. Fig. 23.

Syst. nat. I. *p.* 175. *n.* 1. Ferrum crystallisatum.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 137. *n.* 3. Ferrum crystallisatum retractorium confertum adhaerens.

It. wgoth. 258. Minera stanni.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 234. *n.* 2. Ferrum mineralisatum crystallisatum.

β) *Syst. nat.* XII. 3. *p.* 136. *n.* 2. Ferrum (tessellare) crystallisatum retractorium solitarium.

Cronst. miner. §. 201. 2. 1. 5. Minera ferri calciformis inaurata octaëdra.

γ?) *Syst. nat.* I. *p.* 165. *n.* 4. Alumen talcosum opacum.

Amoen. acad. 1. *p.* 481. Alumen solitarium cinereo-fuscum ollaris.

Waller. miner. 130. Talcum cubicum octaëdrum.

Habitat in Norwegia (*prope* Bramble,) Sueciae *ferrifodinis*, Gallicia, Carinthia (*prope* Fragant,) Corsica, Delphinatu (*valle* Volyaudemer,) *et* Sabaudia, *utplurimum solitarium, nunc liberum, nunc marmori, micanti, quartzo, serpentino inhaerens.*

glareosum. 6. F. retractorium nigrum tritura nigra in grana comminutum.

Syst. nat. I. *p.* 208. *n.* 8. XII. 3. *p.* 199. *n.* 13. *Mus. Tess.* 112. Arena (ferrea) ferri atra.

Waller. miner. 251. Ferrum arenae mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 255. *n.* 18. Ferrum mineralisatum in formam arenae collectum.

Woltersd. miner. 31. Ferrum glareosum atrum magnetem sequens.

Vogel miner. 80. Arena ferrea.

Cartheus. miner. 10. Arena metallica.

Habitat in Italia *ad radicem montium colliumque vulcaniorum*, *ad* Sibiriae, Groenlandiae, Islandiae, Lapponiae, Fennoniae, Sueciae *fluvios et littora*, *ad littora maris* Baltici, *ad rivum* Kirniz Lusatiae, *in* Bohemia (*prope* Presniz,) *in* Transilvania (*ad fluvium* Aranjos,) *in* Elba, Britannia (*ad fanum* S. Maclovii,) Jamaica, India, *potissimum in maritimis* Coromandel *et* Zeylona, *ex mineris praecedentibus per torrentes et maris undas comminutis et in remota saepe loca delatis natum*, *granis obtuse angulatis.*

hepaticum. 7. F. retractorium hepaticum, tritura nigra subscintillans, in fragmenta subcubica dissiliens.

Habitat in alpibus Lapponicis, c. gr. Jellivari, *compactum, an distincta species?*

nitens. 8. F. retractorium nigrum compactum tritura rubra, in fragmenta nitentia cubica dissiliens.

Cronst. miner. §. 211. 2. 3.

Habitat in Norwegiae *fodinis prope* Arendal, *an distincta species?*

rhombeum. 9. F. retractorium tritura rubra compactum in fragmenta rhombea dissiliens.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 139. *n.* 14. Ferrum (decussatum) retractorium rubricosum rhombeo-striatum.

Habitat in Sueciae *fodinis* Bitsbergensibus, *an distincta species?*

suecicum. 10. F. retractorium compactum nigrum, tritura rubra, in fragmenta indeterminata dissiliens.

Cronst. miner. § 211. 2. 1.

β?) *Syst. nat.* 177 *n.* 14. XII. 3. *p.* 139. *n.* 15. Ferrum (virens) subretractorium rubricosum particulis impalpabilibus nitidis.

Habitat in Sueciae *fodinis* (*prope* Bilsee,) β) *actinoto inhaerens prope* Norberg, Persberg, Grengie, Kengis.

lamellosum. 11. F. retractorium nigrum lamellosum, tritura rubra.

Cronst. miner. §. 211. 2. 4. Minera ferri retractoria tritura rubra lamellosa.

β) *Syst.*

β) *Syst. nat.* I. *p.* 177. *n.* 17. XII. 3. *p.* 139. *n.* 16. Ferrum (squamosum) subretractorium rubricosum, particulis squamosis.

Habitat in Norwegia (*prope* Gellebeck).

Magnes. 12. F. attractorium compactum formae communis.

Syst. nat. I. *p.* 176. *n.* 12. XII. 3. *p.* 142. *n.* 27. Ferrum attractorium.

Woltersd. miner. 31. Ferrum amorphum, ferrum attrahens.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 235. *n.* 3. Ferrum mineralisatum, minera ferrum attrahente et polos mundi ostendente.

Habitat in Daniae, Norwegiae (*prope* Arendal, Laermstadt, Bamble,) Sueciae (e. gr. *ad montem* Hoegberg,) Lapponiae (*prope* Januswando,) Sibiriae, *potissimum* Uralicis, Indiae, *regni* Peruani, *insulae* Serpho archipelagi, Elbae, Hungariae (*prope* Taisolz,) Teutesiae (*prope* Dognaska,) Bohemiae (*prope* Platte, Orbicau *et ad montem* Caff,) Saxoniae (*prope* Johanngeorgenstadt, Ehrenfriedersdorf, Dorfchemniz, Schmalzgrube *et* Breitenbrunn,) Franconiae (*prope* Lichtenberg) *et* Sueviae (*prope* Aalen) *ferrifodinis, in grana secedens, in fragmenta indeterminata obtusangula dissiliens, utplurimum, parum nitens, durum, fragile, ferrei aut chalybei coloris, rarius ex caerulescente cinerei, fusci aut rufescentis, tritura rarius rubra, quam nigra, rarius* (e. gr. *in* Norwegia) *globosum, polos duos monstrans polos mundi respicientes, hinc experimentis physicis, navigationi, investigando ferro aliisque usibus inserviens.*

granulare. 13. F. attractorium texturae granularis formae communis.

Cronst. miner. § 209. 2. 1. 2. 1. 2 *et* 3.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 235. *n.* 3. b. Magnes colore ferreo granularis.

Habitat in Sueciae *ferrifodinis* (Kaerrgrufoe *et prope* Norberg,) *magneti ceterum simile.*

fibrosum. 14. F. attractorium texturae fibrosae formae communis.

Karsten Lesk. Mineralkab. I. *p.* 442.

Habitat in Suecia, *coloris inter dilute chalybeum et caerulescenti-canum intermedii, parum nitens, in grana secedens, opacum, molle, fragile, in fragmenta indeterminata non valde obtusangula dissiliens, tritura ex caerulescenti atra, fibris teneris, rectis fasciculatis.*

ſquamoſum. 15. F. attractorium texturae lamelloſae formae communis.
Cronſt. miner. §. 209. 2. 1. 2. 1. 4.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 446.
Danz chem. Annal. 1785. 2. *p.* 426.
Habitat in Norwegia (*prope* Bamble *et* Sandſwer,) *in terris* Rhenanis, *atrum, lamellis craſſis, rectis, tritura rubra.*

ſubtetraëdrum. 16. F. attractorium atrum formae cryſtallinae.
Habitat in Norwegiae (*prope* Bramble,) Saxoniae (*prope* Breitenbrunn) *et* Carinthiae (*prope* Fragant *et* Hüttenberg) *fodinis, interdum una cum cupro fulvo gneiſſo fornacum immerſum, cryſtallis utplurimum pyramida tetraëdrum duplicem ſaepe exilem, rarius prisma tetraëdrum obliquangulum, aut cuneum hexaëdrum altero fine in aciem, altero in pyramida-tetraëdrum irregularem terminato referentibus.*

baſalticum. 17. F. attractorium ſpadiceum columnas graciles in majores faſciculatas interdum articulatus referens.
Hacquet Schr. berl. Naturf. 4. *p.* 13. *t.* 3. *f.* 1. 2.
Danz chem. Annal. 1785. 2. *p.* 424.
Flurl bergm. Journ. 1789. 2. *p.* 1092.
Reuſs Orogr. des boehm. Mittelgeb. p. 89.
Ferber Bemerk. in Neufchatel &c. p. 5.
Stouz Abh. der boehm. Geſ. 1788. *p.* 174.
Habitat in Ducatus Bipontini *valle* Itas, *etiam prope* Moſchel-Landsberg, *in* Franconia (*prope* Lichtenberg,) Palatinatu *ſuperiori* (*prope* Amberg) *et* Bohemia (*prope* Prizen, Augezd *et monaſterium* Oſſeg,) *ampla utplurimum ſtrata conſtituens, columnis calore et ad aërem a ſe invicem diſcedentibus, ferrum, frictione ad magnetem praeparatum trahens.*

micaceum. 18. F. intractabile ferrei coloris nitens texturae lamelloſae.
Syſt. nat. 1. *p.* 176. *n.* 7. XII. 3. *p.* 139. *n.* 18. Ferrum intractabile rubricans micaceum nitens.
Waller. miner. 169. Ferrum arſenico mineraliſatum minera micacea rubra ſ. attritu rubente.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 242. *n.* 8. Ferrum mineraliſatum, minera micacea ſquamoſa, colore griſeo ſeu ferreo nitens, tritura humida rubra.
Carth. miner. 72. Ferrum mineraliſatum ſquamoſum griſeum ſplendens friabile.
Cronſt. miner. §. 201. 2. 1. 4. Haemalites caeruleſcens ſquamoſus.

β) *Syſt.*

β) *Syſt. nat.* I. *p.* 177. *n.* 18. Ferrum retractorium particulis ſublaminoſis ſolideſcentibus.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 140. *n.* 19. Ferrum (caeruleſcens) intractabile rubricans, ſquamis ſublaminoſis caeruleſcentibus.

Waller. miner. 257. Minera ferri caeruleſcens laminoſa.

Habitat in Sibiriae (Nefedjewskoi *ad lacum* Onega,) Lapponiae (*prope* Jellivari,) Sueciae (*prope* Grengie *et* Calmar,) Hercyniae (*prope* Oſterodam *et* Zorge,) *comitatus* Sayn (*ad montem* Streitberg,) Franconiae (*ad* Ochſenkopf *montis* piniferi,) Saxoniae (*prope* Altenberg *et* Johanngeorgenſtadt,) Luſatia (*prope* Markersdorf) *et* Hungariae (*prope* Topſchau) *ferrifodinis, utplurimum in grana, rarius in cruſtas, rariſſime in bacillos ſecedens, lamellis ſaepius incurvis, quam rectis, crebro partibus majoribus, interdum minoribus aliis foſſilibus quartzo, fluori, ferro ochraceo, immerſum, rarius ſuperficiale, utplurimum forma communi, interdum forma tabularum hexaëdrarum lateribus coalitarum conſpicuum.*

ſpeculare. 19. F. intractabile compactum nitoris et coloris chalybei, tritura rubra, intus ſpeculi inſtar nitens.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 239. *et* 241. *n.* 6. 7. Ferrum mineraliſatum, minera griſea ſeu albo-caeruleſcente, tritura rubra, magnete refractaria, et: Ferrum mineraliſatum minera caeruleſcente aut nigreſcente, magneti vel amica vel refractaria.

Cronſt. miner. §. 201. 2. 1. 1-3. Minera ferri calciformis indurata caeruleſcens.

β) *Syſt. nat.* I. *p.* 175. *n.* 3. XII. 3. *p.* 140. *n.* 20. Ferrum intractabile rubricans ſcintillans ſolidum rhombeo ſtriatum.

γ) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 140. *n.* 21. Ferrum (celluloſum) intractabile rubricans, lamellis erectis interſtinctis.

Habitat in Norwegiae, Sueciae (*prope* Bitsberg,) Germaniae (*prope* Osnabrügg, Freyberg, Auguſtusburg *et* Altenberg,) *etiam prope* Thurmberg *in* Palatinatu *ſuperiori, in* Lotharingiae (*prope* Framont) *et* Ilvae *ferrifodinis, ſuperficie ſaepe iridis coloribus ludente, nunc in grana, nunc in cruſtas, nunc in bacillos ſecedens, ſaepius forma communi, neque tamen raro forma cryſtallorum, in cellulas aut uvae ſpeciem ſaepius aggregatarum, nunc tabulas hexaëdras nunc lentes exiles, nunc pyramides triedras, duplices et complanatas, vel ſimplices et apice inflexas, nunc cubos, rarius perfectos vel marginibus, quam angulis truncatos, nunc polyëdra preferentium.*

rubricosum. 20. F. intractabile rubrum lamellosum intus micans mollissimum attactu pingue et inquinans formae communis.

Syst. nat. I. *p* 176. XII. 3. *p.* 141. *n.* 23. Ferrum intractabile rubricans rubrumque, punctis impalpabilibus nitidis.

Cronst. miner. §. 203. 3. 2. Haematites ruber squamosus.

Waller. miner. 27. Mica ferrea rubra.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 248. *n.* 13. Ferrum ochraceum mineralisatum rubrum, minera squamosa molli inquinante magneti refractaria.

Habitat in Cambria, Suecia (*prope* Nora, Norberk, *in monte* argenteo occidentali,) Saxonia (*prope* Ehrenfriedersdorf *et* Camsdorf,) Hennebergia (*prope* Suhl,) Hercynia (*in monte* Iberg *et prope* Zorge,) Nassovia, Hungaria, *colore nunc magis in chalybeum, nunc potius in fuscum colorem vergente, saepius crustae more alias ferri mineras obducens, in grana secedens, lamellis incurvis nunc majoribus nunc minoribus, in fragmenta indeterminata valde obtusangula dissiliens.*

Haematites. 21. F. intractabile fibrosum duriusculum opacum tritura rubra aut flava.

Glaskopf. *Syst. nat.* I. *p.* 175. *n.* 5. XII. 3. *p.* 140. *n.* 22. Ferrum intractabile rubricans glandulosum fragmentis concentratis.

Waller. miner. 249. Ferrum mineralisatum minera figurata rubra s. tritura rubente.

Woltersd. miner. 31. Ferrum rubrum ex centro radiatum, et Ferrum rubrum globosum extus punctatum.

α) nigrum.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 245. *n.* 10. Ferrum ochraceum mineralisatum, minera nigrescente plerumque testacea aut figurata, tritura rubra magneti refractaria.

β) fuscum.

Cronst. miner. §. 202. Haematites nigrescens.

Blutstein. γ) rubrum.

Cronst. miner. §. 203. Haematites ruber.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 245. *n.* 11. Ferrum ochraceum mineralisatum minera rubra dura utplurimum figurata, magneti refractaria.

δ) flavum, tritura flava.

Cronst. miner. §. 204. 2. Haematites flavus.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 247. *n.* 12. Ferrum ochraceum mineralisatum, minera flava plerumque figurata, ratura flava, magneti refractaria.

Habitat

Habitat in Angliae (e. gr. *prope* Durham,) Scotiae, Norwegiae, Sueciae, Sibiriae, (e. gr. *in montibus* uralensibus *prope* Sinarskoi *et* Bodon,) Hungariae, Carinthiae (*prope* Hüttenberg,) Bohemiae, Saxoniae (e. gr. *prope* Johanngeorgenstadt *et* Freyberg, *et in monte* Rothenberg,) Hassiae (e. gr. *prope* Schmalcalden,) Hercyniae (e. gr. *prope* Osterodam,) Electoratus Trevirensis (e. gr. *prope* Herrhausen,) *ducatus* Bipontini (Frischermuth,) δ) *in* Bohemiae (*prope* Camerhof,) *et* Hungariae (*prope* Scalca, Hiadla, Stiar, Roniz, Taisolz, Boinik *et* Libeten, γ) *in* Pyrenaeorum (*inter* Sem *et* Lercoul,) Britanniae (*prope* Salles,) Scotiae (*prope* Pitfichie *provinciae* Aberdeen,) Angliae (*prope* Workington Cambriae,) Sueciae (*in monte argenteo occidentali* Westmanniae,) Hercyniae (*prope* Hüttenrodam, Osterodam *et* Andreasberg,) Saxoniae (*prope* Camsdorf, Schneeberg, Altenberg, Schwarzenberg, Eibenstock, Grosschirma, Schellerhau *et* Boesenbrunn,) Lusatiae (*prope* Wehrau,) Bohemiae (*prope* Presniz, Radnik *et* Platte,) Hungariae (*prope* Ruskowa, Sirck, *et* Stoos,) Transilvaniae (*prope* Gyaller,) Carinthiae (*prope* Neumarktl,) Austriae (*prope* Graskopf,) Wirtembergiae (*prope* Schiltach,) *et* Bipontii (*prope* Moschellandsberg,) β) *in* Angliae (Hubbadule Derby,) Sueciae (*prope* Norberg,) Saxoniae (*prope* Boesenbrunn *et* Scheibenberg,) Bohemiae (*prope* Melnik, Hungariae (*prope* Ruskowa, Scalca *et* Boinik,) Carinthiae (*prope* Bleyberg,) Austriae (*in monte* Gastricensi,) *et* Bipontii (*prope* Tabernas montanas,) α) *in* Sibiriae (e. gr. *prope* Catharinenberg,) Sueciae (*prope* Bitsberg, Wick, Norberg, Ritterhütte, Langbanshütte &c.,) Norwegiae (*prope* Arendal,) Lapponiae (*prope* Jellivari,) Angliae (*praesertim* Glocestriae,) Hercyniae (*ad montem* Iberg, *prope* Zellerfeld *et* Zorge,) Hennebergiae (*in planitie* Buchebene,) Saxoniae (*prope* Gilsdorf, Voigtsberg, Camsdorf, Scheibenberg, Marienberg, Schwarzenberg *et* Blankenburg,) Lusatiae (*prope* Rengersdorf,) Marchiae Brandenburgicae (*prope* Kisterniz,) Bohemiae (*prope* Platte,) Moraviae (*prope* Buttenwald,) Hungariae (*prope* Suchodolina, Libeten, Ruscowa, Stiavncza, Roniz *et* Taisolz,) Carinthiae, Carnioliae, Ilvae, Brisgoviae (*ad montem* Heuberg,) Sueviae (*prope* Gindelwangen, Ahlen *et* Neuhausen,) Wirtembergiae (*prope* Neoburgum,) *et* Nassoviae (*in* Siegenensi *et* Dillenburgica *parte*) *fodinis, rarissime crustae instar alia fossilia obducent, superficie interdum*

terdum iridis coloribus ludente, aut argenticoloribus arbusculis picta, fibris crebrius parallelis, quam fasciculatis vel stellatis, in festucas longas, aut fragmenta cuneiformia, rarius in discoidea dissiliens, intus interdum cavum, aut extrinsecus quartzo vel chalcedonio quasi cortice obductum, nunc in grana, nunc in bacillos, nunc in crustas secedens, rarius formae communis, quam reniforme, botryoides, globosum, stillatitium, fistulosum, aut arbusculas referens; varietas rubra sanguinis profluviis sistendis, aliisque medicamentis, poliendis quoque metallis, potissimum ferro et chalybi inserviens.

compactum. 22. F. intractabile compactum duriusculum opacum tritura rubra aut flava.

Cronst. miner. §. 202. 203. 204. 2. 3. *et* 5. 1.

Waller. syst. miner. p. 244. 246. 247. *n.* 10. 11. 12. Haematites solidus.

β) *Syst. nat.* XII. 3. *p.* 141. *n.* 25. Ferrum (glomeratum) intractabile rubricans octaëdro granulatum.

δ?) *Syst. nat.* XII. 3. *p.* 141. *n.* 24. Ferrum (arenosum) intractabile nigrans, particulis granulatis opacis.

Habitat in Sibiriae (*prope* Catharinenburg *aliisque*,) Lapponiae (*prope* Jellivari,) Sueciae (*prope* Grengie *et in monte* Taberg,) Hercyniae (*prope* Rübeland,) Franconiae (*prope* Naila *et* Suhl,) Thuringiae (*prope* Saalfeld,) Saxoniae (*prope* Camsdorf, Chemniz, Schneeberg, Eibenstock *et* Johanngeorgenstadt,) Varisciae (e. gr. *prope* Schlaiz,) Lusatiae (*prope* Wehrau,) Bohemiae (*prope* Toepliz,) Temesiae, Carniolae (*prope* Kumpell,) Tirolis, Wirtembergiae (*prope* Heidenheim,) Helvetiae (*in valle* Mühlthal,) Italiae, Navarrae (*prope* Baigory,) *electoratus* Trevirensis (*prope* Herrhausen,) Nassoviae *partis* Siegenensis, Namurci *fodinis, frequentius in grana secedens, interdum vagus, crebro in stratis aut venis obvius, quas integras constituit, nonnunquam aliis fossilibus insperſum, flavum, rubrum aut nigrescens, texturae nunc aequalis, nunc inaequalis, formae crebro communis, alias globulosum, reniforme, stillatitium, fistulosum, cellulosum, aut vestigiis hexaëdro pyramidalibus inaequale, aut forma crystallorum frequentius adnatarum, quam liberarum, aggregatarum, quam solitariarum, rarius tetraëdro-pyramidalium, quam cubicarum, quae intus interdum cavae, et aqua repletae, furno calido impositae magno cum strepitu dissiliunt.*

23. F.

ſpatoſum. 23. F. intractabile lamelloſum effervescens igne crepitans et nigreſcens, in fragmenta rhomboidalia diſſiliens.

Syſt. nat. I. *p.* 175. XII. 3. *p.* 141. *n.* 26. Ferrum intractabile albicans ſpatoſum.

Woltersd. miner. 31. Ferrum ſpatoſum colore gilvo ſ. badio.

Waller. miner. 244. *n.* 3. Minera ferri alba ſpatiformis.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 251. *n.* 16. Ferrum calcareis lapidibus inhaerens, minera alba vel fuſca, facie lapidea, ſine nitore, magnete non attractili.

Vogel mineralſ. 167. Minera martis ſpatoſa.

Cronſt. miner. § 30-33. Terra calcarea marte intime mixta.

β) *Waller. ſyſt. miner.* 2. *p.* 261. *n.* 24. Ochra ferri fuſca.

Habitat, interdum ſtrata ampliora et matricem aliarum minerarum conſtituens, in regno Tunetano, *in* Hiſpania, *in* Pyrenaeis (*prope* Echaux, *inter* Sem *et* Lercoul, *etiam in comitatu* Ruſcinonenſi,) *in* Delphinatu (*prope* Allemont,) Alſatia (*prope* Rothau,) Pedemontio (*prope* Monaſtero,) *territorio* Bergamenſi *et* Breſciano,) Tiroli (*prope* Schroaz,) Salisburgo, Stiria (*prope* Schladming *et* Eiſenerz,) Carniolia (*prope* Jauberlig,) Carinthia (*prope* Hüttenberg,) Auſtria (*prope* Reichenau,) Hungaria (*prope* Schemniz *et* Schmoelniz,) Sileſia (e. gr. *prope* Creuzburg,) Bohemia (*prope* Ratieborziz, Sekerſchan *et* Mayerhoefen,) Saxonia (*prope* Altenberg, Schneeberg, Freyberg, Braeunsdorf, Voigtsberg *et* Camsdorf,) Franconia (*prope* Neila *et* Lobenſtein,) Thuringia (*prope* Koeniz,) Haſſia (*prope* Schmalcalden *et* Wolzhauſen,) Naſſoviae *parte* Saarbrückenſi, Weilburgenſi *et potiſſimum* Siegenenſi, Rheni *ripis* (e. gr. *prope* Benndorf, Wolfſtein, Obernhof, Wienar,) *Ducatu* Bergenſi (*in monte* Windberg,) Hereynia (*prope* Clausthal, Cellerfeld, Lautenthal, Stollberg,) *principatus* Anhaltini *parte* Bernburgenſi, Halberſtadio (*prope* Dankenrode,) *in* Uplandia, Dalecarlia *et alias paſſim in* Suecia, *in* Cambria *et* Glocceſtria Angliae, *in granas, rarius in cruſtas flexuoſas ſecedens, prunis inſperſum lucem ſpargens, acidis totum ſolvendum, frequentiſſime album, colore tamen ad aërem fugaci, alias canum, caeruleſcens, rufeſcens, flavum, rubrum, fuſcum, nigricans, nigrum, aut ad ſuperficiem iridis coloribus ludens, rarius fiſtuloſum, globoſum, celluloſum, aut veſtigiis cubicis impreſſis conſpicuum, aut, prouti prope Cremniz, fungiten figura refereus, quam formae communis, aut cryſtallorum extrinſecus nitentium utplurimum aggregatarum, rarius pellucidarum, rarius*

pyramides triëdras aut exiliſſimas tetraëdras, vel cubos, quam lentes puſillas, interdum roſae petalorum inſtar aggregatas, aut ſellae inſtar curvatas, vel rhombos, facie-bus ſaepe convexis conſpicuos referentium, parando chalybi prae aliis ferri mineris conducens, ferri calce aëre fixo ſaturata, utplurimum quoque terrae calcariae, et magneſiae calci juncta.

ſiliceum. 24. F. intractabile ſcintillans.

Cronſt. miner. §. 54. 1. *et* 65. Quartzum calce ferri atra intrinſece miſtum et Jaſpis martialis, Sinople.

Habitat in Palatinatus *et* Bipontinis, Hercyniae (*prope* Rübeland,) Hungariae (*prope* Schemniz *et* Bakabanya) *fodinis, in his ſaepe auriferum, ceterum ex ferri calce petroſilici, quartzo aut jaſpidi juncta conſtans, interdum quaſi eroſum.*

argillaceum. 25. F. molle opacum inconſpicuum ſiccum.

Cronſt. miner. §. 87? Bolus indurata particulis impalpabilibus.

Habitat in Italia, Wirtembergia, Naſſovia (e. gr. *prope* Siegen,) Franconia (e. gr. *prope* Neila,) Variſcia, Saxonia (e. gr. *prope* Schneeberg, Chemniz *et* Schmidefeld,) Luſatia (*prope* Wehrau,) Bohemia (*prope* Toepliz,) Hungaria (*prope* Scalca) *et* Temeſia, *nunc vagum, nunc integra ſtrata conſtituens, nunc formae communis, nunc foraminulentum et intus fiſtuloſum, nunc celluloſum, nunc lentes, renes, globulos, ſaepiſſime piſa aequantes, referens, interdum ſchiſtoſum, aut in cruſtas ſecedens, ex ferri calce et argilla compoſitum.*

Ochra. 26. F. intractabile inconſpicuum opacum friabile.

Waller. miner. 205. Ferri terra praecipitata non mineraliſata.

Cronſt. miner. §. 200. 1. 1. 1. Minera ferri calciformis friabilis.

α) *Syſt. nat.* I. *p.* 205. *n.* 1. XII. 3. *p.* 192. *n.* 1. *Muſ. Teſſin.* 106. Ochra ferri pulverea lutea.

It. ſcan. 123. Ochra flava.

Woltersd. miner. 31. Ferrum terreum luteum friabile.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 258. Ferrum acido ſolutum et praecipitatum, colore flavo.

β) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 192. *n.* 2. Ochra ferri pulverea rufa.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 259. *n.* 22. Ferrum acido corroſum rubrum.

Habitat

Habitat frequens in aquis ferriferis, *in receptaculis, canalibus* e. c. *in fundum delabens, alias quoque in insula* Celebes, Persia, Sibiria (*ad fluvium* Jesschanska,) Pensilvania (*prope* Fahlun *et in* Scania,) Anglia, Seelandia, Namurcio, *reliquo* Belgio, *ducatu* Clivensi, *episcopatu* Osnabrüggensi, *electoratu* Trevirensi, Hercynia (e. gr. *in monte* Kammelsberg,) Hassia, Saxonia, Franconia (e. gr. *prope* Wonsiedel, Neila, Coburg, Norimbergam, Altdorf,) Carinthia (*prope* Hüttenberg *et* Friesach,) Salisburgo, Alsatia, Helvetia, Italia (e. gr. *circa* Romam,) Hungaria (*prope* Schemniz *et* Stoos,) Transilvania (*prope* Gyaller,) Silesia (e. gr. *prope* Sagan,) *et* Lusatia (*prope* Wehrau,) *rarius stellatim fibrosum, luteo rubrove colore crebro in fuscum vergente, pictoribus usu suo magis natum, quam fusoribus.*

caeruleum. 27. F. intractabile friabile terreum inconspicuum ad aërem caeruleum, igne fuscescens, a lixivio caustico colores mutans.

Cronst. miner. §. 206. Calx martialis phlogisto juncta et alcali praecipitata.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 260. *n.* 23. Ferrum solutum alcali praecipitatum et phlogisto junctum caeruleum.

Habitat frequens ad fluvium Schadugna, *prope* Muran *et in aliis* Sibiriae *et* Russiae *oris, in* Islandia, Norwegia, Scaniae *planitiebus*, Scotiae *et* Belgii *paludibus, in electoratu* Hannoverano (*prope* Maschen,) *episcopatu* Hildesiensi (*prope* Peinam,) Hassia (*prope* Hirschfeld,) Suevia (*prope* Babenhusen,) Brisgovia (*prope* Herderen,) Carnioliae *alpibus* Vacchinensibus, Carinthia (*prope* Bleyberg,) Thuringia (*ad montem* Eckartsberg,) Lusatia (*prope* Doberich *et* Olbersdorf,) Silesiae (*prope* Beuthniz, Pathowiz, Dachenberg, Creuzburg *et* Niederleschen,) *et* Poloniae (*prope* Cracoviam) *uliginibus, argillae, turfae, humo aut aliis ferri mineris innidulans, infra terram nonnunquam lacteum, et ad aërem demum colorem caelestem smaltae, aut indicum assumens, ferri circiter* $\frac{1}{4}$ *argillae arenaeque mistam continens, post ustionem in igne magnetem sequens, pigmenti loco* e. gr. Tungusis *inserviens.*

smaltinum. 28. F. intractabile duriusculum terreum opacum inconspicuum caeruleum, a lixivio caustico colorem non mutans, igne cinerascens.

Klaproth Schr. berl. Naturf. 10. *p.* 91.

Habitat

Habitat in Hungaria *prope* Vorau, *una cum quartzo venam* $\frac{1}{4}$-$\frac{1}{2}$ *pollicis, gneissum micaceum album pererrantem constituens, cupri expers, jam in fodina caeruleum, candescendo cum cineribus clavellatis omnem colorem exuens, acidis non solvendum, cum borace in vitrum pellucidum dilute flavum, cum ossium acido in vitrum coloris expers colliquescens, ex ferri calce, terra aluminosa et silicea conflatum.*

subaquosum. 29. F. intractabile inconspicuum opacum coloris obscuri humidum.

Syst. nat. I. *p.* 190. XII. 3. *p.* 187. *n.* 5. Tophus (Tubalcaini) humoso ochraceus.

Cronst. miner. §. 200. 1. 1. 2. Minera ferri calciformis.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 255. *n.* 19. Ferrum limosum, minera fusca, facie terrestri vel scoriacea, subaquosa.

α) polymorphum. *Syst. nat.* XII. 3. *p.* 187. *n.* 5. δ.

β) placentiforme. *Syst. nat.* XII. 3. *p.* 187. *n.* 5. γ.

γ) nummiforme. *Syst. nat.* XII. 3. *p.* 187. *n.* 5. β.

δ) globiforme. *Syst. nat.* XII. 3. *p.* 187. *n.* 5. ε.

ε) globosum. *Syst. nat.* XII. 3. *p.* 188. *n.* 7? Tophus (globus) arenoso-ferreus subrotundus.

ζ) grandiniforme. *Mus. Tessin.* 74. *n.* 8.

η) pisiforme. *Syst. nat.* XII. 3. *p.* 187. *n.* 5. α.

ϑ) Aëtites.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 614. *n.* 2. Lithotomi cavitate latente, parietibus nudis donati.

a) *Syst. nat.* I. *p.* 193. *n.* 3. XII. 3. *p.* 179. *n.* 1. *Mus. Tessin.* 78. *n.* 2. *Schreb. lith.* 97. Aëtites embryone libero terrestri.

Imperat. hist. nat. 738. Aëtites geodes.

Waller. miner. 407. Aëtites terra inclusa.

b) *Syst. nat.* I. *p.* 193. XII. 3. *p.* 179. *n.* 2. *Mus. Tessin.* 78. *n.* 1. *Gron. suppl.* 58. *n.* 1. 3. *Schreb. lith.* 99. Aëtites embryone libero lapilluloso.

Imper. nat. 739. Aquilinus.

Waller. miner. 407. *n.* 1. Lithotomi cavitate latente donati.

ι) *Syst. nat.* XII. 3. *p.* 187. *n.* 6. Tophus (Lithoxylon) ferreus ochraceus longitudinaliter enatus.

Habitat sub aqua in Sibiriae, Russiae (e. gr. Newa) *fluviis, in* Smolandia, Dalecarlia, Norlandia Sueciae, *in* Belgio (*prope* Lugdunum,) Lotharingia (*prope* Dax, Val S. Amarin &c.,) Normannia, Britannia (*prope* Vitry,) *distri-*

diſtrictu Turonenſi (*prope* Prouilly,) Franciae *inſula* (e. gr. *prope* Genicours,) Burgundia, Alſatia, Helvetia, Wirtembergia, *reliqua* Suevia, *comitatu* Salmenſi, *electoratu* Trevirenſi (*prope* Mardorf,) Hercynia (*prope* Ilefeld,) Haſſia, *circulo* Salico (*prope* Halam,) Variſcia, Bohemia, Luſatia (*prope* Tribel,) Sileſia (*prope* Wichelsdorf,) Hungaria, Tranſilvania (*prope* Reſchinar) *ex humo ferrifero, ut videtur, natum, a phoſphori acido inhaerente ferrum exhibens frigidum fragile, utplurimum fuſcum, interdum rubrum, luteum, luteſcens, vireſcens, caeruleum, cinereum, ex chalybeo atrum, nigrum, aut in ſuperficie variegatum, formae communis (tum crebro foraminulentum, alias fiſtuloſum, orbiculare granorum, renis, globi magis minusve perfecti cavi vel ſolidi, majoris vel minoris ſpecie conſpicuum.*

viride. 30. F. coloris pſittacini, nitens.

Hoffmann bergm. Journ. II. 1. *p.* 397.

Habitat Schneebergee, *aliis induratis ferri, wismuthi, niccoli cobaltique mineris inſidens, interdum tabulas referens, an ferrum muriae acido junctum? an revera hujus generis?*

arſenicale. 31. F. canum opacum carbonibus injectum arſenici vaporem eructans.

Prouſt annal. de chim. 1. *p.* 195.

Habitat in Hiſpaniae *cuprifodina, plumbo cum arſenici acido juncto externo habitu ſimile, aqua et nitri acido, vel bulliente, non ſolvendum, et vaſis clauſis igni expoſitum liqueſcens quidem, ut tamen nullum vaporem emittat.*

ſulphuratum. 32. F. opacum prunis inſperſum vaporem flammamque ſulphuris emittens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 116. *n.* 7. Pyrites (aquoſus) mineraliſatus lividus.

Cronſt. miner. §. 152. Pyrites colore rubeſcente.

Waller. miner. 210. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 133. *n.* 7. Sulphur ferro mineraliſatum, minera fuſca vel hepatica.

Habitat in Sueciae, Saxoniae, Hercyniae, Rhenanis *fodinis variis, creberrime fuſcum, interdum dilutius, aut coloris inter aurichalceum et chalybeum intermedii, aut chalybei, aut in ſuperficie variegati, in grana utplurimum ſecedens, formae creberrime communis, nonnunquam celluloſum, pectinatum, ſulcis decuſſantibus in ſuperficie*

ficie inſignitum, arbuſculas referens, fiſtuloſum, botryoides, reniforme, ſtillatitium, globoſum, aut forma cryſtallorum tabulas hexaëdras crebro in globos coagmentatas, aut priſmata hexaëdra, frequentiſſime cubos in cellulas aut ſeries aggregatos referentium conſpicuum.

phlogiſticum. 33. F. opacum coloris obſcuri in igne ardens.
Cronſt. miner. §. 160. 6. 2. Minera ferri phlogiſtica.
Habitat in Hungaria (*prope* Schemniz, *hic auri argentique ferax,*) *et* Suecia (*in montibus* Watchberg *et* Finnberg, *etiam in* Nericia) *lithanthracem externo habitu referens, nunc friabile, nunc firmius cohaerens, alias fixum, cito et cum levi flamma exardeſcens, pauxillum ponderis amittens, et ultra* $\frac{30}{100}$ *ferri ſaepe continens, alias ſub fornice docimaſtica totum fere avolans, perparum modo calcis ferreae relinquendo.*

86. ARSENICUM. ☌

Fragile, coloris plumbei, cum nitore tamen fugacis, ponderis ſpecifici = 8308 : 1000.

Carbonibus inſperſum ſpecie fumi albi album quodammodo redolentis ſapore dulciuſculi avolans.

Calce alba, aqua ſolubili, acidi nitri ope acidum verum ſui generis evolvente.

nativum. 1. A. nudum nitoris metallici.
Cronſt. miner. §. 237. Arſenicum nativum.

teſtaceum. α) A. in cruſtas ſphaericas ſecedens.
Syſt. nat. I. *p.* 170. *n.* 5. XII. 3. *p.* 117 *n.* 1. Arſenicum nudum, fragmentis convexis concavisque albidis.
Cronſt. miner. §. 237. 1. Arſenicum nativum particulis impalpabilibus teſtaceum.
Waller. miner. 217. Arſenicum ferro mineraliſatum teſtaceum.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 162. *n.* 3. Arſenicum nativum forma metallica teſtaceum.

Vog.

Vog. miner. 294. *Gesn. cadm.* 19. *n.* 29. Cobaltum teſtaceum.

Juſt. miner. 180. Scherbencobald.

ſquamoſum. β) A. particulis micaceis. *Cronſt. miner.* §. 237. 2. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 117. *n.* 2.

poroſum. γ) A. friabile et poroſum. *Cronſt. miner.* §. 237. 3. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 117. *n.* 3.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 161. *n.* 2. Arſenicum nativum forma metallica nigrum.

a) faciebus ſpeculi inſtar nitentibus.

Cronſt. miner. §. 237. 3. 1.

Habitat in Norwegia (*prope* Kongsberg,) Hercynia (*prope* Andreasberg,) Alſatia (*prope fanum* S. Mariae,) Wirtembergia (*prope* Alpirſpacum,) Fürſtenbergia (*prope* Wittichen,) Carinthia (*prope* Seltſchach *et* Geisberg,) Tranſilvania (*prope* Nagyag,) Bohemia (*prope* Joachimsthal,) *et* Saxonia (*potiſſimum prope* Annaberg *et* Freyberg,) *ſpato, barytidi, feldſpato ſaepe innidulans, galenae, arſenici argentique minerarum frequens comes, duro corpori alliden; ſonitum edens, cultro ſecandum, vix ferro carens, interdum cobaltum, rarius wismuthum, argentumve ſibi immixtum habens, rarius fibroſum, quam minutim lamelloſum, interdum* γ) *poroſum et quaſi eroſum, faciebus* γa) *ſpeculi inſtar nitentibus, aut concavis, aut convexis conſpicuum, haud raro reniforme.*

calciforme. 2. A. album, aqua ſolubile.

Cronſt. miner. §. 238. 2. 1. Calx arſenici nativa pura.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 160. *n.* 1. Arſenicum nativum album ſalino-calcareum.

α) farinaceum.

Cronſt. miner. §. 238. 2. 1. 1.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 160. *n.* 1. a.

β) cryſtalliſatum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 117. *n.* 1. *Cartheuſ. miner.* 57. Arſenicum nudum cryſtallinum purum.

Cronſt. miner. §. 238. 2. 1. 2.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 160. *n.* 1. b.

γ) terra immiſtum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 169. *n.* 10. Arſenicum terra mineraliſatum.

Habitat in Hercyniae (*prope* Andreasberg,) Saxoniae (e. gr. *prope* Gieshübel,) Bohemia (*prope* Joachimsthal,) Hungariae (*prope* Schmoelnitz) *argentifodinis, nativo rarius, aliis*

aliis arsenici mineris insidens, pyramides (β) interdum tetraëdras duplices referens.

Auripigmentum. 3. A. ponderosum flavum incurve lamellosum nitoris intus cerei igne agitatum multam sui partem relinquens.

Syst. nat. I. *p.* 169. *n.* 2. XII. 3. *p.* 113. *n.* 2. Pyrites nudus flavus micis auratis ♃ ∞.

Waller. miner. 226. Arsenicum sulphure, lapide spatoso et micaceo mineralisatum, minera flavescente

Waller. syst. miner. 2. *p.* 163. *n.* 5. Arsenicum nativum sulphure mixtum planis micans flavum.

Woltersd. miner. 28. Arsenicum luteum lamellatum micaceum.

Cronst. miner. §. 239. 2. 1. 1. Calx arsenici sulphure mixta flava.

Habitat in Hungaria (*prope* Felsobanya *et* Neusol,) Wallachia, Buckowina, Georgia (*prope* Gumischcana,) Natolia *et reliquo* Oriente, *diaphanum, formae communis sandaraca difficilius igne liquescens, igne leniori rubescens, fortiori arsenici fumum sulphurisque flammulam eructans pictoribus, atramento sympathetico, liquori vini probatorio, Turcis parando, quod vocant Rusma inserviens, ex arsenici calce, sulphure et tertia adhuc incognita parte conflatum.*

Sandaraca. Rauschgelb. 4. A. subponderosum rutilum tritura aurantia recte lamellosum igne agitatum facile liquescens, et fumi arsenicalis albi et flammulae sulphureae specie avolans.

Syst. nat. I. *p.* 170. *n.* 2. XII. 3. *p.* 117. *n.* 4. Arsenicum nudum rubrum ♃.

Waller. miner. 224. *syst. miner.* 2. *p.* 163. *n.* 4. Arsenicum nativum sulphure mixtum rubrum.

Woltersd. miner. 28. Arsenicum rubrum.

Cronst. miner. §. 239. 2. 1. 2. Calx arsenici sulphure mixta rubra.

Habitat in Siciliae (*etiam prope* Cataldo,) *et regni* Neapolitani (*ad* Vesuvium *et* Solfataram) *montibus ignivomis, eorumque vicinia, in* Hungariae (*prope* Schemniz, Tajoba *et* Fellobanya,) Transilvaniae (*prope* Nagyag,) Bohemiae (*prope* Joachimsthal,) Saxoniae, Hercyniae (*prope* Andreasberg,) Bipontii *fodinis, etiam in* Japoniae *insula* Ximeo (*prope* Mungo,) *aurorae colore tinctum vel coccineum, in grana secedens, nunc superficiale, nunc quartzo, barytidi, fluori, argillae, arenario, lavae,*

lavae, bitumini, creberrime arſenico nativo inſperſum, opacum, ſubopacum, diaphanum, ſemipellucidum aut pellucidum, rarius forma cryſtallorum conſpicuum.

ſulphuratum. Rauſchgelbkies. 5. A. nitoris metallici ex cinereo caeruleſcens durum igne agitatum fumum arſenici album, flammulamque ſulphuris caeruleam eructans.

Syſt. nat. I. *p.* 170. *n.* 7. XII. 3. *p.* 118. *n.* 5. Arſenicum mineraliſatum cinereo-caeruleſcens micans ♃ ♂.

Cronſt. miner. §. 241. 3. 1. Arſenicum ferro ſulphurato mineraliſatum.

Cartheuſ. miner. 58. Arſenicum mineraliſatum informe particulis planis albis nitidis.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 167. *n.* 8. Arſenicum ſulphure et ferro mineraliſatum, minera difformi, granulis cinereo-caeruleſcentibus, micante.

β) *Waller. ſyſt. miner.* 2. *p.* 168. *n.* 9. Arſenicum pyrite ſulphureo mineraliſatum ſolidum flaveſcens.

Habitat in Sueciae (*prope* Tavaſtehas, Löſäs, Tahlberg,) *interdum mollius, creberrime durum, ut ad chalybem ſcintillas edat arſenicum dentes, ad aërem nitorem metallicum cito exuens, igne agitatum ſandaracam exhibens, texturae inaequalis utplurimum granularis, rarius lamelloſae aut radiatae.*

albicans. Mispickel. 6. A. nitoris et coloris ſtannei durum igne agitatum arſenici fumum album eructans.

Syſt. nat. I. 174. XII. 3. *p.* 118. *n.* 6. Arſenicum mineraliſatum, fragmentis planis nitidis ♂.

Waller. miner. 227. Arſenicum ferro mineraliſatum, minera albeſcente teſſulis et planis micante.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 165. *n.* 6. Arſenicum ferro mineraliſatum, minera albeſcente granulis vel planis micante.

Cronſt. miner. §. 241. 3. 2. Arſenicum metalliforme ferro mixtum.

Wolterſd. miner. 28. Arſenicum albicans ſplendens.

Juſt. miner. 181. Misſpickel.

β) *Waller. ſyſt. miner.* 2. *p.* 166. *n.* 7. Arſenicum ferro mineraliſatum, minera albeſcente cryſtalliſatum.

Cronſt. miner. §. 241. 3. 2. 3. Arſenicum metalliforme ferro mixtum cryſtalliſatum.

a) pyramidibus tetraëdris duplicibus.

Syſt. nat. I. *p.* 170. *n.* 3. XII. 3. *p.* 118. *n.* 7. Arſenicum (cryſtallinum) mineraliſatum cryſtalliſatum octaëdrum nigricans ♂.

Waller. miner. 218. Arſenicum ferro mineraliſatum, minera teſſulari livido-nigra.

b) priſmatibus tetraëdris obliquangulis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 118. *n.* 8. Arſenicum (cubicum) mineraliſatum cryſtalliſatum cubicum.

Habitat in Cornubiae, Pyrenaeorum (*prope* Ouillere *et* Lanoucadé,) Fürſtenbergiae (*prope* Wittichen, Salisburgi, Stiriae (*prope* Schladming,) Bohemiae, Sileſiae (*prope* Kupferberg *et* Rudolſtadt,) Saxoniae (*prope* Altenberg, Ehrenfriedersdorf, Schneeberg, Hohenſtein *et* Freyberg,) Thuringiae (*prope* Sangerhauſen,) Hercyniae *et* (*prope* Sahlberg, Dannemora, Utö, Riddarhytta, *monte argenteo* occidentali) Sueciae *fodinis, ſtanni mineris ſaepe ſubtiliſſime inſperſa, in grana, rarius in bacillos ſecedens, in argenti colorem non raro vergens, nitoris tenacius, quam ſulphuratum, igne vaſis clauſis agitatum arſenicum album praebens, ſuperficie interdum ſulcis decuſſatis exarata, aut arbuſculis nigris picta, formae utplurimum communis, rarius rotundatae, aut cryſtallorum aggregatarum.*

argentiferum. 7. A. nitoris argentei texturae ſubtiliſſime granularis in grana ſecedens, igne agitatum arſenici fumum, et cum plumbo fuſum argenti granum exhibens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 150 *n.* 7. Argentum (arſenicale) mineraliſatum arſenicale ∞, ♂.

Cronſt. miner. §. 171. Argentum ferro et arſenico ſulphurato mineraliſatum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 340. *n.* 10. Argentum arſenico, ſulphure et ferro mineraliſatum, minera albo colore nitente.

Habitat in Saxoniae (*prope* Braeunsdorf *et* Freyberg,) Bohemiae (*prope* Katieborziz,) Salisburgi (*in cuniculo* S. Floriani,) *et* Stiriae (*prope* Schladming) *fodinis, ex arſenico, ſulphure, ferro, et pauciſſimo argento conflatum.*

87. CU-

87. CUPRUM. ♀ Ductile, malleabile, rubrum, elasticum, durum, sonorum, ponderis specifici = 8876 : 1000.

Aeruginem facile contrahens, acidis natro, oleis colore caeruleo aut viridi, ipso sulphure facile solvendum.

Igne difficilius fluens, et liquatum, aquae infusum maxima cum violentia dissiliens, antequam cendat, vivacissimis coloribus ludens, diuturno igne in calcem spadiceum abiens, vitrum viridi colore tingens.

nativum. 1. C. nudum nitoris metallici.

Syst. nat. I. *p.* 178. *n.* 1. Cuprum nudum minerae inhaerens.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 143. *n.* 2. Cuprum nudum minerae inhaerens.

Cartheus. miner. 69. Cuprum nudum malleabile.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 274. *n.* 1. *Cronst. miner.* §. 191. 1. Cuprum nativum.

praecipitatum. β) C. praecipitatum supra ferrum arenoso coalescens.

Syst. nat. I. *p.* 178. *n.* 3. *Gronov. suppl.* 12. Cuprum praecipitatum.

Waller. miner. 277. *syst. miner.* 2. *p.* 275. *n.* 2. Cuprum purum ex solutione vitriolica praecipitatum.

crystallinum. γ) C. crystallisatum octaedrum. *Syst. nat.* I. *p.* 178. *n.* 2. XII. 3. *p.* 143. *n.* 3. *Mus. Tessin.* 60. (Fig. 23.)

Habitat in cupri *insula ad littus* Camtschatcae *orientale*, *in* Sibiria e. gr. *in montium altaicorum fodina* Loctewskensi, (*prope* Catan, Umba, Konzofer, *et ad montem* Schlangenberg,) *in* Islandia *et insulis* Feroë, *in* Sueciae (*prope* Norberg, Sunnerskog, Fahlun, Riddarhytta, *fodina* Hesslekulle,) Thuringiae (*prope* Islebam, Blankenburg, *et* Saalfeld,) Saxoniae (*prope* Camsdorf, Freyberg, Annaberg, Marienberg, Baerenstein, Kaschau, Johanngeorgenstadt,) Bohemiae (*prope* Grasliz *et* Catharinenburg,) Temesiae (e. gr. *prope* Saska *et* Moldawa,) Transilvaniae (*prope* Deca,) Hungariae (*prope* Kapnik, Laposbanya,

Rudnobanya, Misbanya, Illowa, Schmoelniz,) Auſtriae (*prope* Spiz,) Carinthiae (*prope* Fragant,) Tirolis (*prope* Schwaz,) Sueviae (*prope* Alpiſſpacum *et* Rippoltsau,) Rhenanis (*prope* Rheinbreidenbach,) *in* Galliae (Haux Pyrenaeorum, Baygory Navarrae, *et* Choinée Lugdunenſis,) Cornubiae (*prope* Redruth *et* Wheal-Spernon,) Hetruriae (*prope* Paris) *fodinis, etiam in faſtigio montis* Mutinenſis Modino, *texturae uncinatae, interdum granulatae rarius lamelloſae, ponderoſum, malleabile, rubrum, ſuperficie interdum aeruginoſa aut nigra, flava, fuſca, variegata, interdum ſuperficiale, formae utplurimum communis, verum quoque botryoides, capillare, filiforme, fruticulas, arbuſculas, dentes, cryſtallosve exiles referens, nunc cubicas, interdum in uvae ſpeciem, nunc pyramides tetraëdras duplices, interdum in ramos aut gemmae ſpeciem aggregatus.*

lateritium. 2. C. rubrum molle nitoris metallici expers.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 193. *n.* 6. Ochra (cyprii) cupri vitrati pulverea obſcure ferruginea.

Cronſt. miner. §. 192. 2. 1. 1. 3. Minera cupri calciformis pura rubra.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 290. *n.* 16. Cuprum corroſum et ſolutum a mineris cupri deſtructis, praecipitatum rubrum.

Habitat in Saxoniae (*prope* Camsdorf) *et* Temeſiae *fodinis, in igne decrepitans et nigreſcens, acidis et natro volatili fere totum ſolvendum, fuſione cupri ultra dimidium ſui ponderis exhibens, texturae utplurimum terreae, rarius imperfecte conchaceae, ſaepius cruſtae inſtar alia foſſilia obducens.*

rubrum. 3. C. obſcure rubrum duriuſculum nitoris metallici expers.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 145. *n.* 9. Cuprum rubrum ochraceo-induratum.

Cronſt. miner. §. 193. Minera cupri calciformis pura et indurata, colore rubro.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 276. 277. *n.* 3. a. Cuprum minera ſolida, colore rubro mineraliſatum.

Habitat in Indiae, Sibiriae (*ad montes* altaicos, Schlangenberg, Uralenſes, *praeſertim* gumeſchewkenſibus,) Norwegiae (*prope* Ordal,) Cornubiae, Saxoniae (*prope* Camsdorf *et* Freyberg,) Franconiae (*prope* Naila,) Rhenanis (*prope* Rheinbreidenbach,) Temeſiae (*prope* Saska, Bognaska, Oraviza, Moldava *et* Neumoldawa,) *hinc inde in*

ſtatui

ſtatuis ſolidis ex cupro fabrefactis paſſim diffractis, ex 100 libris ad 70 cupri praebens, acidis et natro volatili fere totum ſolvendum, in igne decrepitans, et nigreſcens, nunc compactum, nunc lamelloſum, colore utplurimum coccionellam aemulans, interdum kermeſino aut obſcurius rubro (mordoreroth,) *forma ſaepius communi, interdum ſtillatitia, aut cryſtallorum, utplurimum aggregatarum et nitentium, ſaepe diaphanarum, et in igne omnem pellucidtatem exuentium, rarius cubos aut rhombos, aut priſmata tetraëdra, aut pyramides triëdras, aut duplices truncatas hexaëdras, quam duplices tetraëdras, aut priſmata hexaëdra, interdum utrinque pyramide hexaëdra terminata, nonnunquam capillaria, et tunc interdum ſtellatim aggregata referentium.*

hepaticum. 4. C. fuſcum molle nitoris metallici expers.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 276. *n* 3. b. c. Cuprum minera ſolida colore hepatico, mineraliſatum.

β) *Waller. ſyſt. miner.* 2. *p.* 338. *n.* 8. Argentum ſulphure, arſenico et antimonio mineraliſatum, minera fuſca.

Cronſt. miner. §. 172. 5. 1. Argentum antimonio ſulphurato mineraliſatum.

Habitat, creberrime cum cupro rubro, in Sueciae (*prope* Fahlun,) Saxoniae (*prope* Camsdorf,) Thuringiae (*prope* Saalfeld,) *rhenanis* (*prope* Mehlbach,) Wirtembergiae (*prope* Dornſtetten,) Tirolis (*prope* Schwaz,) Auſtriae (*prope* Reichenau *et* Granigberg) *et* Temeſiae (e. gr. *prope* Saska,) β) *pauxillum argenti immixtum continens, in* Stiriae (*prope* Schladming,) Saxoniae (*prope* Freyberg *et praeſertim prope* Braeunsdorf,) *et* Hercyniae (*prope* Blankenburg) *fodinis, ex cineraſcente, flavicante aut rubro fuſcum, nunc pulverulentum aut friabile intus terreum, nunc induratum et ſaepius compactum, interdum in cruſtas concentricas ſecedens aut ſtillatitium.*

piceum. 5. C. atrum duriuſculum nitoris metallici expers.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 280. *n.* 6. Cuprum ferro et pauxillo ſulphuris mineraliſatum, minera nitente nigra.

Habitat in Hercyniae (*prope* Lauterberg,) Auſtriae (*prope* Spiz) *et* Temeſiae *fodinis, texturae modo lamelloſae, modo imperfecte conchaceae, ferro ſemper gravidum, ex* 100 *libris* 7-8 *cupri continens.*

fuligino-sum. 6. C. nigrum superficiale.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 291. *n.* 17. Cuprum corrosum et solutum, a mineris cupri destructis, praecipitatum nigrum.

Cronst. miner. §. 194. 2. 1. 2. Ochra cupri impura friabilis ferro mixta.

Habitat in Hungariae, Saxoniae (*prope* Freyberg,) *et* Sueciae (*prope* Fahlun) *fodinis, cupro fulvo fatiscenti insidens, ferri calcis partem continens.*

caeruleum. 7. C. molle nitoris metallici expers ab acidis colorem caelestem in viridem mutans, et sine effervescentia in his solvendum.

Syst. nat. I. *p.* 205. XII. 3. *p.* 192. *n.* 4. Ochra cupri pulverea caerulea.

Cartheus. miner. 70. Cuprum corrosum caeruleum terrestre.

Waller. miner. 280. *n.* 1. Cuprum solutum praecipitatum caeruleum.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 289. *n.* 15. Cuprum corrosum et solutum a mineris destructis praecipitatum caeruleum.

Armenus. β) C. caeruleum calcarium. *Syst. nat.* XII. 3. *p.* 146. *n.* 14.

Vog. miner. 111. *Baum. miner.* 1. *p.* 184. Lapis armenus.

Cronst. miner. § 35. 2. 1. *et* §. 194. 2. 2. 3.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 289. *n.* 15. f. Caeruleum montanum lapidi calcareo sensibiliter mistum.

Habitat in Oriente, Armenia, Sibiria, Hungaria, Europa *australi, electoratu* Trevirensi (*in* Langenbeke,) Hassiae (*prope* Thalitter,) Saxoniae (*prope* Camsdorf,) Cornubiae *fodinis, interdum in viridem colorem vergens, saepe friabile et terreum, pigmento inserviens, saepe* (*prope* Thalitter) *margae schistosae, aut* (β) *marmori insperfum.*

Cuprigo. 8. C. nitoris metallici expers ab acidis colorem caeruleum in viridem mutans, et totum cum effervescentia in his solvendum.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 194. *n.* 12. *Mus. Tessin.* 108. Ochra (Cuprigo) cupri germinans caerulea.

Cost. fossil. 105. Ochra ponderosa elegantissime caerulea.

Cronst. miner. §. 34. 2. Terra calcarea croco seu calce veneris intime mixta. *et* §. 194. 2. 1. Ochra veneris terra calcarea mixta.

Woltersd. miner. 30. Cuprum caeruleum plumosum.

Habitat in Permiae *aliarumque* Sibiriae *partium*, Lapponiae (*prope* Russenika,) Sueciae (*prope* Sunnarskog,) Saxoniae (*prope* Schneeberg, Freyberg *et* Camsdorf,) Thuringiae (*prope* Saalfeld,) Hercyniae (*prope* Cellerfeld,) Westphaliae

phaliae (*prope* Stadtbergen,) rhenanis (Langenheeke, *prope* Wolfstein, Moschellandsberg, Caudebach *et in monte* Stahlberg,) *in* Alsatiae, Lotharingiae, Occitaniae, Pyrenaeorum (*ad montem* Bere *et prope* Loubie,) *in provinciae* Lugdunensis (*prope* S. Bel,) *ad* Siciliae (*in monte* Niso,) Hetruriae (*prope* Massa di Maremma,) Wirtembergiae (*prope* Bulach,) Tirolis (*prope* Thierberg *et* Schwaz,) Hungariae (*prope* Neusol) *et potissimum* Temesiae *fodinis, pigmento caeruleo eximie inserviens, in grana, rarius in crustas secedens, nunc superficiale aliis cupri mineris insidens, nunc majoribus minoribusve partibus aliis fossilibus insperfum, colore azureo, smaltae aut caelesti, modo pulverulentum, modo friabile intus terreum, inconspicuum, formae communis aut botryoidis, modo duriusculum rarius inconspicuum et intus terreum, quam niteus texturae radiatae forma saepius communi interdum crystallorum, in agmen, globuli, gemmae, uvae, fasciculi, stellae speciem aggregatarum, modo lentes quadrangulas, modo prismata tetraëdra rectangula vel obliquangula, nonnunquam pyramide tetraëdra terminata referentium.*

viride. 9. C. dilute aeruginosum acidis sine effervescentia solvendum, a natro volatili colorem viridem in caeruleum mutans inconspicuum texturae conchaceae.

Habitat in Sibiriae (*prope* Catharinenburg,) Saxoniae (*prope* Camsdorf,) *et* Thuringiae (*prope* Saalfeld) *fodinis, opacum, igne nigrescens, nunc superficiale, nunc aliis fossilibus innidulans formae communis, botryoides aut reniforme.*

argillosum. 10. C. molle viride intus nitens texturae conchaceae.

Renovanz Nachr. v. altaisch. Gebirg. p. 53.

Habitat in montibus Sibiriae altaicis, *ab argilla inhaerente linguae adhaerens, laetius aut obscurius viride, vel gramineum, gypsi instar, sectile,* 24-30 *libras cupri ex* 100 *exhibens; an distincta species?*

talcosum. 11. C. thalassinum mollissimum inquinans nitens.

Renovanz Nachr. v. altaisch. Geb. p. 51.

Habitat in montium altaicorum *fodinis* loktewskensibus, *minerarum argillarumque metalliferarum foveolis inhaerens, talci miculas immixtas habens, nonnunquam pallidius, hinc inde metalli instar nitens aut diaphanum nunc lamellosum, nunc stellatim fibrosum.*

Aerugo. 12. C. viride adfuso natro volatili caeruleum tinctum adscisdens acidis cum effervescentia solvendum opacum nitoris metallici expers.

Waller. miner. 278. *syst. miner.* 2. *p.* 286. *n.* 14. Cuprum corrosum et solutum, a mineris destructis praecipitatum viride.

aeris. α) *Syst. nat.* I. 205. XII. 3. *p.* 192. *n.* 3. Ochra (aeris) cupri pulverea viridis.

Cost. fossil. 100. Ochra viridis, Chrysocolla s. Viride montanum.

Cartheus. miner. 70. Cuprum arrosum viride terrestre.

Cronst. miner. §. 192. 2. 1. 1. 2. Minera cupri calciformis pura viridis.

Malachites. β) *Syst. nat.* I. *p.* 179. *n.* 7. Cuprum viride.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 146. *n.* 15. Cuprum viride gypseum.

Woltersd. miner. 30. Cuprum viride plumosum compactum polituram admittens.

Carth. miner. 69. Cuprum arrosum viride durum glabrum nitens.

Cronst. miner. §. 36. Terra gypsea venere mixta *et* §. 194. 2. 2. 1. Minera cupri calciformis impura indurata gypso mixta.

Vog. miner. 183. Malachites.

Aerugo. γ) *Syst. nat.* I. *p.* 205. *n.* 4. XII. 3. *p.* 194. *n.* 11. Ochra cupri germinans viridis.

Cartheus. miner. 30. Cuprum arrosum viride striatum.

Woltersd. miner. 30. Cuprum viride plumosum.

Habitat in Africae (*regni* Congo,) Sibiriae (*prope* Catharinenburg,) Temesiae (*praesertim prope* Moldawa,) Hungariae (*prope* Risbanya,) Tirolis (*prope* Schwaz,) Wirtembergiae (*prope* Bulach,) Hassiae (*prope* Thalitter,) Westphaliae (*prope* Stadtbergen,) Nassoviae (*prope* Siegen, Dillenburg, Weilmünster,) Hercyniae (*prope* Cellerfeld,) Thuringiae (*prope* Saalfeld,) Saxoniae (*prope* Camsdorf, Freyberg, Boesenbrunn, Oberschlema,) Angliae (*prope* Aldarby, *et* Middleton, *comitatus* Ruscinonensis, *et* Hetruriae (*prope* Massa di Maremna) *fodinis, quartam ad dimidium usque partem aëris fixi continens, igne nigrescens, in grana aut crustas, interdum valde incurvas secedens, intus radiatum, fibrosum aut compactum, texturae planae, terreae aut imperfecte conchaceae, (tunc egregiam polituram admittens,* Malachites,) *duriusculum, rarius friabile, utplurimum obscure gramineum, nonnunquam coloris inter gramineum et pomaceum, vel poma-*

pomaceum et aeruginosum intermedii, superficiale, aut minoribus majoribusve partibus aliis fossilibus insperſum, forma communi, renum, globorum, clavarum aut cryſtallorum acicularium vel capillarium ſericeo nitore conſpicuarum, interdum diaphanarum, ſtellatim, faſciculatim, in uvae, renis, globi ſpeciem aggregatarum.

ferruginoſum. 13. C. olivacei coloris ab adfuſo natro volatili in caeruleum abeuntis nitoris metallici expers.

Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 425. Cuprum ochraceum ferruginoſum.

Habitat nunc obſcurius aut coloris in porraceum vergentis, et tunc intus nitens et texturae conchaceae, in Saxoniae (*prope* Camsdorf,) *nunc coloris altioris ad pſittacinum accedentis, intus terreum et ſine nitore in* Thuringiae (*prope* Saalfeld) *et* Hercyniae (*prope* Lauterberg) *fodinis, ferreae calcis multum continens.*

arſenicale. 14. C. exſolete olivacei coloris ab adfuſo natro volatili in caeruleum abeuntis, in vaſis clauſis igni expoſitum nullum, in carbone arſenici fumum eructans, et cuprum ductile relinquens.

Klaproth Schr. berl. Naturf. 7. *p.* 160.

Habitat in Sileſia (*prope* Jonsbach) *et* Cornubia (*prope* Carrarach,) *cryſtallis hexaëdro-priſmaticis pyramide hexaëdra terminatis, aut acicularibus, ſolitariis vel faſciculatim ſtellatimve aggregatis, arſenici acidum continens.*

teſſellatum. 15. C. obſcure viridi igni expoſitum arſenici fumum eructans, cryſtallis nitidis exilibus cubicis aggregatis.

Klaproth Schr. berl. Naturf. Geſ. 7. *p.* 160.

Habitat in Cornubia (*prope* Carrarach) *quartzi cryſtallis innidulans, igne intumeſcens, et tardius, quam arſenicale, cupri granum exhibens, praeter arſenicum ferri portionem continens.*

albidum. Weiserz. 16. C. duriuſculum albidum metallice nitens in igne arſenici fumum eructans.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 145. *n.* 8. Cuprum mineraliſatum arſenicale album ○○, ♃, ♂.

Cronſt. mineral. §. 197. Cuprum ferro et arſenico ſulphurato mineraliſatum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 280. *n.* 7. Cuprum arſenico et ferro mineraliſatum, minera albeſcente.

Habitat sequentibus speciebus rarius, una cum aliis cupri mineris in Sibiriae (*prope* Catharinenburg,) Temesiae, Hungariae (*prope* Schemniz *et* Herrengrund,) Sabaudiae, Franconiae (*prope* Cronach,) Saxoniae (*prope* Freyberg,) Hassiae (*prope* Frankenberg,) Hercyniae, Angliae (*prope* Middleton Lyas) *fodinis, minoribus particulis majoribusve frustis aliis fossilibus insperſum, coloris stannei aut argentei interdum in aureum vergentis, forma utplurimum communi, rarius pyramidis duplicis tetraëdrae, praeter cuprum, ferrum, arsenicum et sulphur, insperſum quoque, verum rarius, argentum nativum continens.*

purpureum. 17. C. duriusculum metallice nitens fragile rubrum aut caeruleum.

Syst. nat. I. *p.* 178. *n.* 5. Cuprum purpurascens.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 144. *n.* 5. Cuprum mineralisatum pyriticosum rubro-azureum durum.

Gronov. suppl. 12. *n.* 14-28. Cuprum violaceum.

Woltersd. miner. 30. Cuprum nigricans splendens plerumque violaceum.

Waller. miner. 281. 282. Cuprum mineralisatum, minera fractura nitente fragili.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 278. *n.* 5. Cuprum sulphure et ferro parce admixtis mineralisatum, minera solida nitente violacea vel caerulescente fragili.

Cartheus. miner. 70? Cuprum arrosum caeruleum durum glabrum nitens.

Cronst. miner. §. 196. 2. 2. Minera cupri lazurea.

Habitat, utplurimum una cum aliis cupri mineris in America *septentrionali* (Newyersey,) Sibiria (*prope* Catharinenburg *et ad lacum* Onega,) Lapponia (*prope* Swappawari,) Norwegia (*prope* Ordal,) Saxonia (*prope* Glashütte, Annaberg *et* Camsdorf,) *comitatu* Mansfeldensi, Wirtembergia (*prope* Schiltach,) *et* Temesia (*prope* Oraviza *et* Dognaska,) *formae communis, superficiale, vel minoribus particulis majoribusve frustis spato, quartzo, margae schistosae insperſum, colore tombacum, cuprum vel chalybem induratam aemulans, utplurimum violaceo aut purpureo, fracturae frequentius minutim conchaceae, quam schistosae, aut stellatim fibrosae, praeter cuprum, arsenicum et sulphur, pauxillum quoque ferri continens, interdum* c. gr. *prope* Neosolium ($\frac{3-10}{3200}$) *argenti, cupri ad* $\frac{4-5}{10}$.

18. C.

cinereum. 18. C. duriusculum fragile metallice nitens compactum coloris
Fahlerz. chalybei.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 144. *n.* 7. Cuprum mineralisatum pyriticosum cinereum ∞, ♂.

Syst. nat. I. *p.* 178. *n.* 4. Cuprum cinereum.

Gronov. suppl. 13. *n.* 38. Cuprum argento et arsenico mixtum.

Waller. miner. 283. Cuprum arsenico, ferro et argento mineralisatum, minera albescente.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 281. *n.* 8. Cuprum arsenico sulphure et ferro plerumque una cum argento mineralisatum, minera cinerea vel nigra.

Cronst. miner. §. 196. 2. 1. Pyrites cupri griseus.

β) *Syst. nat.* XII. 3. *p.* 150. *n.* 6. Argentum (cinereum) mineralisatum cupri cinerei, tritura rubra ♃, ♄, ♀, ♂.

Waller. miner. 290. Argentum arsenico, cupro et ferro mineralisatum, minera grisea.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 337. *n.* 7. Argentum arsenico, sulphure, cupro et ferro mineralisatum, minera solida grisea.

Woltersd. miner. 30. Cuprum pallido-griseum splendens argenti dives.

Habitat frequens minoribus particulis majoribusve fruſtis quartzo, barytidi, terris calcariis, ferri cuprique calcibus nativis innidulans, in insula Timor (e. gr. *prope* Dilil, Ade) *in* Sibiriae (*in* Tschudarum *terra*, *et ad montes* altaicos,) Lapponiae (*prope* Russenika *et* Eschavelok,) Norwegiae (*prope* Bramble,) Sueciae (*prope* Sunnerskog,) Scotiae (*prope* Erskin,) Pyrenaeorum (*prope* Astoescoria,) Lotharingiae (*prope fanum* S. Mariae,) Siciliae (*prope* Ali) Hetruriae (e. gr. *prope* Seravezza,) Pedemontii (*prope* Dallagna,) Carinthiae (*prope* Rosseg *et* S. Hermagoras,) Salisburgi, Styriae (*prope* Schladming,) Tirolis (*prope* Grosengogel, Roehrbüchel *et* Schwaz,) Wirtembergiae (*prope* Schiltach, Bulach, Dornstette *et* Freudenstatt,) rhenanis (*prope* Fischbach, Mehlbach, *in monte* Stahlberg, *prope* Nohfelden, Berschweiler, Moschellandsberg, *et* Langeheke,) Hercyniae, Thuringiae (*prope* Saalfeld,) Saxoniae (*prope* Camsdorf, Scharfenberg, Freyberg, Tschoppau, Annaberg *et* Johanngeorgenstadt,) Bohemiae (*prope* Catharinenberg,) Hungariae (*prope* Goellniz, Schmoelniz, Czinobanya, Kapnik,) Transilvaniae (*prope* Salatnum,) *et* Temesiae (*prope* Dognaska *et* Saska) *fodinis*,

nis, etiam in Turcia (*prope* Peram,) *ponderosum, facile in fragmenta indeterminata dissiliens, intus quoque nitens, colore interdum in ferri colorem vergente aut superficie iridis coloribus ludente, compactum, rarius tamen texturae planae, faciebus internis speculi ad instar interdum nitentibus, praeter cuprum, arsenicum, ferrum, et sulphur pauxillum argenti ad* $\frac{3}{200}$, *rarius* e. gr. *in* Transilvania (*prope* Facebai) *auri quoque continens, forma communi, aut crebro crystallorum laevium nitentium, nunc prismata hexaëdra in aciem terminata, aut pyramides simplices triëdras, rarius perfectas, quam marginibus in aciem terminatis, aut angulis pyramidem alteram gestantibus conspicuas, referentium.*

foetidum. 19. C. durum, metallice nitens, coloris plumbei texturae conchaceae, contusum foetens.

Renovanz von altaisch. Geb. p. 142.

Habitat in Sibiriae *monte* Schlangenberg, $\frac{45}{100}$ *cupri, et* $\frac{1}{128}$ *argenti continens.*

psittacinum. 20. C. ponderosum obscure psittacinum radiatum in festucas dissiliens, in crustas saepe secedens.

Renovanz altaisch. Geb. p. 235.

Habitat in cumulis fodinarum Bogojablenskensium *ad montes* Altaicos Sibiriae, $\frac{30-45}{200}$ *cupri, et ad* $\frac{1}{128}$ *argenti continens, an distincta species?*

altaicum. 21. C. duriusculum debilius nitens canum fragile textura festucas minores referens.

Renovanz altaisch. Geb. p. 235.

Habitat in cumulis fodinarum Bogojablenskensium *ad montes* Altaicos Sibiriae, *cum psittacino eandem circiter cupri argentique copiam continens, spiritum salis ammoniaci viridi colore tingens; an distincta species?*

plumbeum. 22. C. nitoris et coloris plumbei texturae planae.

Linck chem. Annal. 1790. 1. *p.* 150. Derber Weisgülden von Andreasberg.

Habitat in Hercyniae *fodinis, praeter sulphur, cuprum et argentum (hujus ad* $\frac{12}{100}$,) *ferrum, arsenicum plumbumque continens.*

hercynicum. 23. C. duriusculum obscure nitens coloris ex atro cinerei.

Westrumb

Westrumb chem. Annal. 1789. 2. *p.* 527. Weisgultig Erz vom Harz.

Habitat in Hercyniae *fodinis, multum cupri, stibii et sulphuris, aliquid ferri, pauxillum argenti, arsenici plumbique nihil continens, an vere distincta species?*

dalicum. 24. C. nitoris metallici coloris chalybei tritura rubra.

Cronst. miner. §. 173. Argentum cupro et antimonio sulphurato mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 338. *n.* 7. a. Argentum arsenico, sulphure, cupro et ferro mineralisatum, minera solida grisea.

Habitat in Sueciae *fodinis* Dalicis (paroeciae Åsmkog,) *et?* Saxoniae (*prope* Freyberg,) *arsenico carens, at praeter ferrum* ($\frac{24}{100}$) *et cuprum* ($\frac{13}{1600}$) *stibium quoque continens, et pauxillum argenti.*

fulvum. 25. C. flavum metallice nitens, prunis insperfum sulphuris vaporem flammamque eructans.

Syst. nat. I. *p.* 179. *n.* 8. XII. 3. *p.* 144. *n.* 4. Cuprum mineralisatum pyriticosum fulvum.

Waller. miner. 284. Cuprum sulphure et ferro mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 282. *n.* 9. Cuprum sulphure et ferro mineralisatum, minera colore aureo vel variegato nitente.

Cartheus. miner. 70. Cuprum mineralisatum duriusculum saturate luteum nitens.

Cronst. miner. §. 196. 3. 4. 5. Pyrites cupri.

β) *Syst. nat.* I. *p.* 169. *n.* 5. 6. 7. Pyrites ferreo-cupreus.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 115. *n.* 6. Pyrites mineralisatus amorphus non scintillans ♂, ♀.

Cronst. miner. §. 196. 3. Pyrites cupri flavo-virideſcens.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 283. *n.* 10. Cuprum sulphure et ferro mineralisatum, minera ex flavo virideſcente.

γ) *Waller. syst. miner.* 2. *p.* 284. *n.* 11. Cuprum pyrite sulphureo mineralisatum minera pallide flava.

Cronst. miner. §. 196. 4. Pyrites cupri pallide flavus.

δ) *Waller. syst. miner.* 2. *p.* 285. *n.* 12. Cuprum pyrite fusco mineralisatum, minera flavo-fusca.

Cronst. miner. §. 196. 5. Pyrites cupri hepaticus.

Habitat copiosissimum et innumera quidem varietate, nunc superficiale, nunc minoribus particulis majoribusve frustis margae bituminosae, aliis terris calcariis, quartzo &c. innidulans, galenae, pseudogalenae, ferri, aliarum cupri mine-

minerarum frequens comes in Angliae, Norwegiae, Sueciae, Germaniae, Hungariae, Navarrae &c. *cuprifodinis fere omnibus, cupri* $\frac{8-17}{100}$ *ferro et sulphuri nuptas, praeterea nonnunquam pauxillum arsenici, rarius* e. gr. *in* Hungaria, *argenti aurive continens, coloris utplurimum aurei, interdum,* (γ) *pallidioris, aut in virescentem* (β), *aut* (δ) *fuscum vergentis, superficiei non raro viridis, caerulei, cuprei, vel variegati, rarius durum, quam duriusculum, rarius in crustas secedens, quam in grana, compactum, rarius texturae planae quam granularis, vel imperfecte conchaceae, superficie interdum speculi instar nitente, aut striata, vel vestigiis cubicis impressis inaequali, forma frequentissime communi, rarius globulorum, aut arbuscularum, aut crystallorum, nunc cubos, nunc pyramides triedras simplices cohaerentes, nunc duplices tetraëdras saepe in series digestas referentium.*

campanarum. 26. C. duriusculum ponderosum metallice nitens coloris ex caerulescente chalybei.

Molin. Naturg. Chil. p. 74.

Klaproth Schr. naturf. Berl. Fr. 7. *p.* 160. &c.

Habitat in regni Chilensis, *et* Cornubiae (*prope* Wheal Rock) *fodinis, sulphur et stannum praeter cuprum continens, illud simul arsenicum, quo una cum sulphure per ignem dissipato massa cinerea superest, parandis per fusionem vasis inserviens, hoc praeter sulphur* ($\frac{1}{4}$), *stannum* ($\frac{34}{100}$), *et cuprum* ($\frac{36}{100}$) *ferrum* ($\frac{3}{100}$) *continens, granitae fatiscenti innidulans.*

aurichalceum. 27. C. coloris aurichalcei metallice nitens malleabile.

Molina Naturg. Chil. p. 77. Cuprum (laxense) zinco naturaliter mixtum.

Habitat in colle provinciae Chilensis Huilquilemu, *ad fluvium* Laxa *posito, ex cupro et zinci conflatum.*

cornubicum. 28. C. sulphuri, zinco, stanno, et arsenico junctum cinereum.

Raspe nov. act. Petrop. 3. *hist. p.* 67.

Habitat in Cornubia; *an distincta species?*

vitratum. Kupferglas. 29. C. molle metallice nitens, coloris plumbei igne facile liquescens.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 144. *n.* 6. Cuprum mineralisatum pyriticosum sectile canum ♃.

Cronst. miner. §. 195. Cuprum sulphure mineralisatum.

Waller.

Waller. min. 264. Minera cupri grisea.

Waller. syst. miner. p. 277. *n.* 4. Cuprum sulphure mineralisatum, minera obscure nitente grisea molli.

Habitat superficiale, minoribus particulis majoribusve frustis aliis fossilibus innidulans in montium Sibiriae altaicorum, *in* Lapponiae (*prope* Russenika *et* Swappavari,) Norwegiae (*in* Hitterthal, *prope* Bramble, Kongsberg, Ordel *et* Atwed,) Sueciae (*prope* Sunnerskog,) Scotiae (*prope* Erskin,) Angliae (*prope* Middleton Lyas,) Pyrenaeorum (*in pago* Malpatre,) Wirtembergiae (*prope* Schiltach,) Rhenanis (*prope* Fischbach, Rheinbreidenbach, Veldenz, Berschweiler *et* Nohfelden,) Westphaliae (*prope* Stadtbergen,) Hassiae (*prope* Frankenberg,) Hercyniae (*prope* Lauterberg,) Thuringiae (*prope* Sangerhusam,) Saxoniae (*prope* Camsdorf, Deutschneudorf, Seifen, Sayda, Freyberg, Zinnwalde *et* Glashütte,) Bohemiae (*prope* Catharinenberg, Austriae (*prope* Spiz,) Hungariae (*prope* Rosenau *et* Schmoelniz,) Temesiae (*prope* Saska *et* Dognaska,) *et* Transilvaniae (*prope* Dewa) *fodinis, ex solo cupro et sulphure constans, quo posteriori lente dissipato cuprum* ($\frac{60-70}{100}$) *superest, tenui modo sulphuris cortice obductum, rarius argenti miculas inspersas tenens, colore interdum in ferri colorem transeunte, aut in superficie variegato, rarius lamellosum, quam compactum, texturae planae, inaequalis vel minutim conchaceae, forma utplurimum communi; nonnunquam crystallorum prismata exilia hexaëdra, interdum pyramide triëdra terminata, aut pyramides triëdras simplices, aut tetraëdras duplices solitarias aut in spicae* e. gr. *speciem aggregatas referentium.*

phlogisticum. 30. C. nigrum difficilius exardescens, sed flammam diu sustinens et in cineres fatiscens.

Cronst. miner. §. 160. 6. 1. Minera cupri phlogistica.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 285. *n.* 13. Cuprum mineralisatum, materia bituminosa involutum, facie carbonaria.

Habitat in Sueciae *fodinis* (Nädkärr Daliae *et prope* Bispberg,) *lithanthracem externa facie referens, cupro difficilius ex cineribus reducendo.*

88. NIC-

88. NICCOLUM. ♂ Malleabile coloris albi in rufescentem vergentis, ponderis specifici = 9000 : 1000.

Acidis facile solvendum, colorem viridem iis impertiens, natro quoque volatili, colorem caeruleum huic concilians.

Igne fixissimum, et aeque difficulter liquandum, ac ferrum cusum, diutius efficaci igne in calcem viridem abiens, cum borace in vitrum hyacinthinum colliquandam.

ochraceum. 1. N. viride inconspicuum nitoris expers formae communis.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 193. *n.* 5. Ochra cupri Nickoli pulverea viridi-flavescens.

Cronst. miner. §. 253. Ochra niccoli martialis.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 191. *n.* 2. Niccolum colore viridi efflorescens.

Habitat in niccoli *mineris fatiscentibus, earum superficiei insidens, utplurimum superficiale, in* Saxoniae (*prope* Johanngeorgenstadt, Annaberg, Freyberg,) Hercyniae (*prope* Andreasberg,) Hassiae (*prope* Kiegelsdorf,) Sueciae (*prope* Loos Helsingiae,) *rarius argillae innidulans, in* Sueciae (*prope* Normardi Wermelandiae) *fodinis, coloris utplurimum dilute pomacei, rarius laete viridis, aut graminei, aut ex caeruleo viridis, praeter niccoli calcem semper etiam aliquid ferreae calcis continens.*

metallicum. 2. N. metallice nitens, aqua forti totum solvendum prunis insperſum arsenici fumum eructans.

Habitat in Bohemiae (*prope* Joachimsthal,) Saxoniae (*prope* Johanngeorgenstadt *et* Schneeberg,) *et* Hercyniae (*prope* Andreasberg) *fodinis, nunc rubens, nunc fulvum, nunc ochroleucum, praeter niccolum, ferrum, cobaltum, et* ($\frac{16-25}{100}$) *arsenicum continens.*

3. N.

sulphuratum. 3. N. metallice nitens, aqua forti non penitus solvendum, prunis inspersum arsenici fumum et sulphuris vaporem flammamque eructans.

Syst. nat. I. *p.* 170. *n.* 5. Arsenicum rubens cupreum.

Syst nat. XII. 3. *p.* 146. *n.* 16. Cuprum (Nickolum) mineralisatum arsenicale fulvum ♃, ∞, ♂.

Vogel miner. 409. Cuprum Nicolai.

Woltersd. miner. 28. Arsenicum fulvum splendens s. Pseudocobaltum.

Cartheus. miner. 58. Arsenicum mineralisatum informe, particulis rubicundis nitidis.

Waller. miner. 228. Arsenicum sulphure et cupro mineralisatum, minera difformi aëris modo rubente.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 189. *n.* 1. Niccolum ferro et cobalto arsenicatis et sulphuratis mineralisatum, minera difformi flavo-rubente.

Cronst. miner. §. 254. Niccolum ferro et cobalto arsenicatis et sulphuratis mineralisatum.

Cronst. act. Stockh. 1751. 1754. Niccolum.

Just. miner. 184. Kupfernickel.

Gesn. cadm. 20. *n.* 32. Cobaltum aëris modo lucens.

Habitat una cum cobalto, in Sibiriae, Sueciae (*prope* Loos Helsingiae,) Cornubiae (*prope* Triego,) Arragoniae (*prope* Gultoam,) Delphinatus (*prope* Allamont,) Hercyniae (*prope* S. Andreasberg,) Hassiae (*prope* Biber *et* Riegelsdorf,) Thuringiae (*prope* Saalfeld *et in comitatu* Mansfeld,) Saxoniae (*prope* Hohenstein, Annaberg, Schneeberg *et* Johanngeorgenstadt,) Bohemiae (*prope* Joachimsthal,) *et* Stiriae (*prope* Schladming) *fodinis, igni expositum calcem viridem relinquens, et saepe cum jactura nitoris superficialis tincta viridi efflorescens, coloris cuprei, rarius ochroleuci vel cinerei, nunc compactum, nunc minutim lamellosum, praeter niccolum ferrum, cobaltum arsenicum et sulphur continens, interdum wismutum aut cuprum, rarius argentum, rarissime aurum inspersum habens.*

89. WISMUTUM. W

Molle, fragile, lamellosum, argenticolor, cum jactura nitoris superficialis colorem flavicantem vel rufescentem mutans, ponderis specifici = 9700 : 1000.

Igne facilime liquandum et in calcem primo flavicantem tum rubram abiens, quae vitris fuscum colorem impertitus.

Solutione in acidis excolore, per aquam meracam lactescente et praecipitanda.

nativum. 1. W. nudum aqua forti totum solvendum, metallice nitens. *Syst. nat.* I. *p.* 173. *n.* 1. XII. 3. *p.* 128 *n.* 1. *Mus. Tessin.* 52. *n.* 1. *Carth. miner.* 54. Wismutum nativum.

Cronst. miner. §. 220. *Just. miner.* 158. *Waller. syst. miner.* 2. *p.* 205. *n.* 1. Wismutum nativum.

Waller. miner. 242. Wismutum nativum tenuibus lamellis adhaerens.

Woltersd. miner. 28. Bismutum nudum nativum.

β) *Waller. syst. miner.* 2. *p.* 208. *n.* 4. Minera wismuti versicolor.

Habitat, frequentissime una cum cobalto, rarius omni arsenico argentove carens, utplurimum quartzo, barytidi, petrosilici, vel arenario inhaerens, in Sueciae, (Dalecarliae, *paroecia* Stora Skedwi, *etiam prope* Loos *et* Löfasen,) Sevennarum Galliae (*prope* S. Sauveur,) Saxoniae, Bohemiae (*prope* Joachimsthal,) Wirtembergiae (*prope* Alpirspach,) Temesiae, *et* (*prope* Salathna,) Transilvaniae *fodinis, argentum saepe colore et nitore aemulans, aut in superficie rufescens, pomaceum iridisve coloribus ludens in grana secedens, nunc superficiale, nunc venae instar matricem percurrens, nunc majoribus frustis huic innidulans, lamellosum, rarius compactum aut stellatim fibrosum, aut texturae ad radiatam accedentis, superficie interdum arbuscularum imaginibus picta, aut sulcis decussantibus exarata, aut plumae instar striata, interdum*

dum cellulosum aut erosum, formae utplurimum communis, nonnunquam stillatitiae, arbuscularis, vel cubicae.

ochraceum. 2. W. inconspicuum friabile formae communis.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 193. *n.* 7. Ochra wismuti pulverea flavescens.

Cronst. miner. § 221. Wismutum calciforme pulverulentum.

Just. mineral. 165. Flos Wismuti.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 209. *n.* 6. Wismutum terrestre pulverulentum flavescens.

Habitat, utplurimum wismuto nativo aut mineralisato fatiscentibus insidens, pulverulentum aut friabile, stramineum, ochroleucum vel cinereum.

sulphuratum. 3. W. metallice nitens, stannei coloris aqua forti non totum solvendum, prunis inspersum sulphuris flammam eructans.

Cronst. miner. §. 222. 1. Wismutum sulphure mineralisatum.

Waller. miner. 234. Wismutum arsenico, sulphure, cobalto mineralisatum.

commune. α) W. mineralisatum albo-flavescens micans, ∞, ♃. *Syst. nat.* I. *p.* 172. *n.* 2. XII. 3. *p.* 128. *n.* 2.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 207. *n.* 3. Wismutum sulphure et arsenico mineralisatum, squamulis aut particulis micans.

iners. β) W. mineralisatum nitens sublaminosum ♃. *Syst. nat.* XII. 3. *p.* 128. *n.* 4.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 206. *n.* 2. Wismutum sulphure mineralisatum, minera alba caerulescente laminosa.

Habitat in Sueciae (*prope* Riddarhytta, Stripas, Baerninge *et in* Färila,) Saxoniae (*prope* Altenberg,) Bohemiae (*prope* Chutemiz,) *et* Hanoviae (*prope* Biber) *fodinis, nunc minoribus particulis, nunc majoribus frustis quartzo, asbesto, ferro spatoso innidulans, coloris stannei: superficie interdum flavicante, saepe arsenico foetum, aut cobalti particulis immistis dives, radiatum aut lamellosum, posteriori in casu galenam interdum imitans.*

martiale. 4. W. metallice nitens cinereum, aqua forti non totum solvendum, prunis inspersum sulphuris flammam eructans.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 128. *n.* 3. Wismutum mineralisatum, lamellis cuneatis.

Cronst. miner. §. 223. 2. Wismutum ferro sulphurato mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 208. *n.* 5. Wismutum sulphure et ferro mineralisatum in minera lamellis cuneiformibus composita.

Habitat in Norwegia (*prope* Gellebek,) *texturae radiatae, praeter wismutum et sulphur ferrum continens.*

90. ARGENTUM. ☽ Summopere malleabile et ductile, sonorum, album, coloris et nitoris tenacius, ponderis specifici = 10595 : 1000.

Igne difficilius liquandum, meracum vix in calcem vitrumve convertendum, ipsi plumbi vitro pertinacissime resistens, fixum, calce vitris opalinam turbiditatem conciliante.

Acidis, quibus solvitur nullum colorem impertiens.

nativum. 1. A. malleabile ductile intus metallice nitens, aqua forti totum solvendum.

Syst. nat. 1. *p.* 183. *n.* 1. XII. 3. *p.* 148. *n.* 1. Argentum nudum.

Woltersd. miner. 29. *Waller. miner.* 307. *syst. miner.* 2. *p.* 328. *n.* 1. Argentum nativum.

Cronst. miner. §. 167. Argentum purum nativum.

Cartheus. miner. 75. Argentum nudum malleabile.

Habitat nunc superficiale, (e. gr. *in* Norwegiae *prope* Kongsberg, Angliae, Saxoniae (*prope* Johanngeorgenstadt, Schneeberg, Freyberg *et ad* Baerenstein, Wirtembergiae v. gr. *prope* Schiltach *et in* Christophsthal, Austriae *prope* Annaberg, Hungariae *prope* Kapnik *fodinis*, *nunc venae instar matricem percurrens*, *nunc frustis majoribus*, *vel* (*larvatum*) *particulis minutissimis nudo certe oculo non usurpandis aliis fossilibus omnis fere classis et generis insperfum*, *in regni* Peruani (*prope* Potosi,) Chilensis, Mexicani *fodinis*, Sibiriae *montibus* altaicis, *praesertim monte* Schlangenberg, Norwegiae (*prope* Kongsberg,) Sueciae (*prope* Utö, Normark, Sunnerikog, Dal *et* Löfalen,) Hispa-

Hiſpaniae (*prope* Guadalcanal,) Britanniae (*prope* Huclyvat,) Hercyniae (*prope* Andreasberg,) Bipontii (*ad montem* Stahlberg,) Naſſovia, Fürſtenbergiae (*prope* Wittichen *et* Reinerzau,) Wirtembergiae (*prope* Schiltach *et olim in* Murgthal,) Thuringiae (*prope* Saalfeld,) Saxoniae (*prope* Berggieshübel, Memmendorf, Braeunsdorf, Freyberg, Marienberg, Ehrenfriedersdorf, Breitenbrunn, *ad montem* Baerenſtein, *prope* Schlettau, Waltersdorf, Annaberg, Chemniz, Raſchau, Schneeberg, Geier *et* Johanngeorgenſtadt?) Bohemiae (*prope* Joachimsthal, Aberdan, Presniz, Mies, Catharinenberg, Ratieborziz, Budweis, Kuttenberg, Tabor *et* Przibram, Franconiae (*prope* Ilmenau,) Bavariae (*prope* Creisdorf,) Tirolis, Auſtriae (*prope* Annaberg,) Hungariae (*prope* Schemniz, Felſobanya, Ujbanya, Schmoelniz *et* Kapnik,) *et* Tranſilvaniae (*prope* Nagyag *et* Kisbanyaj *fodinis*, *rariſſime omnis cupri et auri expers, interdum quoque ferri pauxillum continens, ſuperficie interdum nitore priva nigra vel lutea, ſuperficie ſaepe ſtriata, interdum plumae ad inſtar, aut veſtigiis cubicis vel pyramidalibus inaequali forma ſaepius communi, alias bracteas, dentes, ſetas, fila, capillos, telam aranearum, externa facie referens, aut forma cryſtallorum exilium, priſmatum hexaëdrorum compreſſorum, acicularum, pyramidum ſimplicium triëdrarum, vel duplicium tetraëdrarum, vel cuborum, utpluximum gregariorum, ſparſorum, aut in ſeries, faſciculos, pyramides, ramos, arbuſculas, fila, denticulorum ſpeciem aggregatorum conſpicuum.*

butyraceum, 2. A. inconſpicuum friabile, pelliculis tenuibus ſpata intertextis.

v. Born ind. foſſ. 2. *p.* 110. Buttermilcherz.

Habitat (*olim*) *in* Hercyniae *fodinis* (*prope* Andreasberg *praeſertim fodina* S. Georgii,) *pelliculis albis, caeruleis aut ſubfuſcis.*

nigrum. 3. A. aterrimum friabile ponderoſum cum aqua forti effervescens tritura demum metallice nitens.

Syſt. nat. I. *p.* 183. *n.* 6. XII. 3. *p.* 150. *n.* 9. Argentum obſcurum fuliginoſum ∞, ♀.

Cartheuſ. miner. 76. Argentum mineraliſatum continuum nigricans.

Cronſt. miner. §. 170. 3. 1. Argentum arſenico et cupro ſulphuratis mineraliſatum.

Waller. miner. 312. Argentum sulphure, arsenico, cupro et ferro mineralisatum, minera nigra i. fuliginea.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 335. *n.* 6. Argentum arsenico, sulphure et cupro mineralisatum, minera nigra fuliginea.

Habitat in Siciliae (*ad montem* Nifo?) Britanniae (*prope* Hueigoat,) *potissimum* Saxoniae (*prope* Johanngeorgenstadt, Ratchau, Marienberg *et* Annaberg) *fodinis, ex argento albo fatiscente saepe nascens, nunc corticis instar aliis mineris superinductum, nunc minoribus particulis inspersum, nunc per barytidem dispersum, huncque nigro tinctu perfundens, non raro cavis argenti cornei globis inclusum, saepe pulverulentum, argenti dives, praeter quod sulphur, crebro etiam arsenicum et cuprum, nonnunquam quoque ferrum continet.*

corneum. Hornerz. 4. A. ponderosum molle malleabile nitoris metallici expers subdiaphanum igne facilime liquandum et fumi albi foetidi forma tandem totum volatile.

Syst. nat. I. *p.* 183. *n* 3. Argentum diaphanum lamellosum.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 148. *n.* 2. Argentum mineralisatum submalleabile subdiaphanum micans ♃, ∞.

Carthens. miner. 75. Argentum mineralisatum fusco flavum subdiaphanum fragile.

Cronst. miner. § 176. Argentum acido salis solutum et mineralisatum.

Waller. miner. 308. Argentum sulphure et arsenico mineralisatum, minera malleabili vitrea candelae igne liquabili.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 331. *n.* 3. Argentum acido salis mineralisatum, minera semipellucida lamellosa cornea igne candelae liquabili.

Habitat varius, minori semper profunditate, quam reliquae argenti minerae, occurrens, interdum argento nativo in seminiis humidis asservato, aut in monetas cuso et per aliquod temporis spatium in mare detruso, nascens, in Hungariae (*prope* Schemnitz,) Bohemiae (*olim prope* Weiperth, Gottesgab *et* Joachimsthal,) *potissimum* Saxoniae (*prope* Ratchau, Oberschoena, Marienberg, Freyberg, Annaberg, Schneeberg, *praesertim* Johanngeorgenstadt,) Norwegiae (*prope* Kongsberg,) Alsatiae (*prope* Fanum S. Mariae,) Delphinatus (*prope* Allemont, Hispaniae (*prope* Guadalcanal,) *regni* Mexicani, Peruani (*prope* Potosi *et* Chilensis, *montium* Sibiriae altaicorum *fodinis, ad candelam cerae aut sebi instar fluens, et coram tubo ferruminatorio in carbone examinatum paucula argenti grana relinquens,*

quens, argenti ditissimum, quod muriae et vitrioli acido junctum est, rarius tam copioso, ut in aëre deliquescat, interdum ferri, argillae, terrae calcariae, quartzi, etiam sulphuris particulas admixtas habens, a posteriori fragile, rarius pulverulentum aut lutosum, quam induratum, exterius saepe pinguedinis instar nitens, intus compactum et terreum, rarius versicolor, flavum, aut niveum (in posteriori casu ad aërem violaceum tinctum sensim induens,) quam margaritaceum, viride, violaceum, caeruleum, hepaticum aut subfuscum, crebro formae communis, ut tamen etiam in massis ovum vel sphaeram referentibus intus cavis, aut capillis subtilissimis, in pellis speciem aggregatis, aut crystallis exilibus extrinsecus saepe speculi instar nitentibus, rarius cruciatis, acicularibus, aut parallelepipedis, quam cubicis, frequentius aggregatis occurrat.

Electrum. 5. A. malleabile ductile metallice nitens flavicans aqua forti non totum solvendum.

v. Veltheim n. Entd. Chem. 7. p. 75.

Habitat in Sibiriae *monte* Schlangenberg, Norwegiae *fodinis (prope* Kongsberg,) *ex argenti et auri interdum aequali portione conflatum, ut aqua forti tentatum semper aurum relinquat.*

stibiatum. 6. A. metallice nitens malleabile stanneum durissimum lamellosum, igni expositum neque sulphuris neque arsenici vaporem emittens, aqua forti tentatum calcem albam relinquens.

Sell Magaz. Bergbauk. 3. 1786. n. 1. p. 1.

Habitat in Fürstenbergiae *fodina* S. Wenceslai *prope* Wolfach, *ex argento* ($\frac{7}{10}$-$\frac{3}{4}$) *et stibio nativo interdum etiam ferri particula conflatum, hinc coram tubo ferruminatorio igne exploratum fumum album eructans, et tandem meracum argentum relinquens, hydrargyro facile nubens, in grana secedens, ad aërem saepe extrinsecus flavescens aut rufescens, in pulverem nigricantem conterendum, qui magnetem non sequitur, spato aut barytidi innidulans, formae utplurimum communis, interdum prismata tetraëdra aut hexaëdra in cuneos aut fasciculos aggregata referens.*

arsenicatum. 7. A. metallice nitens igne facile liquescens et arsenici fumum eructans.

Werner Samml. z. Phys. u. Naturg. 1. p. St. 4. p. 454.

Habitat nunc ſtannei coloris et nitoris, pauxillum quoque ferri continens, majoribus minoribusve partibus aliis inſperſum, argento dives, in Hercyniae *fodinis, prope* Andreasberg, *nunc ochroleucum, durum, intus fibroſum argenti* $\frac{9}{10}$ *continens, nunc molle, ut ſecari cultro queat, et incurvo-lamelloſum, argenti minorem* ($\frac{2-3}{100}$) *copiam continens, in* Hiſpaniae *fodinis prope* Guadalcanal, *utplurimum ex mero argento et arſenico nativo conſtans.*

molybdaenatum. 8. A. metallice nitens, lamellis tenuibus flexilibus.
Ferber nov. act. Petrop 3. *p.* 267.
Habitat in Hungaria (*prope* Deutſchpilſen) *ex argento, molybdaena et ferro conſtans.*

Nagyagente. 9. A. metallice nitens, lamellis flexilibus, coloris inter ſtanneum et ferreum intermedii.
Karſt. Lesk. Mineralk. Vowede.
Habitat in Tranſilvaniae *fodinis prope* Nagyag, *ad aurum* Nagyagente *externa facie proxime accedens; an huc ſpectat?*

vitreum. 10. A. plumbicolor facilime et cum vapore flammaque ſulphurea igne liquefcens opacum ponderoſiſſimum molle tenax.
Syſt. nat. I. *p.* 183. *n.* 2. Argentum malleabile.
Syſt. nat. XII. 3 *p.* 148. *n.* 3. Argentum mineraliſatum ſectile malleabile plumbicolorum ♃.
Cartheuſ. miner. 75. Argentum mineraliſatum griſeum ſplendens malleabile.
Woltersd. miner. 29. Argentum plumbei coloris ſplendens malleabile.
Waller. miner. 308. Argentum ſulphure mineraliſatum, minera malleabili vitrea, candelae igne liquabili.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 329. *n.* 2. Argentum ſulphure mineraliſatum, minera malleabili vitrea facile fuſibili.
Cronſt. miner. §. 168. 2. 1. Argentum ſulphure mineraliſatum.
Habitat in Sibiriae *monte* Schlangenberg, *in* Norwegiae (*prope* Kongsberg,) Hercyniae (*prope* Andreasberg,) Saxoniae (*prope* Freyberg, Braeunsdorf, Oberſchoena, Schneeberg, Annaberg, Johanngeorgenſtadt, *et in monte* Rammelsberg,) Bohemiae (*prope* Joachimsthal, Aberdam, Przibram, Jungwoſchiz, Ratieborziz, *olim quoque* Kuttenplan,) Hungariae (*prope* Schemniz,) Wirtembergiae (*prope* Remerzau *et* Eberſpach,) Fürſtenbergiae (*prope*

(*prope* Wittichen,) Alſatiae (*prope* fanum S. Mariae,) Delphinatus (*prope* Allemont,) Sabaudiae (*prope* la Sourde,) Hiſpaniae (*prope* Guadalcanal,) *regni* Chilenſis *et* novae Hiſpaniae *fodinis*, *ſuperficiale*, *venae inſtar percurrens alia foſſilia*, *aut punctatim vel per maculas his inſperſum*, *aut incluſum aut maſſis majoribus obvium*, $\frac{3}{4}$ *et ultra argenti continens*, *hocque igni expoſitum meraeum relinquens*, *quippe ſoli ſulphuri*, *rarius exiguae arſenici aut auri portioni ſimul junctum*, *compactum*, *ſuperficie interdum chalybem induratam*, *aut colorem ex atro caeruleum*, *vel iridis colores referente*, *vel fatiſcente*, *interdum ab immixto arſenico et cobalto ex cinereo rufeſcente*, *crebro formae communis*, *at quoque aroſum*, *celluloſum*, *ſulcis decuſſantibus*, *veſtigiis cubicis aliisque inaequale*, *capillare*, *filiforme*, *dentes*, *globulos ſolitarios vel aggregatos*, *ſtirias aemulans*, *vel cryſtallos exiles*, *at quidem pyramides ſimplices triëdras*, *vel duplicos tetraëdras*, *cubos*, *vel priſmata*, *tetraëdra*, *octoëdra*, *utrinque pyramidata*, *vel hexaëdra*, *nunc ad latera truncata*, *et utrinque in aciem obtuſam terminata*, *nunc pyramide tetraëdra vel triëdra terminata*, *ſingulas rarius ſolitarias*, *quam ſparſim*, *aut in ſcalarum*, *gemmarum*, *ramorum*, *fruticulorum*, *arbuſcularum*, *antennarum ſpeciem aggregatas referens*.

fragile. 11. A. ex plumbeo atrum metallici nitoris expers opacum facilime et cum vapore flammaque ſulphuris liqueſcens fragile.

Vogel Mineralſ. p. 445. Roeſchgewaechs.

Habitat in Delphinatus (*prope* Allamont,) Saxoniae (*prope* Freyberg, Grosvoigtsberg, Schneeberg, Annaberg, Johanngeorgenſtadt *et* Oberwieſenthal,) Bohemiae (*prope* Ratieborziz,) Hungariae (*prope* Cremniz *et* Schemniz) *et* Sibiriae (*in monte* Schlangenberg) *fodinis*, *ſuperficiale*, *aut minoribus majoribusve partibus aliis foſſilibus potiſſimum quartzo inſperſum*, *ſulphuris majorem*, *quam quidem vitreum*, *portionem*, *et praeterea pauxillum ferri*, *crebro etiam cupri continens*, *hinc igne tortum vix purum argentum relinquens*, *texturae minutim conchaceae*, *forma crebro communi*, *non raro cryſtallorum*, *utplurimum exilium*, *lentes*, *tabulas*, *interdum celluloſe connatas*, *vel priſmata hexaëdra*, *nonnunquam longitudinaliter ſtriata*, *truncata aut pyramide tetraëdra vel hexaëdra terminata*, *interdum in rhombi ſpeciem aggregata referens*.

nitens. 12. A. nitens coloris plumbei ponderosum lamellosum fragile igne facile liquescens.

Renovanz v. alt. Geb. p. 137.

Habitat in Sibiriae *monte* Schlangenberg, *petrosilicis fissuras explens, igne dum liquatur in duas partes cuprum quod vocant nigrum, et argentum vitreum abiens, posteriori quoque, dum conteritur, ob majorem tenacitatem facile separando, ut ex cupro vitrato, et argento vitreo conflatum esse videatur, aquam etiam fortem et salis ammoniaci spiritum caeruleo colore perfundens, dimidium sui ponderis argentum,* $\frac{16-17}{100}$ *cupri, interdum etiam pauxillum auri continens.*

rubrum. Rothgülden. 12. A. ponderosum tritura rubens intus parum nitens, igne decrepitans et paulo post arsenici vaporem eructando liquescens.

Syst. nat. I. *p.* 183. *n.* 5. Argentum rubescens polyedrum glandulosum.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 149. *n.* 4. Argentum rubescens tritura rubra ♁, ∞.

Woltersd. miner. 29. Argentum rubrum diaphanum et opacum.

Cronst. miner. §. 169. Argentum sulphure, ferro et arsenico mineralisatum.

Cartheus. miner. 76. Argentum mineralisatum rubrum splendens.

Waller. miner. 315. Argentum arsenico, pauco sulphure et ferro mineralisatum, minera rubra ante ignitionem liquabili.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 333. *n.* 4. Argentum arsenico et sulphure mineralisatum, minera rubra ante ignitionem fusibili.

Habitat in Sibiriae (*in monte* Schlangenberg,) novae Hispaniae, *regni* Peruani *et* Chilensis, Hispaniae (*prope* Cazalla *et* Guadalcanal,) Galliae (*prope* Allamont *et* fanum S. Mariae,) Fürstenbergiae (*prope* Wittichen, Wirtembergiae (*prope* Reinertsau *et* Schiltach,) Hercyniae (*prope* Clausthal, *et* S. Andreasberg,) Saxoniae (*prope* Freyberg, Braeunsdorf, Oberschoena, Gros- *et* Kleinvoigtsberg, Tschopau, Ehrenfriedersdorf, Marienberg, Schneeberg, Annaberg, Raschau *et* Johanngeorgenstadt, Bohemiae (*prope* Joachimsthal, Aberdam, Altwoschiz, Jungwoschiz, *et* Ratieborziz,) Hungariae (*prope* Cremniz, Schemniz, *et inter* Schemniz *et* Koenigsberg,) *et* Transilvaniae

niae (*prope* Boiza) *fodinis*, *saepe cum pyrite*, *arsenico nativo*, *galena*, *argento vitreo*, *aliisque argenti mineris nunc superficiale*, *nunc minoribus particulis majoribusve massis quartzo creberrime et petrosilici inspersum*, *eave penetrans et tingens*, *pro aliqua tantum parte aqua forti solvendum*, *quamvis argenti ad* $\frac{3}{4}$ *contineat*, *arsenico* ($\frac{27}{100}$), *sulphuri* ($\frac{13}{100}$), *et interdum quoque exiguae ferri portioni juncti*, *pellucididatis gradu*, *coloris intensitate*, *textura et forma externa varians*, *opacum subopacum* (*obscurius tinctum*,) *diaphanum*, (*in crystallis*) *semipellucidum*, *aut pellucidum*, *coloris laetioris*, *lateritii*, *cinnabarini*, *aut inter sanguineum et coccionellae aemulum intermedii*, *vel obscurioris*, *coccionellae aemuli*, *kermesini*, *adeo plumbei*, *et ferrei*, *ut tamen tritura semper rubenti*, *utplurimum compactum*, *texturae planae*, *conchaceae vel inaequalis*, *rarius lamellosum*, *forma creberrime communi*, *interdum crystallorum utplurimum aggregatorum*, *polyëdra*, *vel prismata hexaëdra*, *interdum longitudinaliter striata*, *saepe acicularia*, *alterutro vel utroque fine pyramide triëdra*, *vel hexaëdra terminata*, *fasciculata vel in reticuli speciem disposita*, *vel pyramides simplices triëdras*, *frequentius hexaëdras elongatas acuminatas*, *interdum ad apicem altera triëdra auctas*, *sparsim*, *fasciculatim aut stellatim congestas referentium.*

album. Weisgülden. 14. A. opacum metallice nitens compactum ponderosum coloris dilute plumbei triturae similis, igni expositum sulphuris arsenicique vaporem emittens, fragile.

Syst. nat. I. *p.* 183. *n.* 4. Argentum albidum informe fragile.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 149. *n.* 5. Argentum mineralisatum cupri arsenicalis tritura albida ∞, ♀, ♃.

Woltersd. miner. 29. Argentum albo-griseum splendens cupro mixtum.

Cronst. miner. §. 170. 3. 2. Argentum arsenico cupro et ferro sulphurato mineralisatum.

Waller. miner. 315. *syst. miner.* 2. *p.* 334. *n.* 5. Argentum arsenico, sulphure et cupro mineralisatum minera micante alba.

Cartheus. miner. 75. Argentum mineralisatum albescens splendens.

Habitat in Saxoniae (*prope* Freyberg,) Bohemiae (*prope* Katieborziz *et* Wobezniz?) Hungariae (*prope* Cremniz, Schemniz *et* Kapnik?) Transilvaniae (*prope* Facebai?) Siciliae (*ad montem* Nifo *et prope* Fondachelli,) *et* Alsatiae

tiae (*prope* Markirch?) *fodinis, rarius superficiale, quam aliis fossilibus innidulans, vix ultra* $\frac{3}{20}$ *argenti continens, quod praeter sulphur et arsenicum cuprum, nonnunquam quoque ferrum sibi junctum habet, tritura nitorem exaltans, in fragmenta indeterminata dissiliens, texturae utplurimum planae, formae frequentius communis, quam crystallinae.*

91. PLUMBUM. ♄ Ex caerulescente album, ad aërem nigrescens, malleabile, molle, mutum, ponderis specifici = 11450 : 1000.

Igne facile liquescens, superficie iridis coloribus ludente, sensim abiens in calcem primo albam, tum griseam, flavam denique rubram, facilime in vitram convertendam.

Acidis omnibus solvendum, quibus colorem quidem nullum, at saporem dulcem imperritur colore albo iterum praecipitandum.

nativum. 1. Pl. nudum. *Syst nat.* I. *p.* 180. *n.* 1. *Mus. Tessin.* 62. *n.* 1. *Cartheus. miner.* 65. Plumbum nudum granulatum. *Waller. miner.* 272. Plumbum nativum. *Habitat in* Germania, *an unquam vere nativum?*

ochraceum. 2. Pl. pulverulentum nitoris metallici expers, aqua forti totum cum effervescentia solvendum, in prunis facile in plumbum metallicum reducendum. *Syst. nat.* I. *p.* 205. *n.* 5. XII. 3. *p.* 193. *n.* 7. Ochra plumbi pulverea albida. *Cartheus. miner.* 66. Plumbum terrestre ochraceum. *Cronst. miner.* §. 37. *et* 184. 1. A. 1. Terra calcarea cerussa nativa intime mista et Minera plumbi calciformi: pura pulverulenta. *Waller. syst. miner.* 2. *p.* 313. *n.* 13. a, b. Plumbum facie et consistentia terrea.

Habitat

Habitat rarius aliis fossilibus, majoribus praesertim frustis insperſum, quam ſuperficiei minerarum plumbi fatiſcentium inhaerens, aërem fixum continens, ut tamen 40-75 plumbi libras ex centum largiatur, non raro cretam ſibi immixtam habens, aut ferri calce interſita (*in* Saxonia *prope* Freyberg *et* Tſchopau,) Hercynia (*prope* Wildenman,) *electoratu* Trevirenſi (*in* Langenhecke,) *cinereo, aut* (*in* Scotiae Leadhills) *caeruleſcente, aut* (*in* Angliae Lathgilldalemine) *flavicante, aut in eadem fodina, in* Scotiae Leadhills, *in* Sibiriae *fodinis* Bereſowkenſibus) *flavo colore tinctum, alias* e. gr. *in* Sueciae *monte* Chriſtiersberg, *in* Angliae *fodinis prope* Elton *et* Lathgilldale, *in* Hercynia *prope* Lettenbruchen, *in* Saxonia *prope* Johanngeorgenſtadt, *album, coram tubo ferruminatorio in carbone primo candens tum liqueſcens, ex ſolutione in aqua forti per muriae et vitridi acidum forma ſedimenti albi, per zincum et ferrum forma metallica praecipitandum.*

terreum. 3. Pl. inconſpicuum intus terreum aqua forti cum effervescentia ſolvendum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 310. *n.* 10. *et p.* 313. *n.* 13. e. Plumbum terreſtre vel lapideum calcareo lapide mineraliſatum, et Terra plumbaria rubra.

Cronſt. miner. §. 38. *et* §. 184. 1. A. 2. Terra calcarea ceruſſa nativa intime mixta et Ceruſſa nativa indurata.

Habitat in Sueciae *monte* Chriſtiersberg, *in* Angliae (*praeſertim comitatus* Derbyenſis *prope* Winſter, *etiam prope* Alſtonmeor Cambriae *et prope* Paris mountain,) Britanniae (*prope* Poullacuen,) Lotharingiae, Alſatiae (*prope* Geroldsek,) Bipontii (*prope* Nohfelden,) Eifaliae (*prope* Call,) Hercyniae (*potiſſimum prope* Cellerfeld,) Saxoniae (*prope* Freyberg, Tſchoppau *et* Johanngeorgenſtadt,) Bohemiae (*prope* Mies *et* Bleyſtadt,) Carinthiae (*prope* Bleyberg, Tirolis, Auſtriae (*prope* Tirniz,) Hungariae (*prope* Schemniz,) Temeſiae (*prope* Saska) *et* Sibiriae *fodinis, ſaepius maſſis majoribus aliis fossilibus innidulans, rarius ſtillatitium, album, caeruleſcens aut caeruleum, quam formae communis, cinereum, flavicans, ſulphureum, flavum, rubrum, rufeſcens, ſpadiceum, fuſcum, nigricans vel atrum.*

micaceum. 4. Pl. attactu pingue lamelloſum, nitore et colore ad argentum accedens.

v. Boſe Schr. berl. Naturf. 8. *p.* 204.

Habitat;

Habitat, utplurimum una cum plumbo ſpatoſo, in Hercyniae *fodina* (Bergmanstroſt *prope* Andreasberg,) *lamellis creberrime pluribus ſibi incumbentibus.*

vitreum. 5. Pl. ſemipellucidum fragile texturae nitoriſque vitrei, formae communis.

Woulf act. angl. 66. 2. *n.* 43. *exp.* 13.

Habitat, crebro una cum galena aut plumbo ſpatoſo aliis foſſilibus innidulans, in Angliae (*provinciae* Sommerſet *et* Platomine,) Britanniae (Poullaouen,) Rhenanis (*prope* Lahr *et* Langenheke,) Hercyniae (n. S. Joachim *et* Bleyfeld *prope* Cellerfeld,) Saxoniae (*prope* Tſchoppau,) Bohemiae (*prope* Przibram,) Carinthiae (*prope* Bleyberg,) Hungariae (*prope* Schemniz,) *et* Sibiriae (Semenowenſi *ad montes* altaicos) *fodinis, cum aqua forti non effervescens, interdum diaphanum, texturae nunc potius conchaceae, nunc feſtucariae hyalinum, album, cinereum, vel ex vireſcente flavicans.*

ſpatoſum. 6. Pl. intus et extrinſecus nitens molle album in igne crepitans, cum acidis effervescens, formae utplurimum cryſtallinae.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 135. *n.* 9. Plumbum fragmentis ſpatoſis.

Woltersd. miner. 32. Plumbum ſpatoſum album.

Waller. miner. 275. Plumbum arſenicale mineraliſatum, minera ſpatiformi alba ſ. griſea.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 307. *n.* 6. Plumbum terreſtre vel lapideum, minera ſpathiformi alba vel griſea.

Cronſt. miner §. 184. 1. A. 2. 2 *et* 3. Minera plumbi calciformis pura indurata.

Vogel miner. 166. Spatum plumbiferum.

Laborie act. pariſ extran. 9.

Woulf act. angl. 66. 2. *n.* 43.

β) Plumbum ſpati cubici. *Muſ. Teſſin.* 64. *n.* 5.

Habitat rarius globuloſum aut celluloſum, quam cryſtallinum in Scotiae (Leadhill's,) Angliae (Mendiphills,) Irlandiae, Britanniae (*prope* Poullaouen,) Burgundiae, Lotharingiae (*prope* La Croix,) Alſatiae (*prope* Geroldsek,) Brisgoviae (*prope* Freyburg,) Naſſoviae, *Ducatus* Montani (*in monte* Wildberg,) Hercyniae (*potiſſimum* Bleyfeld *et* Glüksrad *prope* Cellerfeld,) Saxoniae (*prope* Tſchoppau, Schwarzenberg *et* Johanngeorgenſtadt,) Bohemiae (*prope* Przibram,) Auſtriae (*prope* Tirniz,) Hungariae (*prope* Schemniz) *et* novae Hiſpaniae *fodinis, non raro cupro*

cupro vel ferro ochraceo, vel magnesia obductum nitoris interdum sericei, molle, ut cultro secari queat, texturae nunc lamellosae, nunc conchaceae, nunc inter conchaceam et inaequalem intermediae, in fragmenta indeterminata dissiliens, ex centum libris 40-75 plumbi, largiens, quippe saepius praeter plumbi calcem non nisi aquam et aërem fixum continens, rarius ensiforme, aut polyëdrum, aut tabulas tetraëdras angulo 350 sibi impositas, aut prismata pentaëdra, pyramide pentaëdra terminata, aut tetraëdra obliquangula, quam hexaëdra, interdum compressa, crebrius pyramide hexaëdra aut tetraëdra terminata, vel pyramides hexaëdras, rarius solitarias, quam vario modo combinatas, fasciculatas aut in bacillos conjunctas, denuo in fasciculos aut pyramides aggregatas.

hyalinum. 7. Pl. hyalinum cum aqua forti effervescens molle in prunis crepitans, nitoris vitrei, formae crystallinae.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 135. *n.* 10? Plumbum (spatosum) pellucidum hyalinum rasile effervescens.

Hacquet Schr. berl. Naturf. 2. *p.* 157. 158. *t.* 3. *f.* 4-6.

Habitat in Sibiriae (Nertschinskensibus,) Temesiae (*prope* Dognaska,) Hungariae (*prope* Schemniz,) Bohemiae (*prope* Bleystadt *et* Przibram,) *et* Saxoniae (*prope* Tschoppau) *fodinis, nunc polyëdra, nunc prismata tetraëdra obliquangula faciebus alternis latioribus conspicua, nunc pyramides hexaëdras simplices, vel imperfectas duplices, aut pyramides duplices tetraëdras interdum imbricatas referens.*

rubrum. 8. Pl. fulvum triturae aurantiae diaphanum utplurimum prismata tetraëdra obliquangula referens, nitoris metallici expers.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 134. *n.* 8. Plumbum hexaëdrum rhomboeum fulvum.

Cronst. miner. §. 184. 1. A. 2. 4. Minera plumbi calciformis pura indurata rubra.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 309. *n.* 8. Plumbum sulphure et arsenico mineralisatum, minera spathiformi rubra.

Bindheim Schr. berl. Naturf. 10. *p.* 287. *sqq.*

Habitat in Sibiriae (Beresowskensibus,) Austriae? (*prope* Annaberg,) Bohemiae? (*prope* Bleystadt,) Saxoniae? (*prope* Bockau,) Eifaliae? (*prope* Call,) *et* Sabaudiae? (*prope* Trappettes) *fodinis, praeter plumbum* ($\frac{36}{100}$), *praeter nickoli calcem parcissimam, et aërem vitalem, molyb-*

molybdaenae acidum continet; an interdum etiam pauxillum sulphuris et arsenici? an praeter sibiricum specimen reliqua etiam colore certe paulisper accedentia huc spectent, analysis docebit.

flavum. 9. Pl. flavum nitoris metallici expers formae crystallinae molle in igne crepitans aqua forti et muriae acido fere totum solvendum: posteriori solutione inspicata caerulea.

v. Wulfen ap. Jacquin miscellan. austriac. 2. *Vienn.* 1781. *et Abhandl. vom kaernthnisch. Bleyspate. Wien.* 1785. *fol.* *Klaproth Schr. berl. Naturf.* 10. *p* 95. &c.

Habitat rarius in Scotiae (Leadhill's,) Britanniae (*prope* Poullaouen,) Burgundiae (*prope* S. Prix sous Bouvray,) Hercyniae (alten Teutschen *prope* Cellerfeld,) Temesiae (*prope* Dognaska,) *et* Austriae (*prope* Annaberg,) *quam in* Carinthiae (*prope* Bleyberg) *fodinis, flavedinis et nitoris gradu mirifice varians, saepe galenae innidulans, aut una cum pseudogalena marmori insidens, plumbi calce cum molybdaenae calce conjuncta ponderosum, rarius prismata hexaëdra, quam cubos rhombosve convexis faciebus interdum conspicuos, vel tabulas tetraëdras aut octaëdras, in cellularum speciem aggregatas referens.*

virens. 10. Pl. virescens ponderosum in fragmenta indeterminata dissiliens in pulverem flavum conterendum, aqua forti bulliente sine effervescentia fere totum solvendum, in igne difficilius liquescens, et refrigeratum polyèdra referens.

Syst. nat. I. *p.* 180. *n.* 3. Plumbum nitri spatosi utrinque truncati.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 134. *n.* 7. Plumbum crystallis hexaedro-prismaticis utrinque truncatis ∞.

Waller. miner. 296 Plumbum arsenico mineralisatum, minera solida crystallisata viridi.

Waller. syst. miner. 2 *p.* 308. *n.* 7. Plumbum terrestre vel lapideum, minera spathiformi viridi.

Woltersd. miner. 32 Plumbum spatosum viride prismaticum.

Cronst. miner § 184. 1 A. 2. 3. 2. Minera plumbi calciformis pura indurata crystallisata viridis

Habitat in novae Hispaniae, Sibiriae (*prope* Catharinenburg,) Scotiae (Leadhill's) Angliae (*prope* Monegash *et* Elton,) Britanniae (*prope* Huelgoat,) Lotharingiae (*prope* La Croix,) Alsatiae (*prope* Erlenbach,) Brisgoviae (*prope* Freyburg,) Bohemiae (*prope* Mies *et* Przibram,) Saxoniae (*prope* Johanngeorgenstadt, Tschopau, Schwarzenberg,

berg, Freyberg, Kleinvoigtsberg, Grosschirma,) Hercyniae (*prope* Clausthal *et* Cellerfeld) *et* rhenanis (*prope* Rheinbreidenbach) *fodinis, cum plumbi calce praeter pauxillum calcis ferreae phosphori acido conjuncta, ita ut cum carbonum pulvere vasis inclusum et igne agitatum, verum phosphorum, ex* 200 *libris* 9 *libros exhibeat, molle, utplurimum, diaphanum, interdum subopacum, in fragmenta indeterminata dissiliens, texturae inaequalis, et minutim granularis, viredine utplurimum olivacea, nonnunquam psittacina aut graminea, aut in flavum rubrumve colorem vergente, rarius superficiale, quam particulis minoribus massive majoribus aliis fossilibus insperſum, rarius forma communi aut stillatitia conspicuum, quam crystallorum variae magnitudinis extrinsecus nitentium et laevium, nunc parallelepida exilia, saepius prismata hexaëdra, crebro alterutro vel utroque fine pyramide hexaëdra terminata, vario modo cohaerentia, vel in bacillorum speciem aggregata, aut pyramides hexaëdras aciculares acuminatas, sparsas vel in musci ramosi speciem aggregatas referentium.*

jaspideum. 11. Pl. fuscum, durum opacum formae communis.
v. Fichtel Karpath p. 348.
Habitat in fodina Temesiensi *prope* Saska, *ex centenario* 36 *libras plumbi, et* 10 *argenti drachmas, cujus singulae semilibrae quatuor auri denarios continent, largiens.*

fuliginosum. 12. Pl. nigrum inconspicuum inquinans, aqua forti non totum solvendum, igne agitatum sulphuris flammam vaporemque emittens, et refrigeratum granum polyedrum relinquens.
Karst. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 489. *n.* 3. 4? Plumbum ochraceum brunum et nigrum.
Laumont ap. la Methene journ. de phys. 1787. 1. *p.* 383.
Habitat in Saxoniae? (*prope* Tschopau *et* Freyberg,) Britannia *prope* Huelgoat, *praeter plumbi calcem et phosphori acidum sulphur continens, utrum propria species, an potius galena fatiscens, plumbo virenti insperso foeta?*

alvernicum. 13. Pl. ex virescente flavum, nitoris metallici expers carbonibus insperſum non decrepitans, at ebulliens, arsenici fumum eructans, et grana polyedra relinquens.
Sage ap. la Mether. journ. de phys. 1789. 2. *p.* 53.
Fourcroy annal. de chim. 2. 1789. *p.* 29.

Habitat in Alvernia *prope* Rosieres, *praeter plumbi calcem et phosphori acidum, et arsenici acidum calcemve continens, quartzo ferruginoso innidulans, nunc formae communis, nunc prismata hexaëdra in globos imperfectos aggregata referens.*

arsenicatum. 14. Pl. inconspicuum in prunis facile candens, difficilius liquescens, fortiori demum arsenici fumum eructans et plumbum metallicum relinquens.

Proust et Sage ap. la Metherie journ. de phys. 1787. 1. *p.* 394. *et* 1789. 2. *p.* 53.

Habitat in Burgundiae *et* Andalusiae *fodinis, post liquationem refrigeratum crystallinae formae expers, neque colorem penitus immutans, nunc pulverulentum et flavum galenae superficiem obducens, nunc insigni coloris viridis et flavi varietate, a gramineo ad cereum usque, ut etiam nitore et pelluciditatis gradu ceram aemuletur, forma granulorum aggregatorum interdum galenae nucleum includentium, quartzo et feldspato innidulans.*

duplex. 15. Pl. inconspicuum prunis insperfum arsenici sulphurisque vaporem et flammam eructans.

Sage ap. la Mether. journ. de phys. 1789. 2. *p.* 53.

Habitat in Alvernia *prope* Rosieres, *plumbi calce duobus acidis, arsenici et vitrioli juncta.*

vitriolatum. 16. Pl. albidum nitoris metallici expers fixissimum igne sine strepitu et ebullitione liquescens cum acidis non effervescens.

Gadolin chem. Annal. 1778. 1. *p.* 147.

Proust ap. la Mether. journ. de phys. 1787. 1. *p.* 394.

Habitat in Scotiae (*prope* Strontian,) Angliae (*in* Anglesea,) *et* Andalusiae *fodinis, difficilime aqua solvendum, album vel canum, magis minusve pellucidum, nunc superficiei galenae erosae adspersum, ex qua fatiscente ortum, nunc crystallorum forma comparens, difficilius plumbum suum dimittens.*

corneum. 17. Pl. album nitoris metallici expers igne facilime liquescens, paulo fortiori totum avolans.

Spielmann journ. de phys. 1774. *Dec. p.* 455.

Ferber n. act. Petrop. 3. *p.* 269.

Habitat rarius in Lotharingiae (*prope* la Croix) *et* Bohemiae (*prope* Mies *et* Przibram) *fodinis.*

18. Pl.

Saturnites. 18. Pl. nitoris metallici expers igne facile liquefcens et avolans poft liquationem refrigefcens acicularum formam affumens cum plumbo coire renuens.

Monnet apud la Mether. journ. de phyf. 1786. 1. *p.* 168.

Habitat in Britannia *prope* Poullaouen, *an foffile revera diftinctum? an hujus generis?*

Plumbago. 19. Pl. metallice nitens igne facile cum fulphuris vapore et flamma liquefcens, et meracum plumbum fine argento relinquens.

Cronft. miner. §. 185. Plumbum fulphure mineralifatum.

Waller. fyft. miner. 2. *p.* 305. *n.* 5. Plumbum fulphure et arfenico mineralifatum, minera folida plumbeo colore fere malleabili.

β) *Karft. Lesk. Mineralkab.* 2. *p.* 488. *n.* 2. Plumbum mineralifatum caeruleum.

Habitat in Norwegiae (*comitatu* Jarlsberg,) Sueciae (*prope* Hällefors,) Scotiae (Leadhill's,) Angliae (*prope* Matlok *et* Afhover,) Hifpaniae (*prope* los Aranios,) Siciliae (*prope* Novarra,) Carinthiae (*in monte* Rabl, *et prope* Bleyberg *et* Bleyburg,) Hercyniae (*in monte* Rammelsberg, *prope* Cellerfeld *et* Clausthal,) *in* Weftphaliae, β) *colore inter plumbeum et caeruleum indicum intermedio diftinctum, in* Saxoniae (*prope* Tfchoppau) *fodinis, utplurimum coloris et nitoris chalybei vel plumbei, intus parum nitens, extrinfecus interdum fpeculi ad inftar crebrius compactum, quam radiatum aut lamellofum, crebrius in fragmenta indeterminata, quam cubica diffiliens, utplurimum formae communis, interdum* (β) *prifmata hexaëdra fafciculata referens, praeter plumbum nihil nifi fulphur continens.*

Galena. Bleyglanz. 20. Pl. nitoris et coloris plumbei ponderofum molle in grana fecedens, in fragmenta cubica diffiliens, igne cum vapore flammaque fulphuris liquefcens, et in vitrum mutato plumbo argenti granum relinquens. Fig. 19.

Syft. nat. I. *p.* 120. *n.* 4. XII. 3. *p.* 133. *n.* 3. Plumbum mineralifatum, particulis cubicis ♃, ☽.

Cronft. miner. §. 186. Plumbum argento fulphurato mineralifatum.

Waller. miner. 242. Plumbum fulphure et argento mineralifatum.

Waller. fyft. miner. 2. *p.* 302. *n.* 2. Plumbum fulphure mineralifatum et argento mixtum, minera teffulis majoribus minoribus vel granulis micante.

Woltersd. miner. 188. Plumbum caesio-griseum splendens tessulatum.

β) *Syst. nat.* XII. 3. *p.* 133. *Cartheus. miner.* 66. Plumbum (compactum) mineralisatum continuum albo-caerulescens nitens.

γ) *Syst. nat.* XII. 3. *p.* 132. *n.* 2. Plumbum (crystallinum) tessellato-crystallisatum.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 304. *n.* 3. Plumbum sulphure mineralisatum argento mixtum, colore albo-caerulescente, crystallisatum.

δ) *Syst. nat.* I. *p.* 180. *n.* 5. XII. 3. *p.* 133. *n.* 4. Plumbum mineralisatum punctis suboccultatis ♃, ☽.

Waller. miner. 297. *Syst. miner.* 2. *p.* 310. *n.* 11. Plumbum minera galenica mineralisata lapidi insensibiliter immixta.

Woltersd. miner. 32. Plumbum caesio-griseum splendens punctatum.

Habitat frequentissimum in Sibiriae *et* Europae *fere omnis fodinis, rarius superficiale, quam minoribus particulis* (δ) *majoribusve massis aliis fossilibus, potissimum calcariis innidulans, saepe cum pyrita, cupro fulvo, ferro spatoso, pseudogalena obvium, intus multum nitens, praeter plumbum* (*ad* $\frac{41}{50}$) *et sulphur argenti quoque minorem majoremve copiam* ($\frac{1}{1600}$-$\frac{1}{20}$), *rarius* (e. gr. *in* Transilvaniae *et* Hungariae *fodinis*) *auri simul portiunculam continens, lamellosum, ut tamen textura interdum ad fibrosam aut* (β) *compactam accedat, lamellis interdum ita dispositis, ut pars superficiei obumbretur, saepe formae communis, superficie interdum speculi instar nitente, aut sulcis longitudinalibus vel cancellatis exarata, vel vestigiis hexaëdro-pyramidalibus, aut cubicis, aut sphaericis, aut cellulis tetraëdris inaequali, vel arbuscularum imaginibus picta, interdum quasi erosum, vel quasi liquatum, stillatitium, botryoides, fruticulos, arbusculas, crystallos* (γ), *utplurimum exiles, rarius solitarias, et vagas, arenae nonnunquam mistas, quam aggregatas et connatas, faciebus sphaerice convexis aut excavatis interdum conspicuas, et quidem rhombos vel cubos perfectos* (Fig. 19.), *aut* (Fig. 20.), *ad angulos omnes truncatos, aut pyramides tetraëdras, utplurimum* (Fig. 23.) *duplices, non raro ad apices* (Fig. 24.), *interdum quoque simul ad angulos* (Fig. 25.), *truncatas, aut prismata hexaëdra, pyramide triedra vel tetraëdra interdum terminata referens.*

21. Pl.

ferriferum. 21. Pl. metallice nitens, cum ſulphuris vapore et flamma ſed galena difficilius liqueſcens, et fortiori igne vitrum nigrum exhibens.

Cronſt. miner. §. 187. Plumbum, ferro et argento ſulphurato mineraliſatum.

β?) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 134. *n.* 6. Plumbum (baſaltieum) mineraliſatum, faſciculis decuſſatis ſtriatum.

Waller. miner. 294. Galena ſtriata.

Habitat in Sueciae *fodinis* (*monte* argenteo occidentali, β) *in* Dalecarliae Skinshytta,) *pariter in fragmenta cubica diſſiliens et in grana ſecedens, praeter plumbum et ſulphur ferrum argentumque continens.*

ſtibiatum. 22. Pl. coloris et nitoris plumbei fibroſum in cruſtas ſecedens.

Syſt. nat. XII. 3. *p* 133. *n.* 5. Plumbum mineraliſatum fibroſo-ſtriatum ♃, ♁, ☽.

Cronſt. miner. §. 188. Plumbum antimonio et argento ſulphurato mineraliſatum.

Woltersd. miner. 32. Plumbum caeſio-griſeum ſplendens radiatum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 305. *n.* 4. Plumbum antimoniali minera mineraliſatum, argento mixtum.

Habitat in Sibiriae (Nertſchinskenſibus,) Sueciae (*prope* Sahlberg,) Hercyniae (*potiſſimum prope* Lautenthal,) Hungariae (*prope* Schemniz) *et* Hiſpaniae (*prope* Synares) *fodinis, igne agitatum ſulphuris vaporem flammamque emittens, praeter plumbum quippe ſulphur, ſtibium et argentum continens, cruſtis, in quas ſecedit, rectis aut incurvis, craſſioribus vel tenuioribus, fibris craſſioribus vel ſubtilioribus, parallelis vel faſciculatis.*

hercynicum. 23. Pl. cum cupro et ſtibio, pauciori ferro et ſulphure, pauciſſimo argento conjunctum, metallice nitens.

Klaproth chem. Annal. 1790. 1. *p.* 295. Weisgülden.

Habitat in Hercyniae *fodina* (Andreascreuz *prope* Andreasberg, *in* 100 *partibus ultra* 34 *plumbi*, 16¼ *cupri*, 16 *ſtibii*, 13¾ *ferri*, 10 *ſulphuris*, 2¼ *argenti continens.*

cornubicum. 24. Pl. cum ſtibio, pauciori cupro et ſulphure, pauciſſimo ferro conjunctum, metallice nitens.

Klaproth chem. Annal. 1790. 1. *p.* 294. Fahlerz.

Habitat in Cornubiae *fodina prope* Nanslo, *dimidia fere parte ex plumbo conſtans, praeterea in* 100 *partibus* 21 *ſtibii, ultra* 13 *cupri*, 7 *ſulphuris, et vix ultra unam ferri continens.*

ſabaudicum. 25. Pl. metallice nitens igni expoſitum arſenici fumum eructans.
C. de Razoumowsk. excurſ. dans les mines du Haut-Faucigny. p. 15.
Habitat in Sabaudiae *fodina aux* Trappettes, *externa facie ad cuprum vitratum accedens, praeter plumbum ſtibium et arſenicum continens.*

92. HYDRARGYRUM. ☿

Coloris argentei, nitoris ſatis tenax, frigore demum enormi ſolideſcens, tum malleabile, ponderis ſpecifici = 14110 : 1000.

Igne, eo quo plumbum liqueſcit, paulo majore in vapores reſolvendum.

Acidis pluribus facile ſolvendum, colorem nullum, mineralibus vero acrimoniam majorem impertiens, ex omnibus per cuprum nitoris metallici particeps praecipitandum.

virgineum. 1. H. nudum liquidum ponderoſiſſimum coloris nitorisque argentei.
Syſt. nat. I. *p.* 171. *n.* 1. XII. 3. *p.* 119. *n.* 1. Hydrargyrum nudum fluidum.
Woltersd. miner. 26. Hydrargyrum nudum nativum.
Waller. miner. 218. Hydrargyrum nativum.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 148. *n.* 1. Mercurius virgineus.
Act. Upſal. 1720 *n.* 3. *p.* 55. Argentum vivum in galena.
Cronſt. miner. §. 215. Mercurius nativus virgineus.
Habitat in Sueciae (*prope* Sahlberg,) Hiſpaniae (*prope* Almaden,) Hetruriae (*prope* Levigliano *et in monte* di S. Fiora,) Carnioliae (*prope* Idriam,) Bohemiae, Palatinatus (*prope* Wolfſtein *et* Moersfeld,) *et* Bipontii (*in monte* Stahlberg *et prope* Moſchellandsberg) *fodinis, in poſterioribus mali ominis, globulorum forma foſſili innidulans, et ſola jam agitatione eliciendum.*

2. H.

Amalgama. 2. H. ponderosum coloris nitorisque argentei solidiusculum igne agitatum argentum purum relinquens.

Cronst. miner. §. 215.

Habitat rarius massis majoribus quartzo, petrosilici spato innidulans, quam superficiei aliarum hydrargyri minerarum insidens, in Hungariae (*prope* Zlana,) Bipontii (*prope* Moschellandsberg *et in monte* Stahlberg) *et* Sueciae (*prope* Sahlberg) *fodinis, utplurimum satis fragile et formae communis, interdum polyëdra exilia oblonga referens.*

larvatum. 3. H. terreum subponderosum igne hydrargyrum dimittens.

Habitat in Sicilia (*prope* Bulachino) *humo, in* Hispania (*prope* Alicarle) *arenae,* Carniolia (*prope* Idriam) *ardesiae speculi instar nitenti, argillae, margae intertritum, quae omnia igni in vasis clausis exposita, quamvis nullo alio corpore adjecto, hydrargyrum largiuntur, quod oculis non obvium forsan calcis forma continent.*

sublimatum. 4. H. nitoris metallici expers igne totum fere forma fumi albi, sine vapore flammave sulphuris avolans.

Woulfe exp. made in ord. to ascert. th. nat. of som. subst. Lond. 1777. 4.

Suckow Beschr. des natürl. Turp. &c. Mannh. 1782. 8.

Baumer hist. merc. corn. Hassiac. natural. &c. Giess. 1785.

Habitat in Hassiae, (*olim*) Palatinatus (*prope* Wolfstein *et* Moersfeld) *et* Bipontii (*prope* Moschellandsberg) *fodinis, utplurimum una cum nativo, hydrargyro cum vitrioli et muriae acido conjuncto, ita ut nunc hoc, nunc illud dominatus, in foveolis matricis, rarius pulverulentum, quam induratum, in crustas concentricas aliquando secedens, forma communi, aut globulorum solitariorum vel aggregatorum, vel crystallorum exilium speculi instar nitentium, rarius prismata hexaëdra, quam cubos in sphaeras aut majores cubos aggregatos referentium, viride, virescens, citrinum, flavum, flavescens, album, canum, cinereum, ex cinereo atrum, aut nigrum.*

Aethiops. 5. H. nigrum inconspicuum igne facile liquescens, et paulo fortiori totum cum vapore flammaque sulphuris avolans.

Ferber n. act. Petrop. 3. *p.* 268.

Hacquet Beytr. z. chem. Annal. vol. 3. *p.* 481.

Habitat in Nassoviae (*prope* Kirchheim,) *et* Carnioliae (*prope* Idriam) *fodinis, in his utplurimum una cum cinnabari lamellosa.*

Cinnabaris. Zinnober. 6. H. ponderosum nitoris metallici expers rubrum tritura coccinea, igne facile liquescens, et paulo fortiori totum cum vapore flammaque sulphuris avolans.

Syst. nat. I. *p.* 171. *n.* 3. XII. 3. *p.* 119. *n.* 3. Hydrargyrum mineralisatum pyriticosum fibrosum ♃.

Waller. miner. 219. Hydrargyrum sulphure mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 150. *n.* 2. Mercurius sulphure mineralisatus minera rubra.

Woltersd. miner. 26. Hydrargyrum rubrum purpureum tinctorium.

Cartheus. miner. 62. Mercurius mineralisatus striatus ruber striis longitudinalibus splendentibus.

Cronst. miner. §. 216. Mercurius sulphure mineralisatus.

Dale pharmac. 35. *Pharm. Wart.* 10. Cinnabaris nativa.

β) *Syst. nat.* XII. 3. *p.* 119. *n.* 2. Hydrargyrum (crystallinum) crystallisatum cubicum.

Habitat in regno Peruano (*prope* Guancavilla,) *et* Chilensi (*in provinciis* Coquimbo *et* Quillota,) nova Hispania (*prope* Chilapan,) Japonia, Sina, Sibiria (*prope* Nertschinsk,) Transilvania (*prope* Bobaya *et* Dumbrawa,) Temesia, Hungaria (*prope* Schemniz *et* Kraznakorka,) Bohemia (*prope* Pirgliz, Wesseriz, Horzowiz, Joachimsthal, Aberdam, Commarow, Swata *et* Beneschau,) Stiria (*prope* Eisenerz,) Carinthia (*prope* Paternion,) Tiroli, Carniolia (*prope* Neumarktl, Stockenvoje, Idria,) Venetorum *terris*, Hetruria (*prope* Levigliano *et in monte* di S. Fiora,) (*parcius*) Sicilia (*in monte* Niso, *prope* Lentini, Marsala, Busachino, Paterno *et* Assoro,) Hispania (*prope* Almadon, Alicante, Valentia, *et* S. Philippi,) (*parcissime*) Scotia, (*parcius*) *in* Normannia (*prope* Menilot) *et* Delphinatu, Palatinatu (*prope* Wolfstein, Moersfeld, Pozberg, Kazbach, Nak, Lemberg, Grind *et* Spizenberg,) Bipontii (*prope* Verbach, Bingert, Caudebach, Esweiler, Hinsweiler, *potissimum in monte* Stahlberg *et prope* Moschellandsberg,) Nassovia (*prope* Kirchheim, *aliis terris* Rhenanis (*prope* Gauhgrehweiler *et* Grumbach,) *parcissimum in* Saxonia (*prope* Hartenstein *et* Schneeberg) *et* Hercynia (*prope* Wiede,) *in grana secedens, aquae et acidis, non perinde salibus alcalinis resistens, nunc superficiei modo adspersum, nunc per puncta, lineas, venas, arbuscularum specie insperſum, aut totum fossile, creberrime argillam, petrosilicem, quartzum tinctu suo perfundens, nunc massis majoribus obvium, solum ex hydrar-*

hydrargyro et ſulphure conflatum, ut illius ad $\frac{4}{5}$ et $\frac{7}{8}$ uſque exhibeat, coccineum, aut intermedii inter coccineum et coccionellae, aut inter coccineum et kermeſinum tinctus, aut kermeſinum, aut obſcure rubrum, crebrius lamelloſum, quam compactum aut parallele vel ſtellatim fibroſum, interdum pulverulentum, friabile aut inquinans, frequentius duriuſculum, ſuperficie nunc laevi, nunc aſpera, ſtriata, decuſſatim ſulcata, vel celluloſa, forma creberrime communi, interdum tubulorum cohaerentium, hemiſphaeriorum aut globulorum, aut cryſtallorum exilium magis minusve diaphanarum, utplurimum aggregatarum ſaepe ſtriatarum, frequentius ad rubinum colore ſuo accedentium, quam coccinearum, nunc lentes, nunc pyramides triëdras ſimplices aut duplices aut tetraëdra, duplices nunc priſmata triëdra pyramide triëdra terminata, aut tetraëdra, aut hexaëdra nunc (β) cubos, nunc polyëdra referentium.

hepaticum. 7. H. ponderoſum formae communis igni expoſitum cum flamma caerulea exardeſcens, at magnam ſui partem relinquens.

Brünnich ap. Cronſt. miner. 216. B. 1.

Habitat in Carnioliae (*prope* Idriam) *et* Naſſoviae (*prope* Kirchheim) *fodinis, hydrargyro dives, at coloris rarius coccionellae aemuli, ſed utplurimum, etiam in tritura obſcurioris, quam cinnabaris, hepatici vel in plumbeum vergentis, aut ab interſperſis cupri calcibus, paſſim caerulei aut viridis, compactum, rarius ſchiſtoſum.*

cuprifcrum. 8. H. ex atro cinereum texturae vitreae, igni expoſitum crepitans flammamque ſulphuris emittens, et diu ſatis agitatum cupri granum in carbone relinquens.

Syſt. nat. I. *p.* 171. XII. 3. *p.* 120. *n.* 5. Hydrargyrum (crepitans) petroſum ♃, ♀.

Cronſt. mineral. §. 217. Mercurius ſulphurato cupro mineraliſatus.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 151. *n.* 3. Mercurius ſulphure et cupro mineraliſatus, minera nigreſcente.

Habitat in Bipontii (*prope* Moſchellandsberg) *et* Sumatrae *fodinis, ponderoſum, tritura rubra, ardeſiae, talco, quartzo, plumbi mineris innidulans, praeter hydrargyrum ſulphur et cuprum continens.*

glandulosum. 9. H. nitoris metallici expers rubrum tritura coccinea igni expositum cum flamma sulphurea arsenici fumum eructans.
Syst. nat. I. *p.* 171. Hydrargyrum rubrum arsenicale.
Syst. nat. XII. 3. *p.* 120. *n.* 4. Hydrargyrum mineralisatum arsenicale solidum. ∞.
Cartheus. miner. 63. Mercurius mineralisatus continuus ruber splendens.
Habitat in Japonia, *praeter hydrargyrum et sulphur arsenicum continens.*

phlogisticum. 10. H. obscurum opacum ponderosum fragile igni expositum flammam et fumum foetidum eructans.
Brünnich ap. Cronst. miner. §. 216. B. 2.
Habitat in Carnioliae (*prope* Idriam) *et* rhenanis *fodinis, ex* 100 *libris* 9-50 *hydrargyri largiens, an vere distincta species?*

foetens. 11. H. coccineum lamellosum subpellucidum tritura hepar sulphuris olens.
v. Born chem. Annal. 1789. 1. *p.* 316.
Hacquet Beytr. z. chem. Annal. vol. 3. *p.* 480.
Habitat in Idriae *fodinis, petrosilici insidens, ex hydrargyro, sulphure et terra calcaria conflatum.*

93. AURUM. ☉

Coloris flavi, nitoris tenacissimum, mutum, summopere malleabile et ductile, ponderis specifici = 19540 : 1000.

Igne fixum, neque sulphure, neque plumbi vitro domandum, cupro facilius liquescens, et dum liquatur cyaneo colore refulgens.

Aqua regia colore flavo solvendum, calcibus ex hac praecipitatis vitra colore purpureo tingentibus.

nativum. 1. St. nudum ponderosissimum ductile visibile matrici inhaerens.
Syst. nat. I. *p.* 184. *n.* 1. XII. 3. *p.* 151. *n.* 1. Aurum nudum.
Woltersd. miner. 29. *Cronst. miner.* §. 164. *Waller. syst. miner.* 2. *p.* 355. *n.* 1. Aurum nativum.

Cartheus.

Cartheuſ. miner. 77. Aurum nudum genuini coloris.
Waller. miner. 321. Aurum nativum radicatum.
Habitat in Africae *regionibus pluribus*, *praeſertim littore occidentali*, *in regno* Peruano *et* Chileſi (*prope* Copiapo, Quaſco, Coquimbo, Petorca, Ligua, Tiltil, Putaendo, Carén, Alhué, Chibato *et* Huilli-Patagua,) nova Hiſpania (*prope* Mexquital,) Java (*in montibus* Parrang *et* Megeneddon,) Sibiriae *montibus*, *potiſſimum* Kolywanicis *et* altaicis, e. gr. Schlangenberg *et fodina* Semenowenſi,) Tranſilvania (*prope* Trzeſtian, Abrubanya, Staniza, Herczigan, Ginel, Boiza, Ololapos, Abrudzellar, Gerter, Bucſum, Fueſes, Salatna, Barkura, Cajonell, Ruda, Coiczum, Facebai, Nagyag, Kirnik, Trojka, *in montibus* Volcai, Vöröſpatak *et* Rota,) Temeſia (*prope* Dognaska,) Hungaria (*prope* Kapnik, Magurka, Andreasfulva, Ujbanya, Bakabanya, Rimazombat, Deutſchlipſch, Bugyanz, Koenigsberg, Cremniz, Roſenau, Schmoelniz, Hoderitſch, *et* Schemniz,) Bohemia (*prope* Eula, *rarius prope* Schwarzenthal *et* Bergreichenſtein) *et* Salisburgo (*prope* Ramingſtein, *etiam prope* Fuſch, Muhrwinkel *et in valle* Zillerthal,) *parcius in* Lapponia (*prope* Swappawari,) Sueeia (*prope* Aedelfors *et* Riddarhytta,) Saxonia (*prope* Reichmansdorf, Ottendorf, Braeunsdorf, Munzig, Schwarzenberg, Johanngeorgenſtadt, *et ad montem* Rabenberg,) Tiroli (*valle* Zillerthal,) Carinthia (*prope* Groskirchheim *et in* Goldzeche,) Stiria (*prope* Mandling,) Haſſia (*prope* Herzhauſen *et* Buchenberg,) Delphinatu (*prope* la Gardette,) Valeſia, Pedemontio (*in valle* Aoſta,) *et* Hiſpania, *utplurimum terrae ſuperficiei ſatis vicinum*, *rariſſime omni alieno metallo*, *argento*, *cupro*, *ferro liberum*, *nunc pallidius*, *nunc ſaturatius flavum*, *interdum a cupri majori copia inhaerente fulvum*, *nunc ſuperficiale aut bracteis tenuioribus aliis foſſilibus adhaerens*, *nunc flammarum*, *venarum*, *granorum ſpecie vel maſſis quoque majoribus ſpato*, *quartzo*, *gypſo*, *humo*, *argillae*, *trapezio*, *gneiſſo fornacum*, *aut metallifero*, *feldſpato*, *petroſilici*, *jaſpidi*, *pyritae*, *molybdaenae*, *arſenico nativo*, *ſtibio communi*, *pſeudogalenae*, *galenae*, *ferri argentive mineris inhaerens*, *forma communi*, *aut tabaci hiſpanici more matrici adſperſum*, *ſulcis decuſſantibus in ſuperficie exaratum*, *cellulofum*, *floccoſum*, *dentium*, *ramorum*, *ſetarum*, *capillorum*, *cryſtallorum quoque exilium*, *utplurimum aggregatarum tabulas hexaëdras*, *priſmata rectangula tetraëdra in aciem terminata*, *aut*

aut imperfecta utrinque pyramide tetraëdra terminata, cubos, pyramides ſimplices triëdras aut duplices tetraëdras referentium ſpecie conſpicuum.

arenarium. 2. A. granorum micularumque auri colore fulgentium ſpecie arenae granis mixtum.

Syſt. nat. I. *p.* 208. *n.* 9. XII. 3. *p.* 198. *n.* 12. Arena (aurea) auri difformis.

Waller. miner. 208. Aurum nativum terrae et arenae inhaerens ſolutum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 358. *n.* 5. Aurum nudum vel veſtitum diverſo colore terrae vel arenis inhaerens.

Cronſt. miner. §. 164. 1. 4. Aurum nativum lotum.

Habitat in Americae *meridionalis inſularumque oppoſitarum fluviis plurimis*, Africae Nilo, Nigro, Zair, Axime *et* Senegal, Arabiae Artemidoro *et aliis*, Cappadociae Thermodoonte, Caramaniae Hynami, Bithyniae Chryſorrhoo, Mingreliae Phaſi, Lydiae Hermo *et* Pactolo, Bactriae Octro, Indiae Gange *et aliis*, *fluviis inſulae* Timor, *regni* Tibetani Altancol, Sinenſis Junnam, Ruſſici Danà, Thraciae Hebro, Tranſilvaniae Burcia, Avanjos, Maroſch, Temeſiae Nera *et* Meniſch, Hungariae Grieſche *et aliis*, Poloniae Warta, Sileſiae Bober, Baruſch, S. Georgenbach, Goldbach, Goldbrunn, Piel, Kazbach, Zaks *et* Iſari, Bohemiae Saſſawa, Niſſa, Saxowa, Ottawa, Planiz, Mulda, Albi, Gizera, Worliz, Moraviae Viadro, Germaniae Danubio *et* (*jam in* Alſatia) Rheno, Auſtriae Waga, Carnioliae Savo, Carinthiae Gravo, Salisburgi Mura *et* Salza, Brixiae Sila, Tirolis Atheſi *et* Dravo, Bavariae Fürd, Silvae *nigrae* Goldbrunn, Franconiae Cronach, Goldbrunn *et* Sala, *montis pinifer*i Egra, Moeno *et* Rudach, Vennonum Fontana, Luſatiae Eliſtro, Goldbach *et* Sprea, Saxoniae Iliſſo, Voigtlandiae, Weida, Seiffenbach, Goelſch, Gera *et* Alſtera, Thuringiae Schwarza *et* Unſtruth, Haſſiae Edera *et* Oerz, Hercyniae Helm, Weſtphaliae Amaſo, Sailla *in* Moſellam *exeunte*, Cevennenſium Cevis *et* Gardonis, Burgundiae Dubis, Pyrenaeorum Ariega, Benagues, Ferriet, Garonna *et* Salata, Hiſpaniae Tago, Italiae Pado, Rhaetiae Adda *et* Oeno, Helvetiae Amma, Arola, Goldbach *et* Urſa, Valleſiae Dala *et* Rhadano, *magis minusve ponderoſum, aurique nunc majorem nunc minorem copiam, ſaepius adeo exiguam continens, ut operam in eo extrahendo*

hendo collocatam non compenſet, auri particulis per hydrargyrum vel aquam regis eliciendis nunc majoribus nunc minoribus; interdum pulvereis.

larvatum. 3. A. ſubtiliſſimis particulis aliis foſſilibus intermixtum, hydrargyri ope eliciendum.

Habitat in Sibiriae (*monte* Schlangenberg, *etiam prope* Onaburg *et in terra* Tſchudarum,) Tranſilvaniae (*prope* Trojka, Gertes, Boiza, Kisbanya, Nagyag, Salatnam, Cajonell, Stuniza, Facebai, Fuſes, Ginel, Herczigan, Kirnik, Barkura, Criczum, Ruda, *montium* Rota,) Hungariae (*prope* Kapnik, Bakabanya, Schemniz, Hoderitſch, Cremniz, Magurka,) Sileſiae (*prope* Reichenſtein,) Bohemiae (*prope* Eula *et* Schwarzenthal,) Saxoniae *prope* Munzig, Schwarzenberg *et* Braeunsdorf,) Sueciae (*prope* Edelſors) Carinthiae (Goldzeche *et prope* Groskirchheim,) Salisburgi (*ad montem* Rathhausberg) *et* Americae *fodinis, creta, ſpato, argilla, porphyrio ſchiſtoſo, jaſpide, quartzo, ligno ſubterraneo, ſtibio communi, arſenico nativo, et albicante, pſeudogalena, galena, cinnabari, ferro ſpatoſo et ſulphurato, cupri argentique mineris variis, et pyrite potiſſimum matricem praebentibus, in qua, oculis, quamvis armatis non conſpiciendum aurum latet.*

molybdaenae. 4. A. inquinans plumbei coloris et nitoris igni expoſitum ſulphuris vaporem et flammam emittens, violentiſſimo auri granum nudum relinquens.

v. Born ind. foſſil. 1. *p.* 68. Aurum molybdaena mineraliſatum.

Habitat in Tranſilvaniae (*prope* Nagyag) *et* Hungariae (*prope* Rimazombat) *fodinis, ex auro, molybdaenae calce et ſulphure conſtans.*

ſtibiatum. 5. A. coloris chalybei, candeſcendo ſulphuris vaporem flammamque cum fumo albo emittens.

v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 68. Aurum antimonio mineraliſatum.

Habitat in Hungaria (*prope* Deutſchlipſch) *et* Tranſilvania (*prope* Nagyag) *ex auro et ſtibio vulgari conflatum, ſuperficie interdum plumae inſtar ſtriata.*

rufeſcens. 6. A. rufeſcens, candeſcendo ſulphuris flammam emittens.

v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 69. Aurum pſeudogalena rubeſcente mineraliſatum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 357. *n.* 4. Pſeudogalena aurifera.

Habitat

Habitat in Transilvania *prope* Nagyag, *lamellosum, nitoris semimetallici, praeter aurum zinci ferrique calcem et sulphur continens.*

cinereum. 7. A. duriusculum fragile compactum coloris chalybei, candescendo sulphuris flammam et arsenici fumum edens.

v. Born ind. foss. 1. *p.* 68. Aurum minera argenti cinerea mineralisatum.

Habitat in Transilvania (*prope* Nagyag) *cupro cinereo externo habitu simile, et hujus more praeter aurum, sulphur, arsenicum, cuprum et pauxillum argenti continens.*

albidum. 8. A. albidum intus flavicans fibrosum candescendo sulphuris flammam et arsenici fumum emittens.

v. Born ind. foss. 1. *p.* 69. Aurum ferro et arsenico sulphurato mineralisatum, textura filamentosa flavescente, facie argenti arsenicalis.

Habitat in Transilvania *prope* Nagyag, *praeter aurum sulphur arsenicum et ferrum continens, externo habitu arsenicum argentiferum referens.*

virescens. 9. A. ex aurichalceo virescens obscurius nitens texturae minutim granulatae candescendo sulphuris vaporem flammamque emittens.

Bindheim Schr. berl. Naturf. 4. *p.* 396. Grüner Goldkies.

Habitat in Transilvania *prope* Nagyag, *quartzo innidulans praeter aurum, sulphur et ferrum, cuprum quoque et magnesiam continens, saepe aurum bracteatum intermistum continens.*

pyriticolum. 10. A. aurichalceum candescendo sulphuris flammam emittens.

Syst. nat. I. *p.* 184. *n.* 2. Aurum nudum minerae.

Syst. nat. XII. 3. *p.* 152. *n.* 2. Aurum (mineralisatum) pyrita.

Cronst. miner. §. 165. 2. 1. 1. Aurum sulphure mineralisatum mediante ferro.

Woltersd. miner. 29. Aurum minera varia vestitum.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 356. *n.* 2. Aurum sulphure et ferro cum vel sine cupro mineralisatum, minera pyritasea flava vel viridescente.

Habitat in Sumatra, nova Hispania, Suecia (*prope* Aedelfors,) Stiria (*prope* Mandling,) Salisburgo (*prope* Fusch *et* Muhrwinkel,) Hungaria (*prope* Magurka *et* Kimazombat) *et* Transilvania (*prope* Facebai,) *interdum fatiscens aut* e. gr. *in* Sabaudia *prope* Sourde, *crystallorum specie, praeter aurum sulphur et ferrum continens.*

11. A.

bracteatum. II. A. coloris ferrei lamellis flexilibus constans candescendo fumans et granum ductile nitoris colorisque argentei relinquens.

Scopol. ann. histor. natur. 3. *p.* 107.

v. Ruprecht physic. Arb. eintr. Fr. z. Wien. I. 1. *p.* 86.

Habitat in Transilvania *prope* Nagyag, *cultro sectile, praeter aurum aqua etiam regia extrahendum ferrum, plumbum, argentum et sulphur, interdum quoque stibium, vel praeterea wismutum, cuprum atque arsenicum continens, quartzo vel magnesiae roseae minoribus particulis, vel majoribus frustis, innidulans, forma aut communi aut tabularum hexaëdrarum.*

94. PLATINA. ☽

Coloris argentei nitorisque tenacissima, durissima, sonora, summopere malleabilis et ductilis, ponderis specifici = 24000 : 1000.

Igne fixissimum, neque sulphure, neque sulphuris hepate, neque plumbi vitro domanda, cum nitro tamen detonans, difficilime, et ferro ipso longe difficilius liquescens.

Aqua regis solvenda, ex hac per sal ammoniacum colore aurantio praecipitanda.

granulata. I. PLATINA.

Waller. syst. miner. 2. *p.* 365. *n.* 7. *Cronst. miner.* §. 178. *Vogel miner.* 517. Platina del Pinto.

Watson act. angl. 46. *n.* 496.

Lewis Zusamenh. d. Künst. I. 1. *p.* 211. &c.

Marcgraf chem. Schrift. 1. *p.* 1. *sqq.*

Scheffer, Cronstedt et Wallerius act. Stockh. 14. *p.* 275. 284. 19. *p.* 303. 26. *p.* 228. 27. *p.* 167.

Habitat in regno Peruano *prope* Quito, *in* nova Granada *prope* S. Fé, *et* Choco, *etiam in* Barbados, *interdum in vicinia*

vicinia montium ignivomorum *mediae* Americae (*an per hos generata?*) *tum in fodinis, tum ad ripas fluviorum, forma granorum laevigatorum compressorum stanni colore et nitore nunc obscuriore nunc lucidiore conspicuorum rarissime cohaerentium, ferri scobe plurima* (*ad* $\frac{1}{3}$ *usque*) *inquinatorum, hydrargyri connubium renuens, et colore ad granatinum accedente in aquam regis transiens, demum circa annum* 1736 *in* Europa *innotuit.*

APPEN-